

Öykülerle
TARSUS

Kitabın Adı

Öykülerle TARSUS

Yazan

Tarsus İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Öğretmenleri

Grafik Tasarım

Atalay Altınçekiç

Baskı Sayısı ve Tarihi

1. Baskı - Haziran 2022

ISBN

978-975-11-7421-5

Bu eserin bütün hakları saklıdır.

Tarsus İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü izni olmaksızın kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Baskı - Cilt

Özkaracan Matbaacılık ve Ciltçilik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah., Gülbahar Caddesi, No: 62/B Güneşli

Bağcılar / İstanbul

Tel: 0212 515 49 47

Sertifika No: 45469

Öykülerle **TARSUS**

İçindekiler

Teşekkür	9
Önsöz	11
ASHAB-I KEHF	13
ASLANIN KORUDUĞU ADAM (DANYAL PEYGAMBER)	20
ATATÜRK TARSUS'TA	26
BİR HİKAYE-İ AYŞE BACI	35
BÜYÜK KAPININ ÖYKÜSÜ	44
DEDEM NEREDE?	57
DONUKTAŞ FEDAİLERİ "İH-TAR"	60
GİZEMLİ SANDIK	71
KAVUŞMAK ÜZERE	76
SAKLI YOL	82
HAYALLER ŞEHİRİ	85
KARTAL YUVASI	89
KORSAN GEMİSİ	97
KUYUDAKİ SESLER	100
MUTLULUKTU HAYALLERİNDE DÜŞÜNEN	106
ÖNÜM ARKAM, SAĞIM SOLUM: "TARİH"	110
RÜYANIN HİKMETİ	119
SARI KANAT	134
ŞAHMERAN	143
TAÇ	149
TARSUS RÜYASI	158
TILSIMLI KOLYENİN PEŞİNDE	163
YENİ BİSİKLETİM	175
ZAMAN GEÇİDİ	182

Tarsus; tarihi, kùltürü, doğası ve üzerinde yaşayan insanları ile Dünyanın ve Türkiye'nin en özgün, gizemli ve sıra dışı şehirlerinden biri...

Tarsus; özgün, gizemli ve sıra dışı yönleri ile adeta yeniden keşfedilmeyi ve harekete geçirilmeyi bekleyen bir potansiyel...

Bu kitapta değerli öğretmenlerimiz Tarsus'a dair yazdıkları öykülerle Tarsus'un özgünlüğünü ve sıra dışılığını dile getirip tarihe anlamlı ve edebi notlar düşüyorlar...

Tarsus'u bu güzel öyküleri ile ihya eden öğretmenlerimize teşekkür ediyoruz...

Emeklerine gönüllerine sağlık...

Kadir Sertel Otcu

Tarsus Kaymakamı

Teşekkür

Bir kara parçası üzerinde yaşayan toplulukları millet yapan şey, geçmişten günümüze getirmiş oldukları kültürel ve sosyal değerleri, tarihleri, gelenek ve görenekleridir. Bu ortak değerler, insanların birlikte yaşama gücünü pekiştirerek aynı ülkeye sahip olarak yaşadığı toprakları sahiplenme duygusu oluşturur.

Tarsus İlçemiz, geçmişten günümüze getirmiş olduğu birbirinden değerli kültürel yapıları, tarihi özellikleri ve sosyal hafızası ile bir medeniyet merkezi durumundadır. Tarsus İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü olarak Tarsus'un tarihi ve kültürel yapısıyla ilgili değerlerin birer hikâye tadında siz değerli okuyucularla buluşarak hafızalarda güzel izler bırakması amacıyla Tarsus'ta görev yapan öğretmenlerimizin hikâyeleri birleştirilerek bu çalışma hazırlanmıştır. Bu kitabın yazımında emek vererek hikâyelerini bizlerle paylaşan her bir öğretmenimize, kitabın yayınlanmasında emeği geçen proje birimi çalışanlarımıza ve bu esere kıymet vererek okuyan siz değerli kitapseverlere teşekkür ederim.

Mehmet Metin

İlçe Milli Eğitim Müdürü

Önsöz

Yaşadığımız coğrafya medeniyetlerin beşiği gibidir. Bilimsel verilere göre kurulan ilk insanlık medeniyetine Anadolu'da rastlanmaktadır. Çatalhöyük'ten, Göbeklitepe'den yayılan medeniyet ışığı zamanla tüm dünya coğrafyasını aydınlatmıştır. Güzel İlçemiz Tarsus ise Eski Roma şehirlerinden, Eshab-ı Kehf'e kadar Anadolu topraklarında çok eski, köklü bir medeniyet ve kültür merkezi olarak bilinmektedir.

İnsanlık yüzyıllar boyunca adım adım medeniyeti geliştirip olgunlaştırmıştır. Ateşin icadı insanlık medeniyetinde yakılan bir ışık olmuş, yazının icadıyla ise dilden dile aktarılan medeniyet unsurları artık kalıcı hale gelmiştir. İnsan sosyal bir varlık olduğu için yazı sayesinde kitleler arası sosyal etkileşim daha fazla artmış ve edinilen bilgilerin, oluşturulan medeniyetin daha kalıcı ve gelecek nesillere aktarılabilir olması sağlanmıştır. Bu aktarımın en büyük önderleri ise nesilden nesile, kültürden kültüre adı değişse de, insanlık adına üstlendiği kutsal rolü hiç değişmeyen öğretmenler olmuştur.

Bu kitap Anadolu'nun bir medeniyet merkezi olan Tarsus'umuzda görev yapmakta olan değerli eğitim neferi öğretmenlerimizin, Tarsus kültürü ve medeniyetiyle alakalı birbirinden güzel hikayeleriyle, bu güzel coğrafyamızın bir yansıması olarak sizlerin beğenisine sunulmuştur. Hikayelerin özünü, medeniyetin insan yüreğinden süzülen sevgi ile yoğrularak günümüze yansıyan görüntüsü oluşturmaktadır.

Hikayelerimizin gönüllerinizde demlenmesi dileğiyle...

ASHAB-I KEHF

Güneşli, güzel bir Pazar günüydü. Otomobil, yemyeşil ağaçların, üzüm ve zeytin bağlarının arasından geçerek ilerliyordu. Ben ise otomobilin arka koltuğunda, bir yandan geçtiğimiz yerleri seyrediyor, bir yandan da arabayı kullanan babama sabırsızlıkla sorup duruyordum;

“Geldik mi?”

“Hayır, kızım.” diyordu babam. “Henüz gelmedik.”

Babam bu ısrarlı sorularımı hep aynı sabırlı tondan, bıkmadan, usanmadan cevaplardı. Aslında babam hep böyledir. Ne sorarsam sorayım beni dinler ve bir şekilde açıklamaya çalışır. Ama 15 dakikalık yolda 20 defa ‘Geldik mi?’ diye sorunca, artık onun da bakışları değişmeye başlamıştı. Bense heyecanımdan arabanın içine sığamıyordum. Bugün bizim gezi günümüzdü. Babamla birlikte, havanın güzel olduğu her pazar günü farklı bir yere gitmek âdetimiz oldu. Son zamanlarda ise özellikle yaşadığımız güzel ilçemiz Tarsus’un tarihi ve kültürel mekânlarına merak saldık.

Şimdiye kadar birçok yerini gezdik Tarsus’un. Antik Yol’dan Ulu Cami’ye, Donuktaş Tapınağı’ndan Kırkkaşık Bedesteni’ne, Eski Tarsus Evleri’nden Aziz Paul Kuyusu’na kadar daha sayamadığım o tarihi yerler... O kadar çok şey öğrendim, o kadar farklı yerleri gördüm ki bu gezilerde, sanırım hayal gücüme de bir haller oldu. Kendimi sık sık o eski dönemlerde, o insanların arasında hayal eder oldum. Mesela dönemsel kıyafetleriyle yüzyıllar öncesinin Tarsus’unda yaşayan insanların arasında düşünüyorum kendimi. 12 yaşında bir

ortaokul öğrencisi... O zamanlar büyük ihtimalle ortaokul yoktu tabi ki. Küçük bir odada bir eğitimci tarafından hayatın temelleriyle ilgili bilgi alan bir grup küçük çocuk; dışarıda ise günümüzden farklı bir hayat yaşıyordu. Giyimleri, evleri, eşyaları şimdiki kadar çok farklı olan insanların hayatı. İnternetin, televizyonun, bilgisayarın hatta elektriğin olmadığı bir hayat biraz zor olmalıydı. Çizgi filmler, Google ve sosyal medya yok. Düşününce biraz sıkıcı geliyor. O zamanların insanları nasıl vakit geçiriyorlardı çok merak ediyorum.

“İşte geldiiiiik!”

Babamın sesiyle toparlandım. Arabamızı birbiri ardına yan yana sıralanmış tezgâhların ön tarafına park ettik. Tezgâhlarda, sıradan marketlerde görmeye alışık olmadığı yerel ürünler vardı. Ne oldukları, bir kartonla üzerlerine yazılmıştı. Tezgâhlara yaklaşıp tek tek okumaya başladım. El yapımı pekmez, nar ekşisi, biber turşusu, yufka ekmek, bastık, Tarsus Beyazı üzüm, Sarı Ulak zeytin, mamül ve daha birçok şey...

“Gel kızım.” dedi Babam. İleride, hemen yukarıda görünen caminin olduğu tarafa bakıyordu. Sanırım birkaç merdiven çıkmamız gerekecekti. Merdiven boyunca bilgilendirme tabelaları asılıydı. Tek tek okudum hepsini. Aslında dün babam Ashab-ı Kehf Mağarasına gideceğimizi söylediğinde internet üzerinden epeyce araştırmıştım. Okudukça ve bilgi sahibi oldukça buraya gelmek konusunda sabırsızlığım daha da artmıştı. Mağaranın önüne kadar geldiğimizde ise heyecandan yerimde duramaz olmuştum. 300 yıl boyunca uyuyan 7 insan ve bir köpeğin hikâyesi beni oldukça heyecanlandırmıştı. Şimdi ise bu 7 insanın uykuya daldıkları mağaranın tam da girişinde duruyordum. 300 yıl, uyumak için oldukça uzun bir süreydi. Acaba uyandıklarında neler hissetmişlerdi. O kadar uzun süre

uyuduklarını hissetmiş olabilirler miydi? Ya da gerçekten bunu fark ettiklerinde neler düşünmüşlerdi? Mekselina, Mernuş, Misliha, Şazenuş, Temlika, Vaytonoskalus ve Yemliha... Bunlar bu mağarada uyuyan yedi insanın adlarıymış. Bir de köpekleri varmış tabii ki; adı Kıtırmir. Yaşadıkları olağanüstü olayın, o dönemde onlar üzerindeki etkilerini düşündüm. O çağ ve o gizemin tam da ortasında... Düşüncelerim yine bir hayale dalmaya başlıyor.

Yemliha, şehrin çıkışına doğru var gücüyle koşuyor. Onun ardından;

“Yakalayın şu adamı! Yabancı kaçıyor!” çığlıkları geliyor.

Tenha bir yere ulaştığında soluklanmak için çöküyor yere. Birkaç dakika dinleniyor. Yanına gidip sesleniyorum;

“Mağaraya geri dönmelisin. Orası güvenli.”

Şaşkın ve ürkek gözlerle bakıyor bana. “Sen de kimsin? Mağarayı nereden biliyorsun?” Bir müddet beni süzdükten sonra şaşkınlığı daha da artıyor. “Bunlar nasıl kıyafetler böyle? Her şey neden bu kadar farklı?”

“Sakin olmalısın.” diyorum. “Benim adım Duru. Mağaraya geri dönmeliyiz. Olanları arkadaşlarına anlatmalısın.”

Yavaşça yerden doğrulurken gözlerini üzerimden ayırmıyor. “Sen beni mi takip ediyorsun?” diyor. “Tüm bu olanlarla ilgin ne? Olanları nereden biliyorsun?”

Ne cevap vereceğimi bilemiyorum. “Okudum.” diyebiliyorum sadece.

“Okudun mu? Nerede? Okumayı biliyor musun?” diyor daha da şaşkınlaşarak. “Hem de ufacık çocuk.”

“Ufacık çocuk mu?” Şimdi kızdım işte. “Bana baksana sen, ben 12 yaşındayım bir kere. Üstelik ortaokula gidiyorum.”

Kahkahalarla gülmeye başlıyor sözlerime. Bu daha çok zoruma gidiyor. “Neden gülüyorsun ki? Komik olan ne anlamadım?”

“Boş ver...” diyor yerdeki bezden yapılmış dikişli omuz çantasını alırken. “Bugün o kadar garip şeyler oluyor ki, senin de 12 yaşında Romalı bir kâhin olduğuna inanabilirim.” Daha sonra tepeye doğru ilerlerken konuşmasına devam ediyor. “Bir anda her şey değişmiş. Tüm şehir değişmiş hem de.” Neler olduğunu anlamaya çalışır gibi kafasını iki yana sallamaya başlıyor. “Daha birkaç gün önce bu şehirden gizlice kaçmak zorunda kalmıştık.”

“Neden kaçtınız ki?” Bir yandan onunla konuşmaya, bir yandan da adımlarına yetişmeye çalışıyorum. Ama oldukça hızlı ve aceleci bir yürüyüşü var.

“Ah o acımasız vali...” diyor. Sağ elini yumruk yapıp sıkıyor. Üzgün olduğu her halinden belli. “Biz Vali’nin konağında görevli insanlarız. Yıllarca Valiye hizmet ettik. Ama onun inançları farklı. Değişik şekillerde yapılmış heykellere ibadet ediyordu ve herkesin de kendisinin yaptığı gibi o heykellere ibadet etmesini istedi. Bunu yapmayan kim olursa olsun hapse attıracağını duyurdu. Ben ve 5 arkadaşım, o heykellere ve putlara ibadet etmeye karşı çıktık. Çünkü bizim inancımız çok farklıydı. Bizler taştan çamurdan yapılmış putlara değil, her şeyi var eden tek bir yaratıcıya inanırız. Bu yüzden vali bizi hapse attırmadan önce saraydan gizlice kaçtık. Bir gece vakti şehri arkamızda bıraktık. Şu ilerde görünen tepelerin orada bir çoban ve köpeği ile karşılaştık. Olanları ona da anlattık. O da bizim gibi inanan insanlardandı ve bizimle birlikte gelmeyi kabul etti. Bir müddet gizlenecek bir yer aradıktan

sonra bir mağara bulduk. Hep birlikte o mağarada saklandık. Valinin askerleri izlerimizi takip etmişler. Yerimizi buldular. Bizi yakalayıp götürmek yerine, mağaramızın giriş yerini kayalarla kapattılar. Bizi o mağaraya hapsedtiler yani. Bir süre o mağaradan nasıl çıkacağımız konusunda düşünüp durduk. Acıkmış ve daha önemlisi susamıştık. Karanlıktaydık. Açlıktan, yorgunluktan ve susuzluktan bitap düşmüş olmalıyız. Hepimiz uyumuşuz. Hem de çok uzun bir süre...”

Tepenin üstüne geldiğimizde duruyor Yemliha. Yorulmuş olmalı. İki elini beline dayayıp etrafı kolaçan ediyor. Sonra doğru yönü fark etmiş olmalı ki o yöne doğru devam ediyor. Ben de nefes nefese arkasından koşturuyorum. “Çok uzun bir süre derken...” Aslında bildiğim bir şeyi Yemliha’nın ağzından duymak istiyorum. “2 gün falan mı?”

Bana bakıp gülümsüyor Yemliha. Söylediğim ona komik gelmiş olmalı. “Birkaç yüzyıl boyunca....” Diyor ve anlatmaya devam ediyor. “Köpeğimiz Kıtmir’in telaşlı havlamasıyla uyandık. Sanki akşam yatıp sabah uyanmış gibiydik. Ama bir değişiklik vardı. Mağaranın önüne askerlerin yığıdığı kayalar gitmişti. Mağaranın çıkışı artık açıktı. Hayretler içinde birbirimize bakakaldık. Biz uyurken birileri açmış olmalıydı. Buna ne kadar sevinsek de çözmemiz gereken başka bir sorun daha vardı. Şimdi ne yapacaktık? Hep birlikte şehre dönecektik. Ayrıca hepimiz çok aç ve susuzduk. Aramızdan birinin şehre gidip yiyecek bir şeyler bulması ve aynı zamanda şehirde olan bitenle ilgili bilgi alması gerekiyordu. Ben gönüllü oldum. Yanıma biraz gümüş para alıp şehrin yolunu tuttum. Ama şehre geldiğimde neye uğradığımı şaşırđım. Sanki yanlış bir yere gelmiş gibiydim. Her şey o kadar değişti ki... Şehrin benim şehrim olduğunu biliyordum. Ama sadece birkaç günde her şeyin bu kadar değişmiş olabileceğini aklım

almıyordu. Şehrin girişinin yeri bile değişmişti. Bilmediğim tanımadığım birçok yeni ev, yeni insanlar, farklı kıyafetler, pazar yeri ve hatta pazarda satılan tüm o ürünler, bizim apar topar kaçtığımız şehirdekenden çok farklıydı. Sadece o tezgâhta gördüğüm elmalar hala aynı eski elmalardı. Bir süre şaşkınca dolaştım etrafta. Yavaş yavaş şaşkınlığımı atmaya başlayınca bir an önce yemekleri alıp geri dönmem gerektiğini hatırladım. Bir tezgâha yaklaşıp yeterince yiyecek alarak, parasını ödedim. Satıcı bir uzattığım paralara, bir de bana baktı. Kıyafetimi inceledi. ‘Bir dilencide bu paralar ne arıyor?’ diye söylenerek yan tezgâhtaki adama aceleyle gidip paraları gösterdi. Bir ara o pazarcının ‘Bunlar çok eski paralar’ dediğini işittim. Neler söylüyordu bu adam? Başka bir pazarcı daha onlara yaklaşıp incelemeye başladı paraları. ‘Define bulmuş olmalı’ diye fısıldaşıyorlardı. ‘Neredeyse 300 yıllık bu paralar.’ Neler söylüyordu bu insanlar? Bakışlar hiç de dostça değildi. Kalabalık artmaya başladığında artık oradan uzaklaşmam gerektiğini anlamıştım. Bir an önce arkadaşlarıma gidip olanları anlatmam gerekiyordu. Geldiğim yöne doğru hızlı adımlarla ilerlemeye başlamıştım ki kalabalıktan sesler yükseldi; ‘Yakalayın şu adamı!’

“Ve sonra kaçarken benimle karşılaştın.” Diyorum bilmiş bilmiş.

“Sen Romalı küçük bir kâhin değilsin.” Diyor Yemliha bana bakıp. “Öyle değil mi?”

“Bir kere küçük değilim ben.” diyorum gülümseyerek. “Meraklı, hayalci bir ortaokul öğrencisiyim.”

“Al bakalım ortaokul öğrencisi.” Diyerek çantasından kıpkırmızı bir elmayı çıkartıp uzatıyor bana. Elmayı çok sevdiğimi biliyor sanki. “Ortaokul da her ne ise artık...” diye söylenerek yürümeye devam ediyor.

Sonunda yiyeceklerle birlikte mağaranın girişine ulaşıyoruz. Kıtmir koşarak geliyor yanımıza. Ardından heyecanlı, meraklı ve tedirgin bakışlarla Mekselina, Mernuş, Mislina, Şazenuş, Temlika ve Vaytonoskalus da görünüyor girişte. Yemliha olanı biteni anlatıkça her birinin yüzünde şaşkınlık dolu bir ifade beliriyor.

“Orada öylece bekleyecek misin kızım?”

Babamın sesiyle kendime geldim bir anda. Mağara girişinin önündeki basamakta şaşkın gözlerle baktım babama. Romalı küçük kâhin hayalden uyanmıştı.

“Hemen geliyorum Babacığım.” Dedim gülümseyerek.

Tarih boyunca çok farklı kültürde insan toplulukları bu topraklarda yaşamını sürdürmüş. Böyle olunca her topluluk kendine ait izler bırakmış Tarsus topraklarında. Ashab-ı Kehf de bu eşsiz kültürün önemli bir parçası. Ashab-ı Kehf'in mağarasını büyük bir heyecanla gezdim. 300 yıl boyunca derin bir uykuyla korunmuş 7 arkadaş ve köpekleri Kıtmir, uyandıkları dönemin valisi ve halk tarafından saygıyla karşılanmışlar. Sonraki hayatlarını da huzur, mutluluk ve inançla geçirmişler.

Arabamıza binip tekrar şehir merkezine dönerken, yaşadığım yerin tarihi ile ilgili yeni şeyler öğrenmiş olmanın mutluluğunu yaşıyorum. Diğer taraftan şehre döndüğümüzde Tarsus'un üç yüz yıl sonraki haliyle karşılaşmamayı ümit ederek elimdeki kıpkırmızı elmadan bir ısırık alıyorum.

Durun bir dakika...

Bu elma!?

ASLANIN KORUDUĞU ADAM (DANYAL PEYGAMBER)

Ağrı'nın Eleşkirt'e bağlı Tahir köyünde imamlık yapan Hızır Ağa, bir gün rüyasında Danyal peygamberi görür. Danyal nebi ona, ben Tarsus'tayım bana kavuşmak için seni davet ediyorum acele gel der. Acele bir şekilde Tarsus'a gelir ve sekiz ay sonra orada vefat eder.

Oğlu Abdullah, o gün yatsı namazını kıldıktan sonra, günün vermiş olduğu yorgunlukla yatağa uzanır. Hayalinde Ağrı Dağı'nda gezerken, o güzel tertemiz havayı ciğerine çeker ve bu güzel hayal ile uykuya dalar. Bir ara bir çıt sesi duyduğunu hisseder, hemen yataktan doğrulur ve pencereye koşar. Pencerenin orada pelerinli birinin dolaştığını fark eder. Hırsız olabilir mi, diye içinden geçirir. Evinde, Gözlükule'den çıkarılmış, Yeni Taş Çağı'na ait küpler, çanak-çömlekler olduğu aklına gelir. Eline aldığı bir sopa ile dışarı çıkar, gizlice adama yaklaşıp. Tam sopayı indirecekken, adam kendine döner dur der. Ben dostum. Sana bir harita vereceğim. Bu haritayı güzelce kullan ve en büyük hazineye kavuş der. Hemen eline bir kâğıt parçası sıkıştırır ve oradan uzaklaşıp. Adamın ardından Abdullah bakakalır. Bu adam kimdi, neden bana harita verdi? Bu haritadaki hazine nedir? Zihninde bu soruların birbiri ardına gidip gelmesi, kalbinde ise büyük bir heyecan dalgalarının boğuşması, kendisini adeta şok etmişti.

Adam gözden kaybolunca Abdullah hemen odasına geçer. Lambayı yakar ve haritayı incelemeye başlar. Haritayı incelerken, Donuktaş Anıtı, aklına gelir. Acaba içime gelen bu his, bir şey mi anlatmak istiyor bana, diye düşünür fakat

bu düşünceden vazgeçer çünkü haritadan bir şey çıkaramaz. Bu haritayı çözse çözse Karaağaç, Ali ve Zübeyir yardımıyla çözülebilir, diye düşünür ve sabahı bekler. Sabah olur olmaz hemen Karaağaç'ı arar, acele buraya gelmelerini, çok acayip bir şeyle karşılaştığından bahseder.

Karaağaç, Ali ve Zübeyir, Abdullah'ın telefonu üzerine sabah erken vakitte yola çıkarlar. Bir gemi ile Mersin limanına gelirler. Limana indikten sonra oradaki bir kayıkçıya Tarsus'a gitme yolunu sorarlar. Kayıkçı yolu tarif ederken, kahramanlarımızı izleyen biri vardır. Başında kasket, üstünde pardösü olan uzun boylu bir adamdır. Minibüse binerek Tarsus'a doğru yola çıkarlar. Tarsus'a girerken önce, Nusrat Mayın Gemisi'nin önünden, sonra Kleopatra Kapısı'nın oradan geçerek şehir merkezine gelirler. Minibüsün arkasındaki bir taksinin onları takip ettiğinin farkında değillerdir. Kahramanlarımız öğlen namazına kuşlu camiye yetişmişlerdir. Kuşlu Cami'de öğlen namazını, Öz Hoca'nın arkasında kıldıktan sonra Abdullah'la davet meselesini konuşmaya başlarlar. Abdullah yaşadığı durumu anlatır ve bu harita ile ilgili yardım ister. Tabi bu arada, onu izlemeye devam eden uzun boylu adamın varlığından şüphe etmezler çünkü farkında değillerdir. Ali hemen atılır:

-Ben boş mideyle bir şey düşünemiyorum, der ve herkesin gülmesine sebep olur. Abdullah da:

-Burada sana kelle paça ikram edeyim diyerek, onu Tarsus'un meşhur lokantasına götürür. Lokantada lezzetli bir kelle paça ve ardından da güzel bir humus yer. Ali doymuş olan karnını şöyle bir ovalayarak: “ Oh, elhamdülillah çok şükür doydum, şimdi haritayı ver inceleyeyim.” der. Ali, çok kitap okuyan, çok araştıran bir kişi olduğu için, bu haritanın sırrını da çözeceğinden gayet emindir.

Ali haritayı incelerken haritada bazı ilginç şekillerin ve rakamların bulunduğunu fark eder. Çok garip gelir ona bu şekiller ve rakamlar. Acaba nedir, diye düşünmeye başlar. Birtürlü işin içinden çıkamaz: Bunu biraz daha araştırayım, der. Bu arada lokantadan çıkarken onları takip eden adam, haritayı Ali'nin iç cebine koyduğunu fark eder. Ali tam çıkarken adam hızlıca gelir ve Ali'ye yanlışlıkla çarpmış gibi çarpar. Ali şok olur ve sarsılır. Adam el çabukluğuyla Ali'nin cebinden haritayı alır, fakat o çarpma anının endişesinden dolayı kimse bir şey fark etmez, adam özür diler ve yoluna devam eder. Eve giderler, Ali haritanın üzerinde çalışmak için elini cebine atar, fakat haritanın orada olmadığını fark eder. Ali o an anlar ki, kendisine çarpan adam haritayı çalmıştır. Durumu Karaağaç'a bildirir. Ali, Zübeyir ve Karaağaç hemen adamı bulmaya çıkarlar. Tabii bu arada adam, St. Paulus Kuyusu'nun yakınlarında bir arabaya binerek Anıt Mahallesi'ne gelmiş, burada bulunduğu patronuna haritayı teslim etmiştir. Patron dediği kişi ticaretle uğraşan, parayı çok seven, çalıştığı kişilerin hakkını vermemek için bin bir takla atan cimri biridir. Adı Yaşar'dır.

Yaşar Bey haritayı alır. Biraz inceler fakat hiçbir şey anlamaz. Hemen adamlarına emir verir. Bu haritayı çözmesi için Ali'yi kaçıran der.

Ali'yi kaçırmak için, üç tane adam yanına alan haydut kılıklı kişi, Ali'ye bir pusu kurar. Ali Zübeyir ve Karaağaç haritayı çalan kişiyi bulmak için, şehrin çeşitli yerlerine dağılmışlar ve aramaya koyulmuşlardır. Ali, Roma Dönemi'nden kalma Eski Hamam'ın sağından geçip adamı aramaya devam ederken, bu haydutlardan bir tanesi Ali'nin yanına koşar ve: “ İmdat, imdat lütfen yardım edin! Kardeşim merdivenden düştü, ayağını kırdı. Tek başıma kaldıramıyorum. Kaldırmama yardım eder misiniz?” diye yalvarır.

Ali:

-Elbette, der ve adamlar beraber bir evin içine girer. Yerde oturup ayağı kırılmış gibi rol yapan adam onlar eve girer girmez ayağa kalkar. Kapının arkasında saklanan diğer iki kişide Ali'nin üstüne atılır. Ali'nin ellerini, ayaklarını ve ağzını bağlayıp, patronları olan Yaşar Bey'in yanına götürürler.

Ali tuzağa düştüğünü çok geç fark etmiştir. Yaşar Bey, Ali'yi konuşturmaya çalışır. Bu haritanın sırrını çözersen ve hazine benim olursa seni özgür bırakırım der. Ali'nin eli kolu bağlıdır ve yapabileceği başka bir şey yoktur. Onlarla anlaşır gibi yapar fakat en kısa zamanda Karaağaç'a nasıl haber uçurabilirim diye düşünür. Yaşar Bey Ali'yi evin bodrumuna kapatır ve haritayı da eline verir. Bunu çözmeden buradan ayrılamazsın der. Ali düşünür taşınır, hem bir türlü çözüm bulamaz, hem de nasıl kurtulabileceğiyle ilgili fikir üretemez. Düşünmeye devam ederken, bodrumun üst bölümünde ufak bir pencere olduğunu fark eder. Pencerenin önünde bir tane kedi vardır. Ali hemen bodrumdaki bir sucuğu alır, kediyeye uzatır. Kedi sucuğu yemek için aşağıya inince, Ali kediyeye biraz sever ve kedinin boynuna kendi fularını bağlar. Belki Karaağaç kediyeye ve boynundaki fuları görür diye, kediyeye dışarıya gönderir. Bu arada Karaağaç, Ali'ye çarpan kişiyeye aramaya devam etmektedir. Ali'nin başına gelenlerden habersizce sokaklarda aramaya devam ederken, Bilali Habeşi Mescidi'nin yanında tatlı ve sevimli bir kedi dikkatini çeker. Kedinin boynundaki, kendisine tanıdık gelmiştir. Evet, bu Ali'ni boynundaki fulardır. Ali, Meksika'daki bir yolculuğu esnasında, yemek yeme yarışması yapıldığını görür ve bu yarışmaya katılır. Yarışmayı kazanınca ödül olarak yakasına, Meksika yemek yeme birincisi yazılı bu fuları kazanır. Tabi yediği yemekler de bedavaya gelmiş olur.

Karaağaç, kediyi biraz sevdikten sonra, koşmaya başlayan kediyi takip eder. Belki kendisini Ali'nin bulunduğu yere götürecektir. Kedinin boynundaki fulardan Ali'nin başına bir iş geldiğini anlamıştır. Kedi, Kubat Paşa Medresesi'nin yanından geçerek doğruca yuvası olan eve doğru gider. Evin bodrumuna küçük pencereden giriş yapar. Karaağaç, hemen bodrumun küçük penceresinden eğilerek içeriye bir göz atar. Birde ne görsün, Ali oturmuş elindeki haritayı inceliyor. O an Ali'ye seslenir. Ali Karaağaç'ın geldiğini görünce çok sevinir ve hemen durumu anlatır. Karaağaç kapıyı çalar. Kapıyı açan, Ali'yi kaçıran, uzun boylu adamın suratına ani bir yumruk atar, adam içeriye doğru yere düşünce, iki adam Karaağaç'ın üstüne saldırır. Karaağaç iki adamla orada boğuşurken, patronları olan Yaşar Bey hemen oradan gizlice kaçır. Karaağaç kendisine saldıran iki adamı da saf dışı bırakır. Ali'nin kapatıldığı bodrumun kapısını açar ve Ali kurtulur.

Beraber Öz hocanın evine gelirler. Ali, Öz hocanın evindeki kütüphaneden istifade ederek, haritanın sırrını çözmeyi düşünür. Kütüphanedeki Remil ve Cifr ilmiyle ilgili kitabı görür. Bu kitaplardaki işaret ve sayılarla ilgili hesaplama, aynı haritadaki işaret ve sayılara benzemektedir.

Danyal peygamberin kabrinden çıkan ve gelecekte haber veren, Remil ve Cifr ilmiyle ilgili eseri okuduktan sonra, haritaya tekrar bakar. Şimdi haritanın vermek istediği sırrı çözmüştür.

II

--

II

--

Remil ilminde, bu işaretin hazine anlamına geldiğini görür. Fakat aşağıda üst üste yazılmış sayılar vardır. Bunun ne anlama geldiğini düşünürken birden aklına sayıların yanına, cifr ilmindeki Kuran harflerini koymak gelir. Cifr ilminde, her bir Kuran harfinin bir sayı değeri vardır.

100 Y

7 Z

20 K

Bunların, Kuran harflerinde yüzük anlamına geldiğini fark eder. Hemen Danyal peygamberin kabrinde bulunan, parmağındaki yüzük aklına gelir. Yüzüğün üzerinde iki aslan arasındaki bir genç delikanlı, aslanın biri onu diliyle yalıyor, diğeri de onu koruyor gibi ayakta bekliyordu. Ali haritayı çözmüş, hazineyi bulmuştu. Hazine Danyal paygamberin yüzüğüydü. Kabrinden çıkan eserlerin yanında yüzükte vardı. Bu yüzüğü Abdullah'ın babası, daima kadifemsi bir kutunun içinde yatağının başucuna koyardı. Bu yüzük onu taşıyan kişiye her çeşit mutluluğa vesile olacak özelliktedir. Elbette mutluluğa susamış insanlık bu yüzüğü ele geçirmeye çalışacaktır. Bulduklarını dostlarıyla paylaşır.

Abdullah, bu macera ile zaten kendisinde olan hazinenin değerini fark eder. Kahramanlarımızda vedalaşarak, büyük bir mutluluk içinde memleketlerine dönerler.

ATATÜRK TARSUS'TA

Benim adım Didem. Anne ve babası öğretmen olan bir ailenin küçük kızımı. 12 yaşındayım. Yoldaşım, sırdaşım olan ablam İrem 15 yaşında. Bir ablam olduğu için çok şanslıyım. Onunla çok iyi anlaşıyoruz. Annem Adanalı, babam Fethiyeli. Soğuk iklim şartlarına sahip Yozgat'ta dünyaya gelmişim. Zorlu kış şartlarında çocuklar için kar demek eğlence demektir. Çocukluğumda en çok gördüğüm renk beyazdı. Saf, temiz ve soğuk. Hele bir de ellerimiz, dudaklarımız kıpkırmızı oluncaya kadar kızak sefası. Çocukluğumun en güzel hatıralarını buranın sokaklarına kazıdım.

Babam ve annem tayin döneminde karar almışlar. Yeni bir şehir ve yeni insanlar. Bunu duyunca çok heyecanlanmıştık ablamla. Birbirimize soruyorduk acaba neresi olacak? diye... Tayin isteme döneminde ailecek oturup birlikte karar verdik. Tercihler yapıldı ve sürecin tamamlanması beklenmeye başlandı. Yaz tatili öncesi sonuçlar açıklanacaktı. Yaz tatili süresince yeni yere taşınma, yerleşme ve hazırlık aşamasıyla geçecekti. Zorlu ama yeni güzelliklere yelken açacak bir süreç.

Hep birlikte sonuç için bilgisayar başına geçtik. Bilgileri girip hayırlısı olsun diyerek tuşa bastık. Ve sonuç.... TARSUS....

Babam bize hayat tecrübelerinden ara sıra aktarım yapardı. Öğretmenliğe ilk başladığı yıllarda görev yapacağı yer ile ilgili olarak "Çevre İncelemesi" yaparlar ve bunu tutanak altına alırlarmış. Bunun sayesinde genel bilgilere sahip olur, böylece öğrencilere ve halka yaklaşım tarzı daha rahat olurmuş. Hemen internetten bakıp Tarsus hakkında bilgi edinmeye başladık. Öylesine güzel görünüyordu ki resimlerde hemen

gidip güzellikleri yaşamak istedim. Hele okuduğum yazıda Türkiye’de ilk elektrik üretiminin Tarsus’ta 15 Eylül 1902 yılında başladığını duyunca heyecanlandım. Aynı ismi 2500 yıl taşması bence birçok medeniyete ev sahipliği yaptığını kanıtıydı.

Taşınma telaşı ile geçen bir yaz tatili sonunda yeni aldığımız eve yerleştik. Böylece yeni bir yaşamın kapılarını araladık. Okullarımızı da ayarladıktan sonra sıra geldi Tarsus’u keşfetmeye.  nce Tarsus’u tanıtıcı bir kitap aldık. Babamın burada yaşayan arkadaşları varmış. Onlardan da gezilecek yerler hakkında bilgi aldık.

Tarsus’un eski dönemlerde şehre giriş için kullanılan 5 kapısından son kalıntıları kalan Kleopatra Kapısından şehre giriş yapmaya karar verdik. Kleopatra Kapısı’ndan geçince kendimi kraliçe gibi hissettim. Artık Tarsuslu olmuştum. Hz. Danyal Peygamber’in kabrini ziyaret edip dua ederken manevi ruhu tüm bedenimi sarmıştı. Tam kapıdan çıkıp yola koyulurken “tak!” diye bir ses duyunca kafamı kaldırıp baktığımda minaredeki saati fark ettim. Resmini g rmuşt m. Orası Ulu Camii olmalıydı. Böylece Ulu Camiinin yerini de öğrenmiş olduk. İ erisini gezip çıkınca,

Babam;

- Ben bahçede bir melengi  kahvesi içeyim siz de Tarihi Kırkkaşık Bedesteni’nden Tarsus’a ait hediyeelik eşyalara bakın, diyerek oturdu.

Alışverişimizi tamamlayıp tekrar geziye kaldığımız yerden devam etmeye koyulduk. şahmeran Efsanesi’nin yaşandığı varsayılan hamamın yanında şahmeran Heykeli’ni görünce birden irkildim. Babam hikâyesini anlatınca biraz daha

farklı bir gözle bakmaya başladım, biraz da üzüldüm. Artık gezmekten yorulunca yarın kaldığımız yerden devam ederiz diyerek evin yolunu tuttuk. Ev yolunda iken arabanın içinden dışarı baktığım her noktada tarihi bir mekanın kalıntıları göze çarpıyordu. Şehrin birçok noktasında kazılar yapılmış, yarım bırakılmış bir vaziyette bekliyor. Tatlı bir yorgunluk tüm bedenimi sarmıştı.

Akşam ertesi günün planını yapıp ablamla yatağın yolunu tuttuk. Tarsus'u kaldığımız yerden gezmenin heyecanıyla erkenden kalktık. Kahvaltımızı Tarsus'a has bir sıkmacıda yapıp geziye kaldığımız yerden hazır hale geldik.

-Bugün ilk önce Eshab-ı Kehf Mağarasını ziyaret ile başlıyoruz dedi babam.

Yedi genç ve köpekleri Kıtırmir baskılara dayanamayıp mağaraya sığınır. Burada uykuya dalarlar ve 309 yıl uydukları rivayet edilir. Burayı ziyaret edip son yıllarda bulunup turizme kazandırılan Taşkuyu Mağarası'nı da ziyaret ettik. Rotamızı Çanakkale Savaşı'nda kahramanlık sergileyen yorgun ve mağrur Nusret Mayın Gemisi oldu. Güverteye çıkınca sanki bomba sesleri kulaklarımda çınlıyordu. Havada çarpışan mermileri görünce tarihimize sahip çıkmanın ne kadar önemli olduğunu tekrar anladım. Şehitlerimize dualar gönderdik hep beraber.

-Artık serin bir yerde çay molası zamanı dedi babam.

Tarsus Şelalesi resimlerden gördüğüm kadarıyla mola verip dinlenmek için çok uygun bir yerdi. Tarihi köprü üzerinden şelale müthiş görünüyordu. Hava sıcaktı. Köprü üzerindeyken şelaleden gelen esinti saçlarımızı dalgalandırıyor ve yüzümüze serin serin dokunuyordu. Sanki doğal klimaydı. Babam ve annem

semaverde çaylarını içerken biz de ablamla dondurma keyfi yaptık. Dinlenme molası bitince son gezilecek yeri Tarihi Tarsus evleri olarak kararlaştırdık. Arnavut kaldırımları ile döşenmiş sokaklarında seyyar satıcılarının çingirak sesleri yankılanmakta, yürürken başımı her kaldırıp baktığımda sanki cumbalardan insanlar bakıyor gibiydi. Oysa kapılar kilitli, pencereleri camları kırık ve yıkılmaya yüz tutmuştu. Yılların yorgunluğu duvarlarından düşen harç parçalarından belliydi. Tıpkı gözlerden damlayan yaş gibi. Kapıların ihtişamı beni büyülemişti. Kapılarda şimdiki kullanılan zil yerine tokmaklar var idi.

-Baba! neden tokmaklar birden fazla ve boyutları farklı?

- Kızım, gelen misafir erkek ise büyük olan tokmağı, bayan ise küçük tokmağı çalar; ev sahibi de ona göre kapıyı açar.

Bu ne güzel bir uygulama dedim içimden. Her evin farklı bir ruhu vardı. Atatürk'ün Tarsus'u ziyaretinde misafir olduğu Şeyh Sünusi'nin evini gösterdi. Şeyh Sünusi Trablugarp İşgali sırasında İtalyanlara karşı verdiği büyük mücadele ve kahramanlığı ile tarihe geçen silah arkadaşıdır. Kapısının önünde durduk. O günün ihtişamıyla bizleri selamlıyordu.

Atatürk'ün Tarsus'a ilk ziyaretinin 17 Mart 1923 yılında gerçekleştirdiğini söyledi. Zaten Atatürk'ün Tarsus'a geldiği Ata Treni'nin sergilendiği parkın önünden geçerken görmüştük. Halk büyük bir coşku ile karşılaşmış. Ata'ya sevgi gösterilerinde bulunmuş ve kalabalık arasından üzerinde milis kuvvetlerine ait çete kıyafeti olan bir kadın Mustafa Kemal'in yolunu keserek ayaklarına kapanır ve gözyaşları içinde

Bastığın toprağa kurban olayım Paşam! Diye haykırır.

Ata hemen eğilip kadını kaldırır.

- “Kahraman Türk kadını! Sen yerlerde sürünmeye değil, omuzlar üzerinde yükselmeye layıksın”, diyerek birlikte yürümeye başlar.

Bu kahraman kadın; kurtuluş savaşında çeşitli cephelerde çarpışan “Kara Fatma” lakaplı “Adile Çavuş”tur. O'nun heykeli de hemen Ata Treni'nin karşısında tarihe tanıklık edercesine.

Babam bizden birkaç adım ötede devam ediyordu. Kapıya dokununca bir anda açık olduğunu hissettik. Ablamla göz

göze geldik. Galiba o da benimle aynı fikirdeydi. Beraber kapıyı itince içerideydik. İçeriye adım atar atmaz farklı bir dünyadaydık. Yıl 1923 ben Ümran ablam da Güzin oluvermişti. Atatürk Dr. Ali Bey'e çocukları olup olmadığını sorar. Bizler yatakta uyuyorken uyandırıp Atatürk ile tanışmaya getirdiler. Ata'yı karşımızda görünce bir an heyecanlandık. Ablam Ata'ya;

Türk kızıtım, Türk kızıtım

Bu vatanın yıldızıtım

Mini mini ellerimle

Çıtır çıtır dillerimle

Askere dua ederim

Hem de gözyaşı dökerim

Peygamber duydu ahımı

Allah verdi muradımı

Sebep sensin Kemal Paşa

Askerinle bin yaşa....

(Atatürk'e şiiri okuyan Güzin ve annesi Ümran Hanım. Dr Ali TARS'ın eşi ve kızı...)

Şiirini ezbere okudu. Ata'nın yüzünde gülümseme ile bizleri yanaklarımızdan öpüp adlarımızı sordu. Güzin ve Ümran isimlerini duyunca; bunlar Arapça isimler, bunlar artık geride kalacak, Türkçe isimler kullanacağız. Güzin yerine Gazne, Ümran adı da Turan olsun deyince benim adım artık Gazne olmuştu. Ben yeni adıma çok sevmişim. Halk sabaha kadar evin karşısında sabahladı.

Ertesi sabah erken saatlerde beraber tren istasyonuna gittik. Ata trenin penceresinden el sallayarak şöyle seslendi:

- Tarsuslular! Sizleri, Tarsus'u hayatım boyunca gönlümde taşıyacağım...

Coşkulu bir sevgi seli içinde tren hareket ederken acı düdüğü her tarafı sarmıştı. Tren gözden kayboluncaya kadar Atanın eli hala bizlere selam gönderiyordu...

Öylesine mutluluk ve heyecan içindeydik ki babamın;

- Kızlar neredesiniz? Sesiyle irkildik.

Ablam ile göz göze geldik. Gördüğümüz en güzel hayal olarak belleğimizde yerini aldı.

Atam Sen Rahat Uyu! Emanetin Emin Ellerde! Emanetin Emanetimizdir!

Beyaz elbiseli kişi Atatürk'ün Trablusgarp işgalindeki İtalyanlara karşı mücadele eden Şeyh Süni.

ATATÜRK'ÜN TARSUS ZİYARETİ FOTOĞRAFLARINDAN KESİTLER

Atatürk, Tarsus'ta... 18 Mart 1923.

BİR HİKAYE-İ AYŞE BACI

Tarsus'un yaylalarından Atdağ'a bağlı Belçınar Mahallesi'nde bir güz sabahı... İnsanın içini üşüten havasının altından bir telaşlı sabah... Yaklaşmakta olan kışa hazırlıkların getirdiği tatlı bir telaş!..

İşte, bu telaşlardan biri de Ayşe Bacı'nın evinde yaşanmakta... O Ayşe Bacı ki zayıf, çelimsiz, çocuksu vücudunun içinde koskocaman yüreği olan melek gibi bir kadın! Melek gibi; çünkü Ayşe Bacı, insanlara duyduğu sonsuz sevginin yanında hayvanlara da diğer canlılara da duyduğu yoğun sevgi ve merhameti ile en küçükten en büyüğe herkesin saygısını kazanmış biri... Nasıl kazanmasın ki? Yaylalara bir hevesle getirilip kimsesizliğe bırakılan kedi, köpek, güvercin, muhabbet kuşu vs. hayvanları sahiplenip gecesini gündüzüne katarak yaz kış demeden kendini onlara atfetmiş biri!.. Dünya gözüyle bir melek görmek isterseniz, işte bu Ayşe Bacı'yı görmeye gidin!.. Gidecek olursanız biraz hayvan yemi götürmeniz hiç fena olmaz hani! İşte böylesi güzel gönüllü ve her daim yüzünde gülücüklerin eksik olmadığı Ayşe Bacı'nın evinde, bir gece öncesinden hazırlanan yoğrulan hamurlar sabahın erken vaktiyle kızgın tandırların üstünde sele sele ekmeklere dönüşecek. Her yıl olduğu gibi bu yıl da mahallenin kadınları imece usulü ile yıllık ekmeklerini yapmalarının telaşındalar!.. İmece sırası bugün Ayşe Bacı'nın evinde...

Sabah namazının ardından mahallenin hanım teyzelerinden yetmiş yaşlarında, orta boylu, balık etli, esmer tenli, tonton mu tonton Cemile Teyze ve uzun boylu, sarı benizli, zayıf ama güçlü fiziğiyle altmış beş yaşlarındaki Fatma Teyze, ilk

gelenlerden oldular. Üzerlerinde her zamanki gibi yamalardan haritaya dönmüş şalvarları, sırtlarında hırkaları, başlarında yağlıkları, ayaklarında da yırtıktan liğmeye dönmüş naylon ayakkabılarıyla çıkageldiler.

Cemile Teyze: Gıı Ayşee! Zımın ağrısına mı uğradınız gıı, nirdesiniz hele?..

Ayşe Bacı: Na bağıryon anam, geldik işde! Ben ötmeği düzenliyodum ,tandırnı ateşledimdi. Eee Neriman'ınan Zekiye Abla'm nirdeler? Onlar da geliceğidiler...

Fatma Teyze: (gülerek): Soykası batasıcalar altta kaldılar ellam! Az sonra gelirler, hele biz bazlamaları hazırlayalım!

Ayşe Bacı ve yeni gelenler örtmede ileğenlerdeki hamurları birer birer ekmeklik bazlama haline getirirken Ayşe Bacı'nın eşi Bülent Ağa ahır görmeye gidiyordu. Kızı Gülsüm de kümesteki hayvanları yemliyordu. Kısa bir süre sonra Ayşe Bacı'nın akranlarından oldukça kalıplı, hani kapı gibi derler ya ,işte öyle kapı gibi bir Avşar gelini olan elli sekiz yaşındaki Neriman Hanım ve mahallenin en yaşlılarından, yetmiş yedi yaşında olmasına rağmen oldukça diri ,hafif kamburu çıkmış olsa da uzun boyuyla cüsseli, eline çabuk ,çık canlı biri olan Zekiye Teyze gelmişlerdi.

Besmele çekerek ve bereketli olması dileğiyle örtmede (eşgane) ekmek yapmaya başladılar. Örtmeden kâh ateş çıtırtıları kâh oklava sesleri kah kadınların kikirdeşmeleri, lakırtıları geliyordu. Belli ki yine yürüyen gazeteler, elleri ekmek yaparken dilleriyle de bir şeyler kaynatıyordu!.. Tandırın başına her zamanki gibi eski kurt Zekiye Teyze geçmişti. Dört ekmek tahtasının başına Ayşe Bacı, Fatma Teyze, Neriman Hanım ve Cemile Teyze geçmişlerdi.

Zekiye Teyze: Ayşe, acık ekmek yapak da bizim kocalara börek, şipe göndererek de zıklansınlar. Açlığa hiç gelemes bizim gocalama, eli ayağı zangır zangır titrer, sanırsın sara tutmuş gâvurun dölünü!

Ayşe Bacı: Tabii ki Zekiye Abla'm! Hem biz de daha kahvaltı yapmadık. Bizim eksik etek, az sonra çayı koyar biz de börekleri yaparık. Ben zaten ağşamdan hazırladıydım börek içlerini. Peynirli, patatesli ve isteyene ıspanaklı...

Fatma Teyze: Yaşa Ayşe kadın! Hem atalarımız ne demişler:“Aç ayı oynamaz!”

Cemile Teyze(gülerek): Hah! Bir aylığımız kaldıydı, hindik tam olduk!

Fatma Teyze: Gız Cemile Abla, kaşınıyon sen ellam! Ben öyle mi demek istedim?

Zekiye Teyze: Gızma be Fatma! O sana gıtır atıyor gıtır, yoğsam gavur gibi bilir ne dediğini!..

Ayşe Bacı: Gız Gülsüm! Gız, kulaklarına gırşun mu akıttılar?

Gülsüm: Ne bağırıyon anam, tavukları yimliyodum! Hee ne diyon hele?..

Ayşe Bacı: Sen benim gusuruma bakma guzum! Ahan da bunlar elimi ayağıma dolaştırdılar! Sen himen büyük çaydanlığınan çay demle hele. Börek içlerini de getiriver gari. Biz de acıkmaya başladık hani!

Gülsüm: Anaa! Gelirken balcan, patates, soğan filan da getirsem, ateşe gömsek?

Ayşe Bacı: Gızım, onlar ekmek yapmayı bitirdikten sonra oluğ, hem size ben, desti kebabı da yapacağım o zaman...

Gülsüm: Essah mı diyon anam? Bah hindikten ağzım sulandı valla!..

Zekiye Teyze: Gızım, ataşın garşısında yandım, çok susazdım, su da getiriver emi?

Başıyla olur işareti yapan Gülsüm, örtmeden aceleyle çıkar. Oklava, tahta gıcırta seslerinin altında kadınlar konuşmalarına devam ederler.

Neriman Hanım: Anam, öğrenmenin yaşı yok derlerdi ya hakkat, doğruymuş!.. Hani Gileopatra Gapısı var ya Tarsus'ta, ona halk arasında "Gancık Gapi" diyorlarmış!..

Fatma Bacı: Heye, sen duymadın mıydı bu zamana gadar gız?

Neriman Hanım: Valla duymadydım! Ama hindik anladım ben. Burda da avratlara gancık diyoğlağ ya gleopatra da sonuçta avrat. Onun için Gancık Gapi diyollar ellam!

Zekiye Teyze: Ha şunu bileydim! Sahi gı Cemile, senin zopgüdük oğlan eski Tarsus evlerinde gave mi ne açacağmış? Ben öyle duydumdu.

Cemile Teyze: Heye Zekiye Abla'm, nasipse açacak! Cafe mi ne diyollar, işte ondan açacak. İki gatlı, iç bahçeli, çok eski bir binaymış; ama çok sağlam, daş binaymış, oğlan öyle diyo!

Fatma Teyze: Aman eyi, hayırlı olsun inşallah! Yeni yitmeler cafeden dışarı çıkmıyolarmış. Bereketli olur inşallah!

Cemile Teyze: Sağ olasınız da biz bu çeneyle ekmeği ağşama bitiremicez anam! Hadi elimizi sıkı dutalım!

Ayşe Bacı: Biter Cemile Diyze'm ,biter!.. Sen hiç merak etmiyesin! Hah, işte Gülsüm de börek içlerini getiriyor. Ver gızım onları hele! Hanımlar, ıccık ekmek yapımına ara virin de

börekleri bişirek! Gızım, çay da koydun değel mi?

Gülsüm: Heye ana, hem de davşan ganı valla!

Neriman Hanım: Gızlar, böreklerin yanına şöyle acılı bir şalgam olsa ne iyi olurdu, değel mi?

Ayşe Bacı: İstedığın şalgam olsun Neriman! Gızım, gop, kilerden geçen ay kurduğum şalgamı getir, isteyen çayınan, isteyen şalgamınan yapsın gahvaltısını!

Ekmek yapımına ara verilirken bir yandan peynirli, bir yandan patates içli, bir yandan ıspanaklı börekler yapılıp birer birer tandırdaki sacın üzerine atılmaya başlandı. Bir anda örtmeyi çeşit çeşit börek kokuları sarmıştı.

Ayşe Bacı: Gızlar, banadura da doğratıyım mı?

Zekiye Teyze: Battı balık yan gider doğrat gı!

Derken içeriye on üç on dört yaşlarında Burak girer:

-Nine, Arif dedemin sabrı kalmamış, bari şipe göndersinler diyor!..

Fatma Teyze:

-Zıkkımın kökünü yesin soykası batasıca! Az daha sabridemedi mi?

Ayşe Bacı:

-Niye öyle diyon ablam? Adamcağız acıkmış işte!.. Vir tandırın üzerindikileri, göndereyim!

Tandırın üzerinden birkaç börek hızla sarılarak Arif Amca'ya ve Yakup Amca'ya gönderildi. Ardından getirilen çay ve şalgam suyu eşliğinde çeşit çeşit böreklerle bir güzel kallavi kahvaltı yaptılar!..

Zekiye Teyze:

-Gızlar, Elhamdulillah karnımız doydu da bunun bir de akşamı var!.. Hani diyom ki ekmeğin sonuna doğru şöyle zeytinli, peynirli, patatesli sıklmalar; biberli ekmekler yapsak, yanında da batırık, omaç, bir de ayran oldu mu değmeyin keyfimize! Ne dersiniz?

Cemile Teyze:

-Güzel olur da en iyisini ev sahibi bilir!..

Ayşe Bacı:

-O nasıl söz Cemile Deyze'm? Burası sizin de eviniz. Ayrı gayrı mı olurmuş hiç? Gayet güzel olu, hem de bol bol yaparık! O kadar gıran ne yiyecek, değer mi ya ? Ama senin emmiden de biz garsambaş isterik, tamam mı?

Cemile Teyze:

-Tamam tabi! Boyu devrilesice, bir işe yarasın değer mi ya?

Kahvaltının ardından, ekmek yapma işine devam edildi. Bir yandan ekmek yaparken bir yandan da sohbet, gittikçe koyulaşıyordu...

Neriman Hanım:

-Garılar, içinizden Nusrat Mayın Gemisi'ni gezen oldu mu? Eski Başkan, gerçekten tarihimizin önemli bir parçasını Tarsus'umuza kazandırmış!

Zekiye Teyze:

-Ben gocalamaya çok söyledim; emme bir türlü götürmedi beni! Kendisi gezmiş, boynu altında galasıca! Hele anlat Neriman!..

Ayşe Bacı:

-Zekiye Teyze'm, ben seni götürürüm bir gün! Gerçekten, görülmeye değer! Çanakkale Savaşı'nda yedi düvel ülkemize saldırırken o Nusrat Mayın Gemisi'nin gece karanlığında döktüğü mayınlar sayesinde gavurların pek çok gemisi, Boğaz'ın derinliklerine gömülmüştür!.. Eski Başkan Burhanettin Kocamaz, cilet fabrikasına gönderilecekken sahiplenerek o gadim gemiyi, Tarsus'a kazandırmış.

Neriman Hanım:

-Hakkaten çok önemli! Herkesin görüp bir şeyler alması gereken koca tarihi bir gemi o!..

Zekiye Teyze:

-Gızlar, çeneniz çalışırken elleriniz de çalışsın! Hadin gari! Sen de biriken ekmek seyelerini boşalt da gel Gülsüm gızım!

Fatma Teyze:

-Bilyonuz mu Tarsus'umuz oldukça kutsal değerleriyle önemli bir yer! Hz. Danyal Asleyhisselam'ın mezarı burada, Bilali Habeşi'nin makamı burada, Saint Paul Kilisesi ve Kuyusu burada, Mencük Baba Türbesi burada, Yedi Uyurlar Mağarası ve daha nice tarihi yerler burada!

Ayşe Bacı:

-Essah diyon gız Cemile Diyze! Nireyi deşsen, tarihi bir galıntı çıkıyor Tarsus'umuzda!

Zekiye Teyze:

-Gızlar, bizim gocalamaya göre Tarsus şöyle dağlara doğru çekilip altı gazılrsa İzmir'deki o meşhur Efes Harabeleri'ni de Antalya'daki turistik yerleri de fersah fersah geçen bir açık hava müzesi olurmuş!.. Bana göre, gocalama yanlış düşünmüyor!

Goca bir tarihin üstüne oturuyor Tarsus!..

Neriman Hanım:

-He valla! Da, Tarsus'um hiçbir zaman gerçek değerini görmedi ki!.. Sen gocaaa tarihleri bünyende barındır; lakin gereken ilgiyi, saygıyı bir türlü görme! Olacak şe mi bu?

Ayşe Bacı:

-Heç merak itmen, tarih kaçmıyo ya yine burda! Elbet bir gün görünecek Tarsus'umuzun o muhteşem tarihi yüzü. Hele siz ellerinizi çalıştırın da akşama kalmadan bitirek şu ekmek işini! Gızım içerde yarpak sarıp durur. Hem çanak, hem yarpak dolması çömlleklerini gömeceğiz daha ateşe. İri iri patatesler de cabası! Şimdiden ağzım sulandı hani!..

Zekiye Teyze:

-Oldu mu gız hindi? Hepimizin canını çektirdin ha!

Ayşe Bacı:

-Olur mu hiç Zekiye Deyze'm? Akşam yemeğine kimseyi bırakmam! Onca hazırlık yaptı gızım! Hep beraber, Allah ne virdiyse yir, içerik! Harman döven öküzün ağzı bağlanmaz, dimiş atalar, öyle değil mi ya?

Cemile Teyze:

-Hah hindik oldu Ayşe gadın! Fatma bizi ayı ettiydi, sen de öküz ettin! Elinize sağlık gari!..

Ayşe Bacı:

-Estağfrullah deyzem, olur mu hiç? İyi o zaman, bal dutan ,barmağını yalar diyim de affet beni! Emeğiniz çok, demek istemiştım!..

Cemile Teyze:

-Şaka gız şaka! Bilmem mi ? O kadar da hödük değelik gari!..

Bu arada örtmeye Gülsüm girer:

-İşte bu da son bazlama sinisi! Gız ana, ben çayı goyim mi ocağa?

Ayşe Bacı:

-Goy gızım, bazlamalar hindik biter! Sen destileri de getir hele! Tandıra gömüvirek gari!

Nihayet, ekmek bazlamaları bitmişti. Bir yandan tandır ateşine çanak ve sarma testileri gömülürken diğer yandan, ekmek tahtaları kaldırılıp akşam yemeği için alan açılıyordu.

Kısa süre sonra tandır ateşine gömülü testilerdeki yemekler pişmişti. Ayrı ayrı iki küçük siniye testilerin ağızları kırılarak yemekler döküldü. Ortalığı mis gibi yemek kokuları sarmıştı. Bir yanda kuzu etinden çanak, bir yanda mis gibi yaprak sarması!.. Ve yemeğin ardından tavşankanı bardak bardak çaylar..

İşte, Belçınar Mahallesi'nde bir güneş daha batarken nöbet görevini gecenin karanlığına ve cırcır böcekleriyle kurbağa resitaline bırakıyordu...

BÜYÜK KAPININ ÖYKÜSÜ

Geceleri Kırkaşık Çarşısı'nın büyük ahşap kapısı açılırsa yüz yıllardır içeride bekleyen birçok suret rahatsız olacaktı. Çarşının kapalı olduğu zamanlarda içeriden türlü sesler gelirdi. İnsan suretlerinin eski, ağır ve rutubetli sesleriydi bunlar. Geceleri kapı üzerindeki turuncu renkli camlara sahip havalandırma penceresinden içeriye çarşı önündeki sokak lambasından zayıf ve ölgün bir ışık düşer, bu ışıkla eski çarşı baştan sona korku rengine bürünürdü.

Tavanı kubbeliydi çarşının. Dört küçük kubbenin tam ortasında yer alan büyük kubbe içerisinde çığlık çığlığa uçuşan kırlangıçlar, yüzlerce yıldır devam eden bir geleneğe uygun olarak aynı yuvayı tekrar yapabilmek için Ulu Camii bahçesinden kubbe tavanına çamurlar taşırlardı. Ancak çoğu zaman bu çamurlar, geceleri içeride duyulan o meçhul seslerin tavanda bıraktıkları akislerden dolayı bir türlü kubbe taşına tutunamazdı.

Mecit Saydam, çarşının kırk yıllık bekçisiydi. Yaşadığı kentte herkes onu Bekçi Mecit olarak bilirdi. Vakıflardan belediye kontrolüne geçen tarihi çarşının içerisinde yer alan on iki dükkân, küçük bir yenilemeden sonra kentte yaşayan çeşitli esnafa kiralanmış, işte tam da o dönemde askerden henüz yeni gelmiş genç bir adam olan Mecit, askerlikte gösterdiği üstün başarıdan dolayı Belediye Reisinin talimatıyla çarşının gece bekçisi olmuştu.

Çarşı kapısının usta bir adam elinden çıktığı her hâliyle belli olan dökme kara demirden yapılmış büyük bir anahtarı vardı. Bekçi Mecit, akşamları çarşığı açmak için her gelişinde içine tütün tablasını da koyduğu kol çantasından bu koca anahtarı

çıkartır, ahşap kapıyı bu anahtarla zorlukla açar, kapının gıcırtılı menteşe sesleri eşliğinde ağır adımlarla içeriye girerdi. Büyük kapının açılmasıyla birlikte yoğun bir rüzgâr uğultusu duyulmaya başlanırdı. Böyle anlarda içerideki diğer tüm sesler birdenbire kesilerek rüzgârın uğultusuna karışır, çarşının diğer ucunda bulunan ikinci havalandırma penceresinden dışarıya çıkıp giderdi.

Bekçi Mecit, genellikle çarşının dış kapısının önünde bulunan çay ocağına ait bir masada derin düşüncelere dalarak geçirdiği gece mesaisinde belirli aralıklarla çarşı içerisine girer, esnaf dükkânlarını tek tek kontrol eder, arada bir tüm nefesini kullanarak boynunda asılı duran bekçi düdüğünü üflerdi.

Bu düdüğü sesiyle birlikte korkuyla yuvalarından fırlayan kırlangıçlar, çarşı içerisinde çığılıklar atarak birkaç tur attıktan sonra yuvalarına geri dönerlerdi. Yaşlı bekçi, kırlangıç seslerine karışan düdüğü sesinin çarşının diğer ucundan geri dönen acı yankılarını büyük bir memnuniyetle dinler, bir çeşit “kontrol bende” hissi yaşardı her defasında.

Bekçi Mecit, çarşı kapısının önündeki masada el yapımı gümüş tablasından çıkarıp özenle sardığı tütünleri içerken bu büyük kapı anahtarının meçhul ustasının gerçekte kim olduğunu merak eder, anahtarın yüzlerce yıldır elden ele teslim edildiği eski bekçilerin suretlerini düşünür, kendisini bir an uzun bir zincirin son halkası gibi hissedirdi.

Kapının ardındaki seslerin sahipleri, anahtarın gerçek sahipleri miydi? Bekçi Mecit, bu soruyu kendisine her sorduğunda önce başını sağa sola çevirir, sonra bulunduğu noktadan hemen uzaklaşır, boynunda asılı duran bekçi düdüğünü eline alıp telaşla yeniden üfler, çarşı içerisindeki adımlarına hız vermeye çalışırdı. Aksi halde bir daha büyük kapıyı açmaya ve bu eski

çarşıya gece vakti yeniden girmeye cesaretinin kalmayacağını bilirdi. Bu ise yaptığı işi bırakmak zorunda kalmasına sebep olabilirdi onun.

Gündüzleri büyük kapının ardında çok farklı bir yaşam olurdu. Bekçi Mecit'in bu hayatla pek ilgisi yoktu. O, geceleri yaşar, gündüzleriye iş çıkışı gittiği eski evler sokağındaki yorgun evinin sıvaları dökülmüş bir odasında uyurdu.

Yaşadığı evde başka kimsesi yoktu onun. Hanımı öleli on yıl olmuştu. Çok istemelerine rağmen çocuk sahibi olamamışlardı. “Bizim ev yokluk diyarı,” derdi soranlara. “Canımdan başka bir şeyim yok.”

Evin kadın eli değmemiş kirli ve dağınık hâli, onun tek başına yaşadığının bir işaretiydi. Sabahları iş çıkışı eve geldiğinde avlu merdivenlerinden üst kata çıkar, yatak odasına girdiğinde ise ilk iş olarak gün ışığı içeriye girmesin diye perdeleri sıkı sıkıya kapatırdı. Çocukluğundan beri güneş ışığı alan bir odada uyuyamazdı. Ona dair en karakteristik özellik, belki de buydu. Ceviz kaplama eski gardırobundan pijamalarını çıkarıp özenle giyer, yatmadan önce çantasını görebileceği en yakın yer olan ahşap yemek masasının üzerine bırakırdı. Bir müddet gardırobunun ceviz kaplamasının iki ayrı parçanın birleşmesinden kaynaklı tesadüfen oluşmuş aslan başı figürünü hayranlıkla izleyen bu yaşlı adam, odadaki duvar saatinin rahatsız edici sesinden dolayı uykuya geç dalar, zorla daldığı bu uykuda ise hep o aynı rüyayı görürdü.

Gece mesaisinden çıkmış, eski evler sokağındaki evine yürüyerek dönerken çarşının yüzlerce yıl öncesine ait siyahlara bürünmüş dört esnafı karşısına çıkar ve durdururdu onu rüyasında. Adamların yüzleri görünmez olurdu. Bunlardan ilki olan Hattat Ruhi seslenirdi ona önce:

“Bekçi Mecit,” derdi. “Anahtarları her sabah kuyumcu Ferruh’a teslim ederek bize ait bir dünyanın kapılarının açılmasına sebep oluyor ve bizi yalnızca geceye mahkûm ediyorsun. Oysa biz, o çarşıda asırlar geçirmiş insanlarız.”

Hemen ardından ikinci adam olan Terzi Yusuf, sitem dolu bir ses tonuyla konuşmaya başladığı onunla. “Orada,” derdi. “Orada sabrımız var bizim, umutlarımız, hasretlerimiz ve ekmeğimiz var.”

Bekçi Mecit, rüyada her gece şahit olduğu bu konuşmaları şaşkınlık içinde dinler, ne söyleyeceğini tam olarak bilemeden telaş içinde hep aynı cevabı vermeye çalışırdı onlara. Yüzlerine bakarak konuşmak istese de yüzlerini göremezdi onların.

“Ben sizi tanımıyorum kardeşim,” derdi. “Siz kimsiniz ve benden ne istiyorsunuz? Her gece rüyama girip beni aynı korkulara salıyorsunuz. Ben o çarşıda sadece bir bekçiyim.”

Çarşı kitapçısı olan üçüncü adam Sahaf Rıza, ileri atılırdı sonra. “Sen,” derdi ona. “Sen, yüzlerce yıllık hayatların ruhaniyetinin yaşamaya devam ettiği bu çarşıda gün batımıyla birlikte çarşı kapısını açarak rahatsız ediyor ve bizi en azından geceleri huzur içinde yaşayabilmekten alıkoyuyorsun. Mecit Efendi, bunu bize niçin yapıyorsun?”

Bekçi Mecit, genellikle ilk şaşkınlığı geçtikten sonra biraz toparlanır, kendinden emin bir çehreye bürünerek onlara, “Söylediklerinizden tek kelime dahi anlamadım kardeşim,” derdi. “Ben bir gece bekçisiyim yahu! Gece çalışırım, sabah işim biter evime gelirim. Eşkıyaaysanız bilesiniz cebimde metelik yok. Cıgara tablamdan başka benden zırnık koparamazsınız!”

Dördüncü adam ise çarşı çığırtkanı Tefvik'ti. Diğerlerinden farklı olarak tehdit edici bir ses tonuyla konuşmayı tercih eder, bekçiden tam olarak ne istediklerini açık açık söylerdi.

“Biz senden büyük kapının anahtarlarını istiyoruz Bekçi Mecit,” derdi. “Onları bize ver ve bir daha da o kapıya sakın ola yaklaşma. Bu sana son ihtarıdır.”

Üçüncü ve dördüncü adam, rüyanın sonunda bekçinin iki koluna girer, diğer iki adam ise onun kolunda asılı duran çantasından büyük kapının anahtarını, boynundan ise bekçi düdüğünü almaya çalışırđı. Bekçi Mecit, anahtarı ve düdüğünü vermemek için direnir, bağırılmaya çalışsa da bağırılmaz, soğuk terler dökerek boğuk bir sesle, “Bu anahtarlar ve bekçi düdüğüm benim namusumdur, bırakın lan beni! Ekmeğimle oynatmam ben kimseyi!” diyebilirdi ancak.

Uykusundan korku içinde uyanan yaşlı bekçi, her defasında bir müddet yatakta ter içinde öylece oturur, alnındaki ve boynundaki terleri yanı başındaki sararmaya yüz tutmuş banyo havlusuyla siler, sağına soluna şaşkınlıkla bakar, yatağında olduğunu anlayınca da gözleri telaşla masaya yönelir, çantasını orada görünce rahatlardı. Ancak, çantayı görmekle de mutmain olamayan bekçi, yatağından kalkarak kol çantasının içini açar, çarşı anahtarı ve bekçi düdüğünün orada olduğunu görünce derin bir oh çeker, sonra düdüğünü alıp boynuna takar ve mesaisine gitmek üzere telaşla giyinmeye başlardı.

Büyük kapı, geleneğe uygun olarak sabahları çarşının en eski esnafı tarafından açılırdı. Yılların kuyumcusu Ferruh Atlı, her sabah bekçiden çarşı anahtarlarını teslim alır, duasını okuyarak büyük ahşap kapıyı açar ve Bekçi Mecit ile yine aynı konuşmayı yapardı.

“Haydi Bismillah! Bereketli olsun, hayırlı kazançlar olsun inşallah,” derdi. “Bir sabah kahvesi içer miyiz Mecit?”

Bekçi Mecit’in cevabı da genellikle hep aynı olurdu. “Yok be Ferruh!” derdi ona. “Önce Ali Ustanın orada bir mercimek çorbası içeyim, sonra da eve gidip yatayım. Biliyorsun gündüzlere pek alışıık değilim. Benim işim geceyle. Hayırlı işler olsun cümleten. Akşam kapanışta gelir, anahtarı senden teslim alırım.”

Ferruh Atlı gülümser, “Anahtarımıza sahip çık Mecit Efendi!” diyerek takılırdı ona. “Bak sonra dışarıda kalırız! Akşam iş çıkışı bekliyorum seni.”

Yaşlı bekçinin sitem dolu cevabı gelirdi ardından. “Ferruh, ben geçmişle bugün arasında sıkışıp kalmış bir adamım,” derdi. “Çarşıya her girdiğimde duyduğum tuhaf seslerin sahipleri, uykularına girip bu anahtarları benden almaya çalışıyor. Onlar bunu başaran dek bu anahtarlar bende olacak, merak etmeyesin. Sen bu çarşıda nasıl ki kırk yıldır Kuyumcu Ferruh’san, ben de kırk yıllık Bekçi Mecit’im unutma!”

Ferruh Atlı, duyduğu bu gizemli sözlere her defasında güler ve başını iki yana doğru sallardı. Bu diyalogun ardından Kuyumcu Ferruh, çarşı kapısından içeriye girer, Bekçi Mecit ise karşıdaki Ali Ustanın lokantasına geçerdi.

Kemik suyuna yapılmış mercimek çorbası içmek yaşamının en büyük lüksüydü bekçinin. Lokantanın kapıya yakın yerindeki hep aynı masaya oturur, çalınmaması için çantasını sağ tarafında bulunan boş sandalyeye özenle yerleştirir, gelen sıcak çorbaya bir limon sıkır, sonra da höpürdeterek içmeye başlardı çorbayı. Ali Usta, masaya servis yaparken süs biberini bilerek yeşillik tabağına koymaz, Bekçi Mecit’in istemesini beklerdi.

Beklenen sesleniş az sonra gelirdi. “Ali Usta şu biberi bir defa da ben istemeden getirsen olmaz mı yahu! Acı biber olmadan içemiyorum çorbayı!”

Çarşı kapısıyla birlikte çarşı içindeki dükkânlar da birer birer açılmaya başladılar. Ardından terzilerin makas sesleri, simitçi çocukların “taze simit” çığlıkları, meyhanesinin şerbeti satanların çıkardıkları billur kâse sesleri, çarşı çaycısının ısrarlı çay teklifleri, Deli Duran’ın “Satılmış köpekler!” nidaları gibi çarşı hayatına dair pek çok ses çarşı kubbelerinde dolanmaya başladılar.

Saat tamircisi, berber, terzi, tütüncü, ayakkabı tamircisi, anahtarcı, hattat, sahaf gibi dükkân sahiplerinin birbirlerinden çok farklı meşrepleri, çarşının büyük kapısı kapandıktan sonra beliren esrarlı seslerin sahiplerinin dünyalarıyla ne denli bağdaşır bilinmezdi. Ama bilinen oydu ki bu esrarlı seslerin gerçek sahipleri, büyük kapının kapanmasıyla birlikte geçmiş günlerin ihtişamlı hayatını ebedi kılmak için bekçinin uykularına girip onun elinden kapı anahtarlarını almayı başarana dek, çarşı içindeki eski zaman çarşısı olmaya devam edeceklerdi. Bekçi Mecit ise geçmişle bugün arasında bir yerde duran ve elinde esrarlı bir geçidin sırrını taşıyan yaşlı bir bilge gibiydi. Ama o, seslerini duyduğu kadarıyla tanıdığı bu meçhul dünyanın sırrını sezer gibi olsa da bu durum, idrak noktasına ulaştığı anda düdüğünü çalmayı ve herhangi bir gerçekle yüzleşmeden çarşı içindeki adımlarını hızlandırmayı tercih ederdi.

Mecupları da vardı çarşının. Diğer şehirlerin en esaslı mecupları ne yapar eder bir yolunu bulup bu kente gelir, çarşığı bulur, gündüzleri insan mozaiki arasında yerlerini alarak ilginç insan repertuarını tamamlarlardı çarşının. Bunlar içerisinden birkaçı, bazı geceler çarşının kubbe odalarına çıkan merdivenlerine gündüzden gizlenir, geceyi orada geçirmek

için büyük kapının kapanmasını sabırsızlıkla beklerdi. Ve onlar, kapı kapanınca mazinin türlü yüzleriyle sarmaş dolaş bir hâlde geceyi geçirecek yerlerini bulmuş olmanın huzuru içinde uykuya dalarlardı.

Yaşlı bekçi, bir gece bu tarihi çarşıda daha önce hiç görmediği meczuplardan ikisiyle karşılaştı. O akşamki mesaisine çarşı yanında bulunan parti binasının bekçisi Mehmet Üzmez'le gelmişti. Göreve aynı yıl başlamışlardı. Kırk yıllık arkadaşıydı Mehmet. İki de yıllardır bitişik sayılacak yerleri bekliyorlardı. Bekçi Mecit, arkadaşı Mehmet Üzmez'in yerinde olmayı hiç istemezdi. Bir binanın korunması için koca bir insan ömrünün heba edilmesi saçma bir şeydi ona göre. Kendi durumu biraz farklıydı. Onun geceleri kendi sorumluluğunda olan koca bir çarşısı, bu çarşının büyük kapısının ardından duyulan meçhul sesleri, en önemlisi de mahiyeti tam olarak bilinemese de herkesten sakladığı bir sırrı vardı.

Bekçi Mecit, düdüğünü üfleyerek meczupları uyandırırđı. Uykularından korkuyla uyanan ve bu duruma ciddi anlamda sinirlenen iki meczup, Bekçi Mecit'e bir ceza kesmek ister gibi derhal bir tütün sarmasını istediler ondan. Bekçi, rüyalarını anlatacak birilerini bulmuş olmaktan memnun, çarşı kapısının sağ girişinde bulunan çay ocağı masalarından birisine oturttu onları. Tütünleri sararken, "Beni ancak siz anlarsınız!" diyerek gördüğü rüyaları anlatmaya başladı onlara. Onu dinliyor gibi görünen bu iki meczup, aslında sarılan ilk tütünün kendilerine bir an önce verilmesini bekliyorlardı.

Yaşlı bekçi, rüyalarını anlatmaya devam ediyordu. İlk tütünü meczuplardan birisi kaptı önce. Uzun bir nefes çekti. Kırılmaçlara bakarak bir çığlık attı sonra. Sandalyelere basarak yandaki masanın üzerine çıktı. Gözlerini diğer arkadaşına ve

bekçiye dikti. Kırlangıçlara baktı yeniden. Bu gece kırlangıçlar nedense uyumamışlardı. Bağrışarak ortalıkta uçuşuyorlardı. Yarı anlaşılır, tok ve kararlı bir ses tonuyla konuşmaya başladı birinci meczup:

“Kelimelerle anlatma hâlini Bekçi Mecit, sırları verme kimseye,” dedi. “Bir kılıç nasıl ölür düşünme. Yaşlı atlar zafere nasıl koşar diye sorma. Gittiğin yolda yalnız yürünür mü deme bize. Ölürken ne kadar yalnız olduğumuzu unutma. Bu çarşıya dair eski zaman hikâyelerini çocuklara değil, gündüz gelenlere anlat. Onları gerçek uykuya iyi hazırla. Yol uzunsa ve ayaklarınız sizi taşıyamıyorsa ayakkabılarınızı çıkarıp atın ve ayaklarınızı siz taşıyın, de onlara.”

Bekçi Mecit, söylediklerinden hiçbir şey anlamamıştı birinci meczubun. Tütün sarmaya devam etti. İkinci meczup ise birinciye özenip diğerini aşağıya iterek aynı masaya çıktı. O da uzun bir nutuk çekmek ister gibi bir duruş sergiledi. Birkaç dakika durdu, düşünür gibi yaptı. Tütünden aldığı derin bir nefesi kırlangıçlara üfledi. Ardından çarşı boşluğunda yüzlerce insan kendisini dinliyormuş gibi bir edayla yüksek sesle konuşmaya başladı.

“Bekçi Mecit, istenmeyen dualar etme sakın,” dedi. “Anahtarlar ve bekçi düdüğün yedi adam boyunda kuyulara düşerse bir daha bulunmaz. Sazlıklara sır sızmaz ama kamışlar yine de anlar hâli. Sana kitaplar anlatmaz gerçek hikâyeleri. Anahtarlarını ve bekçi düdüğünü belki kervan yolcuları bulur kuyuda ve onu bir köle gibi satarlar pazarlarda. Ama onlar bir köle olarak kimseye yâr olmaz ve anahtarlar kaybolursa sen büyür, anahtarlar kaybolursa sen ölürsün Mecit.”

Konuşmasına bir müddet ara verdi ikinci meczup. Bekçinin gözlerine baktı yeniden. “Bütün anahtarlar,” dedi sonra.

“Bütün anahtarlara ve tütünlere ve kapılara ve çarşılara ve bekçi düdüklarine hiç dinmeyen siyah bir kar yağsın.”

İkinci meczup da bir kahkaha atarak indi masadan. Bekçi Mecit, onları gülümseyerek dinlemiş ama söylediklerinden hiçbir şey anlamamıştı. Biraz sonra meczupların ikisi de bekçinin rüyalarını anlatmayı bitirmesini beklemeden başlarını masaya koyarak uykuya daldılar. Onların uyuduğunu gören yaşlı bekçi, rüyasını anlatmaktan vazgeçti. Bir müddet sonra o da göz kapaklarının kapanmaya başladığını hissetti. İstese de buna karşı koyamıyordu. Kırlangıçlar, çığlıklar atarak uçmaya devam ediyordu. Az sonra o da derin bir uykuya daldı. Bu kez farklı bir rüya görüyordu uykusunda.

Gece yarısıydı. Çarşının büyük ahşap kapısını açıyordu. İçeriye kontrol edip yeniden dışarı çıkacaktı. Kapıyı açar açmaz karşısında yine o dört adamı gördü. El işaretleriyle çarşı içerisine girmeye davet ettiler onu.

Çarşı, baştan sona büyük yağ lambalarıyla aydınlatılmıştı. İçerisi alışveriş yapan eski zaman insanlarıyla doluydu. Hiçbirisi onu fark etmiyordu. Çarşı esnafı, son derece huzur içinde görünüyordu. Bekçi Mecit, iki meczubu yeniden gördü içeride. Çarşının tam orta yerine koydukları iki sandalyenin üzerine ayrı ayrı çıkmışlardı.

Birinci meczup, çarşıda alışveriş yapanlara seslendi önce. “Ey ahali!” dedi onlara. “Bana kulak verin ki size sesimi duyurayım, keyfinizi kaçırayım.”

Çarşı esnafları ne olduğunu merak ederek müşteriyle ilgilenmeyi bırakıp iki meczuba bakmaya başladılar. Çarşığı denetlemeye gelen sivil kıyafetli çarşı ağalarından sandılar onları. Müşteriler, ellerindekileri dükkân tezgâhlarına

bırakarak iki meczubun etrafında toplanmaya başladılar. Bekçi Mecit, kapı girişinde olan biteni şaşkınlıkla izliyordu.

Birinci meczup, etrafında toplanan çarşı ahalisine seslenmeye devam etti. “Sesime kulak verdiniz ama hata ettiniz.” dedi. “Ben size ötelere öte, yakınlardan biraz uzak bir gelecekte sizlerin yerine yeni suretlerin geleceğini ve hayatınızın bir hayalden ibaret olacağını haber veriyorum.”

Çarşı esnafları ile müşteriler arasında bir homurdanma oldu. Herkes birbirine bakarak “Noluyor yahu!” diyordu. Esnafın canı sıkılmıştı. Müşterilerin alışverişi bırakıp gitmesinden endişe ediyorlardı.

İkinci meczup, arkadaşının konuşması bitince bir elini göğsüne koyup diğer elinin işaret parmağını ahaliye yönelterek konuşmaya başladı.

“Cezeryeci Salih Usta, ağla ki yoksun,” dedi. “Çaycı Muhsin, ağla ki yoksun. Kuyumcu Ferruh, anahtarları her sabah bekçiden alsan da yoksun. Kuyumcudan aldığı gerdanlık ve bileziklerle mesut bir halde dolaşan birbirinden güzel hatunlar; ağlayın ki altınlarınız kalacak ama siz de yok olacaksınız. Yoksun Terzi Rıza, yoksun Sahaf Yusuf, yoksun anahtarcı Murat; yoksunuz! Ey ahali, yoksunuz, yokuz. Bir asır sonra çocuklarımız dâhil hiçbirimiz yokuz. Ama bu kubbelerde sesleri yankılanan şimdiki hayat, yüzyıllar boyu bir gaip olarak yaşamaya devam edecek. Geceleri yaşayacak, gündüzleri ise yine yok olacak.”

Bekçi Mecit, işittiklerinden dolayı şaşkıncı. “Yahu meğer bizim adamlar ne kadar derin konuşuyorlarmış!” diye söylendi sessizce. “Üçkâğıtçılar, kendilerini hiç de belli etmediler.”

Bekçi Mecit ve diğerk iki meczup gece yarısı uykudayken büyük bir uğultuyla çarşıya bir rüzgâr girdi arka pencereden. Çarşının büyük ahşap kapısı korkunç bir gıcırdamayla kapandı. Kapı üzerindeki büyük anahtar çarşı içerisine düştü. Kapı artık dışarıdan açılmazdı. Bekçi Mecit ve iki meczup bu sesi hiç duymamışlar, bu yüzden de derin uykularından uyanamamışlardı. Kırlangıçlar, çığlık atmayı bırakıp yuvalarına döndüler. Sabaha kadar süren ve kulakları sağır eden derin bir sessizlik boy verdi çarşı içerisinde.

Ertesi sabah kuyumcu Ferruh Atlı, çarşı anahtarını almak için büyük ahşap kapının önüne geldiğinde bekçiye göremedi. Yıllardan beri böyle bir şey olmamıştı. Bekçi Mecit, yıllardır her sabah Ferruh Atlı'dan önce gelirdi çarşıya.

Kapı sımsıkı kapalıydı. Çarşı esnafları tek tek gelmeye başlamış ama Bekçi Mecit hâlâ görünmemişti. Ferruh Atlı, yaşadığı eve berber çırağını gönderdi ama bekçi orada da yoktu. Aynı zamanda çarşı esnaflarından olan anahtarcı Murat Ustadan kapının açılması için yardım istendi. Murat Usta, malzemeleri içeride olduğu için başka bir çilingirden malzeme çantası getirerek saatler süren bir uğraştan sonra büyük kapıyı açmayı başardı.

Kapının açılmasıyla rüzgâr uğultusu yeniden duyulmaya başladı çarşı içerisinde. Kırlangıçların yuvalarıyla birlikte yok oldukları görüldü. Çay ocağının önündeki masada büyük kubbedeki kırlangıç yuvalarından dökülmüş kurumuş çamur parçaları bulundu.

Bekçi Mecit Saydam ve o iki meczuba bir daha hiç rastlanmadı. Çarşının büyük ve siyah anahtarı da bulunamadı. Geceleri büyük kapının ardından meçhul yüzlere ait sesler geldiğini de yeniden duyan olmadı. Çarşının gerçek sahiplerinin

ruhaniyetleri, büyük ahşap kapının anahtarlarını almayı, Bekçi Mecit ve iki meczubu çarşı içindeki mahiyeti bilinmeyen ikinci bir hayata dâhil etmeyi başarmışlardı sonunda.

DEDEM NEREDE?

Adları Meyra, Akay ve Vera olan üç kız kardeş yaz tatilini Tarsus'un bir köyünde, dedesinin yanında geçirecekti. Meyra bu işe pek sevinmemişti. Koca bir yazı köyde üstelik internet olmadan nasıl geçirebilirdi bilmiyordu. Ama Akay ve Vera çok mutluydular. Hem dedelerini çok özlemişlerdi hem de köyde hayvanlarla uğraşmak, meyve-sebze toplamaya gitmek onlar için çok eğlenceli olacaktı. Ve tam bir hafta sonra yola çıkacaklardı.

O gece Meyra sıkıntıdan, Akay ve Vera ise heyecandan uyuyamadılar. Akay'ın aklında dedesine bir tesbih alıp hediye etmek vardı. Doğal taşlardan yapılmış bir tesbih olmalıydı. Zira dedesi plastik şeyleri hiç sevmezdi. Sabah kalktılar ve kahvaltıdan sonra hediyeyi almak için evden çıktılar. Meyra da onlarla çıkmıştı ama alış verişe hiç ilgi göstermemişti. Çok yer gezdiler ama Akay Kırkkaşık bedesteninde bir dükkânda gördüğü tesbihi çok beğendi. Kaplangözü isimli bir taştan yapılmıştı. İsmi çok komik geldi Vera'ya ama bu taşın rengi dedesinin göz rengine çok benziyordu. Aldıktan sonra az ilerdeki Kubad Paşa Medresesinin bahçesinde biraz oturup dinlediler. Eve gider girmez Akay ve Vera, tesbih için çok güzel bir paket yaptılar, valizlerini hazırladılar. Ve kalan altı günü beklemeye başladılar.

Gitme vakti gelmişti artık. Bu sene üç kardeş kendi başlarına gidecekti. Meyra on beş, Akay on üç, Vera on iki yaşındaydı. Zaten köy çok uzak değildi ve bindikleri otobüs köyün içinden geçiyordu. Sabah erkenden yola çıktılar. Köye vardıklarında evin önünde beş altı kişi vardı. Hararetili hararetili konuşuyorlardı. Dedeleri dün öğlenden beri evde

yoktu. Hepsi merak içindeydi. Kızlar haberi duyunca çok korktular. Ama Akay dedesinin bir muziplik peşinde olduğunu biliyordu. Ablalarına yola çıkmadan önce dedesinin bir bilmece sorduğunu söyledi. Onun evde olmamasının bununla bir ilgisi olmalıydı.

Eve benzer, var etrafında duvar

Lakin kapısı bacası yok

Dışardan baksan taş toprak var

İçine girdikçe ışık yok

Cevabı düşündüler düşündüler ve buldular.

Mağara!

Henüz öğlen olduğu için hemen köyün karşısında bulunan mağaraya doğru koştular. Oraya vardıklarında kimseyi bulamadılar. Ama içeriye girdilerinde mağaranın duvarına asılmış bir bilmece daha buldular.

Basen dede bazen baba

Benzetilir bir ağaca

Yaşı çok çok büyüktür

Dayanıklı bir kütüktür

Bu bilmeceyi hemen buldular.

Çınar!

Köyde tek bir çınar ağacı vardı ve Akay bu ağacı çok severdi. Bu arada Meyra bile bu işten keyif almaya başlamıştı. Koşa koşa çınar ağacına gittiler. Ağacın dalına asılmış bir bez torba içinde yine bir bilmece vardı.

Kocaman bir kutuyum

Yillardır evde otururum

İçim naftalin kokar

Son bilmecen bende var

Bunu biraz düşündüler. Karışık gelmişti ama Meyra cevabı buldu.

Sandık!

Hemen eve koştular. Dışarda kimse yoktu. Evin anahtarı da hep aynı çiçeğin dibinde olurdu. Kapıyı açtılar, içeri girdiler. Hemen sandığa koştular. Ama o da ne? Kilidin yerinde özenle oyulmuş yuvarlak bir delik var. Bir saat kadar oturup düşündüler. Akay'ın aklına tesbih geldi, olabilir mi acaba diye düşündü. Denemeye karar verdi. Ne kaybederdi ki? Tesbihin imamesinin ucunda üç tane boncuk vardı. Onları çıkardı. Birini delikten içeri attı. Bir ses geldi: Çıt!

İkinciye attı: Çıtırt!

Yüzlerinde bir gülümseme oluştu ve merakla bekliyorlardı. Üçüncüyü de atınca hoop sandık birden açıldı. Ve içinden bir not çıktı: Yukarı gelin!

Yukarı çıktıklarında dedeleri karşılarında duruyordu.

Kucaklaştılar.

Hoş geldiniz kuzularım, zeki çocuklarım. Biraz yordum sizi galiba diyerek bir kakhaha patlattı. Hep birlikte gülüştüler. Üçü bir ağızdan “iyi ki bizim dedemizsin!” dediler.

-Daha yeni başladık, dedi dedeleri.

DONUKTAŞ FEDAİLERİ "İH-TAR"

Hey, arkadaşım! Evet, evet sana sesleniyorum. Belki de kendine soruyorsun: Nereden arkadaş oluyoruz, diye. Maalesef bu sorunun cevabını hikâyemizin en sonunda öğreneceksin. Ondan önce sana daha önemli bir konudan "Donuktaş Fedaileri" nden yani kısaca "İH-TAR" dan bahsedeceğim. Öncelikle sana kendimi ve "İH-TAR"ın bir diğer üyesi olan arkadaşımı tanıtmayı çok istiyorum. Şimdi anlatacaklarıma kulak kesilmelisin zira seni de ilgilendiriyor. Neden mi çünkü arkadaşız.

Biz Tekke Mahallesi'nde Donuktaş civarında oturuyoruz. Arkadaşımın evi Donuktaş'ın demir kapısının karşısındaki bahçeli, üç katlı binanın üçüncü katında. Bahçemizle onların bahçe duvarı bir. Gördüğün gibi evlerimiz çok yakın, biz de yakınız. Bir araya geldik mi çok eğleniriz. Bir yıl önce eğlenme tarzımız başkasına yanlış gelen ama bize harika gelen bir hâl almıştı. Meselâ arkadaşımın bir gün dışarıda oynuyorduk. Annem misafirler geldi, diye beni eve çağırdı. Misafirlerin benden küçük bir çocuğu var. Küçük bir çocuk oyunumuzu engeller düşüncesiyle hem ondan kurtulmaya hem de eğlenmeye karar verdik. Şimdi heyecanlı kısma geldik: Arkadaşımın ailesi bahçelerine patates ekmişti. Patateslerin yeşili bir uzamıştı ki sorma gitsin. Çocuğu patateslerin oraya götürerek az sonra döneceğimi söyleyip yanından uzaklaştım. Çocuğun arkasına bakmasını fırsat bilerek hemen Tarşa'nın yanına vardım. Tarşa gibi yere uzandım ve korkutucu sesler çıkarmaya başladık. O kadar korktu ki çocuk, hemen bizim evin yolunu tuttu. Yaptığımızın kötü

olduğunu düşünememiştik, sadece çok eğlenmiştik. Neyse çocuğun peşinden sanki bir şey bilmiyormuşum gibi gittim. Annem neler olduğunu çocuğa sordu. Korkudan adeta dili tutulmuştu. Bana hâlâ komik geliyordu ama anlaşılın anneme komik gelmiyordu. Annemin bana öyle bir bakışı vardı ki o an her şeyi anladığını hissettim, ne yapacağımı bilemedim. Sadece yüzümü aşağı eğdim. Birkaç gün sonra annem, babama o çocuğun o gün neyden korkmuşsa artık geceleri altını ıslatmaya başladığını söyledi. Kendimi çok kötü hissettim. Ertesi gün Tarşa'ya da duyduklarımı anlattım. "Keşke yapmasaydık!" dedik ama bir kere olmuştu ve geriye dönüp düzeltme imkânımız da yoktu fakat bir daha başkasına zarar verecek böyle davranışları yapmama ihtimalimiz vardı ve o ihtimali değerlendirmeye karar verdik. Böylece oyunumuzu bozan küçüklere artık bağırıyor, misafir çocuklarını da oynatıyorduk hatta küçükleri oynattıkça kendimizi daha olgunlaşmış hissediyorduk. Kavga edenleri ayırıyorduk, ara buluyorduk. Daha neler neler... Adeta Tarşa'yla mahallenin fedaileri olmuştuk ve kendimize bir ad taktık: "İH-TAR". Adlarımızın ilk heceleriydi ama daha derin bir anlamı vardı: "Uyarı, iyiyi anımsatma, yanlıştan çevirme" de diyebiliriz ama bazen de uyarılması gereken biz olurduk yani biz de hata yapardık. Tabii ya mükemmel değiliz sonuçta. Bazen Tarşa'yla tartışıyorduk. Hangi iyi arkadaşlar, dostlar kavga etmez ki? Bu gayet normal. Önemli olan sonradan bir yolunu bulup barışmak. Kaybetmek değil yani, arkadaşlıkta kazanmak. Bir gün yine köklemeç oynuyoruz . Oyunu benim topacım kazandı. Onun fırlıdağı ise ebe oldu ama Tarşa cıgızlık yaptı, bu davranışından da vazgeçmeyince çok kızdım ve küstük. Bana haksızlık yaptı. Ben de: "Sen dur Tarşa Efendi, el mi yaman bey mi yaman? Sen göreceksin." diyerek

uzaklaştım oradan. Annemle yolda karşılaştık: Seni çağırmaya geliyordum ben de. Bugün baban işten erken çıkmış. Bizi şelâleye götüreceksin. Haydi, bekletmeyelim babanı, dedi. Gitmeden önce arkama dönüp kaşlarımı çatarak Tarşa'ya gözdağı vermeye çalıştım. Şelâleye gitmek bana çok iyi geldi. Yılın bu zamanlarında şelâle daha coşkulu oluyor sanki. Sudan korkmasam suya girerdim ama rahatlatan bu sesini dinlemek de güzel. Annem yaptığı Arap çöreğini getirmişti. Annemle babam çörek yiyip çay içerken kardeşimle ben de bici bici yedik. Bu nasıl bir lezzet! Bin tane yesem yine de bana mısın demem galiba, o kadar çok seviyorum ki bici biciyi. Son kaşığı tam ağzıma almıştım ki Tarşa'dan nasıl intikam alacağımı buldum. O gecenin sabaha dönmesini ipe çektim. Sabah erkenden kalkmıştım, daha ezanlar bile okunmamıştı. Tarşaların bostana gittim ve Tarşa'nın iştahla yemek için özenle yetiştirdiği günebakanın (ayçiçeği) mis gibi olgunlaştığını gördüm. Etrafı kolaçan ederek günebakanı sinsi bir gülümsemeyle koparıp, duvardan bizim bahçeye atladım. Babamın iki ağaç arasına kurduğu cıvıncağa kuruldum, afiyetle Tarşa'nın günebakanını yedim. Çöplerini de cıvıncağın altındaki toprağı kazıp oraya gömdüm ve gidip yattım. Artık güneş tamamen doğmuştu. Birden bire Meryem yengenin sesini duydum:

- İhsan, oğlum İhsan ses ver!
- Ne oldu Meryem yenge?
- Tarşa'nın günebakanını koparmışlar? Tarşa çok ağlıyor. Sen kimseyi gördün mü?
- Bilmiyorum, görmedim, dedim ama içimden de: "Oh, canıma değsin Tarşacak!" diyerek gülüyordum. Eve doğru dönmemle annemle göz göze gelmeyelim mi? Annemle içeri girdik.

Kahvaltıdan önce annem hep Tarsusi içerdi. Yine kahvesini ocağa koydu, bana da hoşaf içmeyi teklif etti. İçerim anlamında başımı yukarı aşağı salladım. Sağ eliyle sırtımı sıvazlayarak alnımdan öptü. Kahvesini içerken, hoşaf içerek ona eşlik etmemi istedi. Tarsusi'den bir yudum almıştı ki:

- İhsan, hayattaki en kötü şeylerden biri de karşıdakine ne kadar sinirlensek de onun eşyasını izinsiz almaktır. Bu hırsızlıktır, emeğe saygısızlıktır, arkadaşlığı öldürmektir, diye devam ediyordu ki hüngür hüngür ağlamaya başladım. Annemin gözünden yine bir şey kaçmamıştı ama bu seferkini daha önce hiç yapmamıştım, ilk defaydı bu. Çok ama çok utandım. Annemin yüzüne bakamıyordum. Annem kahvesinden son yudumu alırken doğru olanı yapacağıma inandığını söyledi. O gün bu konuyla ilgili hiçbir şey yapmadım, dışarıya da çıkmadım. Sonraki gün Tarşa'yla barıştık ama utancımдан "günebakandan" bahsetmedim. Neyse, barışmamızı birbirimiz için uydurduğumuz tekerlemeleri söyleyip eğlenerek kutladık:

Tarşa, sakın çıkma karşıma

Köklemekte yenerim seni

Ağlarsın sonra

Bakmam gözün yaşına

Tarşa da altta kalmazdı hani:

Benim adım Tarşa,

Nam salmışım Donuktaş'a

Köklemeç, çingiş bebe oyunu bunlar

Oğlum, kolaysa gel piskilet yarışına

Hemen de barışırız böyle çünkü küslük hep sürmez. Hem çok güldük kendimize, ne kadar basit şeye küsmüştük! İşte biz böyleydik: Kolay kolay küsmezdik ama küsünce de dayanamaz, hemencecik barışırdık. Belki de sadece birbirimizle değil, mahallemizdeki kimseyle küs kalmadığımız, hatamızı anladığımızda onu düzeltmeye çalıştığımız... vb. için mahallede ikimiz de çok sevilirdik. Hele en çok da Vacide Teyze severdi bizi. Vacide Teyze, Tarşaların ikinci katında otururdu. Neredeyse yetmiş yaşındaki bu güler yüzlü, merhametli, sevgi dolu teyzemiz hiç evlenmemişti, yalnız başına yaşayan bir ponçık teyzemizdi. Meryem yengeyle annem arada ona giderdi, o evden hiç çıkmazdı. Tarşalara her gittiğimde de onun kapısının önünden geçerken, sanki beni takip ediyormuşçasına, hemen kapıyı açıp:

- Delikanlı, bugün de incir reçeli yaptım. Bir tadına bak, derdi. Bir başka gün turunç reçeli, daha başka gün kekik turşusu ve daha neler neler olurdu. Sadece bana değil; komşularına, Tarşa'ya ve diğer çocuklara hep böyle güzel yiyecekler ikram ederdi. Hele yüssüklü çorbası... of of, yok böyle tat! Ya, ya şeye ne demeli... hım, dilimin ucunda hani nohuttan yapıyorduk ya tahinli... hıh buldum: Humus! Annem de yapar ama aramızda kalsın annem bile humus konusunda Vacide Teyze'mizin eline su dökemezdi. Yemekler Vacide Teyze'nin sihirlî dokunuşlarıyla eşsiz bir tada bürünürdü. Ah, işte bu cömert ve merhametli, sevgi dolu teyzemiz hem türlü hastalıklarının hem yaşlılığının tesiriyle bir gece vefat etmişti. Akrabaları geceden gelmiş. Bizlerinse ancak sabah haberimiz olmuştu. Tüm mahalleli yasa boğulduk. Hepimiz ona Fatihalar okuduk, dua ettik. Bu ölümün, aramızdan ayrılışın en acı yönü de ne biliyor musun? Vacide Teyze meğher tatlıyı

hiç sevmeyen, ağzına tatlı sürmeyen biriymiş, yani o tatlıları bizim için yapıyormuş. Ah Vacide Teyze'miz, mekânın cennet olsun!

Birkaç gün sonra evinin balkonunda “SATILIK” ilânını gördük. Bu ilân, mahallemize yeni birilerinin taşınacağını haber veriyordu. Yeni diyorum çünkü ben on iki yaşındayım, kendimi bildim bileli mahallemize taşınan hiç olmamıştı. Bu ilk olacaktı. Birkaç gün sonra bu ilân kalktı ve oraya bir aile taşındı. Üç kişiydiler ve anneye baba güleçti galiba bu nedenle herkesle hemen kaynaştılar ama çocuk... o başkaydı, sinsice gülümsüyordu. Tevekkeli değil, o gülümseyişin kokusu ilerleyen günlerde çıkacaktı ortaya. Sıtkı... evet, adı buydu Sıtkı.

İlk zamanlar hep birlikte oynuyorduk ama Sıtkı hep mızıkçılık yapıyordu. Tarşa ise adildi her zaman, zaten ona mahallede “Adaletin Dağıtıcısı” diye lâkap takmıştık, değil mi ama lâkap hep olumsuz bir kelime olacak diye kural mı var sanki? Vallahi herkes davranışına göre arkadaşları arasında da hem adını hem yerini ya alıyor ya alamıyor. Gelelim Sıtkı'ya, Sıtkı'nın durumu da aynı böyle işte.

Bir gün Tarşa'yı çağırmak için onların bahçesine gittim. Sıtkı'yla bahçelerindeki cıvıncaklarda kahkahalarla sallanıyorlardı. Yanlarına koştum, beni görmemiş gibiydiler oysaki yanbaşılarındaydım. Cıvıncaklardan inip yanımdan öylece gittiler. Tarşa'ya seslendim, dönüp bakmadı, bu da yetmezmiş gibi ellerindeki dondurma paketlerini yere attılar. İşte, bu son yaptıklarına ses çıkarmamak mümkün değildi ama sakince uyarmalıydım. Koşarak önlerine geçip durdurdum. Paketi çöpe atmaları gerektiğini belirttim. Tarşa biraz mahcupça dönüyordu ki Sıtkı tam da kendinden bekleneni yaptı ve:

- İyî ya, paketi al ve çöpe at.

- Ama siz attınız. Tarşa, ne oluyor Allah aşkına? Sen ve bu davranışlar... Doğru söyle, içine Sıtkı mı kaçtı?

Sıtkı haince gülümsedi Tarşa'ya doğru. Tarşa da yüzüme bile bakmadan Sıtkı'nın koluna girdi ve yanımdan uzaklaşıyorlardı ki Tarşa yere düştü. Sıtkı hemen güldü, bense koşup onu kaldırdım. Sıtkı bağırarak:

- Eee, hadi sıkıldım Tarşa. Çabuk gidelim, dedi. Dönüp ağzının payını verecektim ki Tarşa kolumu hafifçe sıkıp kulağıma fısıldadı üzgünce:

- Günebakandan haberim var, seni affediyorum. Afiyet olsun! Benden uzak durmalısın. Artık tek dostum Sıtkı. Sakın yanıma gelme İhsan!

Çok utandım birden. Canım dostum... Bildiği hâlde bir şey dememiş. Gel de vazgeç böyle dosttan. Çok arkadaşım var ama tek dostum var diyerek o gün uzak durdum onlardan ama ondan vazgeçmeye hiç niyetim yoktu. Diğer arkadaşlarımla da oynuyorduk ama Tarşa'yla bir başkaydı her şey. Üstelik biz "İH-TAR" dık. Oysa galiba artık "İH" kalıyordu geriye. Hayır, bölünmeyecekti bu güzel takım. O gün evdeki sorumluluklarımı bitirip annemden izin alarak Tarşa'yı çağırma evine gittim. Kapıyı annesi açtı. Beni görünce:

- İyî ki geldiniz İhsan! Tarşa, o, aşağıda değil mi? Barışmanıza çok sevindim ama bir daha Tarşa'yı zil çalıp kaçmak için zorlama hatta sen de yapma! Çok çirkin bir davranış fakat sen böyle çocuk değildin İhsan... Ah İhsan...

Daha devam edecekti ki eşekten düşmüşe döndüm. Dut yemiş bülbül gibi ağzımı açıp iki laf edemedim. Derken Meryem yenge elime 50 TL sıkıştırıp:

- Bunu al, bir daha sakın ne kimseden izinsiz al ne arkadaşlarımı para için sıkıştır. Seni Tarşa'ndan ayırmam. Bu sefer annene demem ama bir daha duyarsam seni kulaklarından tavana asarım. Hah hah ha... ay İhsancığım ne bakıyorsun öyle? Lâfın gelişi söyledim, tabii ki asmam, dedi. Kapıyı kapattı yüzüme. Ben donakaldım. Az önce ne yaşadım ben ya! Tarşa, zil, para... Hemen Tarşa'yı bulmalıydım. Apartmanın kapısından tam çıkmıştım ki Tarşa'nın beni birine gösterdiğini gördüm ve o an suratımda kocaman sert bir tokat patladı. Neye uğradığımı şaşırđım. Tarşaların ilk kattaki Âsım Emmi beni bir daha zilini çalıp kaçarsam babama söylemekle tehdit etti. Tüm bunlardan değil de Tarşa'nın bana iftira atması ve Sıtkı bana gülerken Tarşa'nın bu duruma kayıtsız kalması beni hem şaşırtmış hem çok üzmüştü. Gözyaşlarımı içime akıtarak Tarşa'nın yanına gittim:

- Tarşa, neler oluyor dostum?

Tarşa kaygılı belki üzgün ya da kızgın olduğunu anlayamadığım bakışlarla yüzüme baktı ve sadece:

- Artık dost değiliz. Sana bunu kaç kez söylemeliyim?

Tarşa'nın bu tavrı, sözleri bana hep bir yardım çağrısı gibi geliyordu. Hımm... Ne dersin? Düşünmeliydim çünkü bu sözler Tarşa'nın kalbinden çıkamayacak kadar kötüydü. Öyleyse hemen fikir fabrikamızın yani annemin yanına gitmeliydim. Eve gittim. Annem bir derdim olduğunu anladı. Annemin gözünden bir şey kaçmaz demiştim. Çok üzgündüm, düşünceliydim ve çaresizdim. Annem:

- Gel oğuşum. Ben de kaynar yaptım, içecektim. Sana da limonata vereyim. Anne oğul biraz dertleşelim.

Bardaklar ellerimizde balkona çıktık. Elimizdekileri sehpa koyduk ve sessizce kokoreci hâyâl ettim çünkü sevdiğim şeyleri

düşünmek beni hep dinlendirir. Bu düşüncelerden annemin güzel sesiyle sıyrıldım. Annem:

- Seninle gurur duyuyorum. Arkadaşımdan, dostluktan asla vazgeçmiyorsun. Kiminle bir sorun yaşarsan onunla çözmeye çalışıyorsun. Gerçek bir fedai ancak sen gibi olur.

Tabii ya ben gibi biz gibi olur. Tarşa da bir fedai ve bizden asla vazgeçmez. Hay annem, aklınla bin yaşa. Elbetteki Tarşa da dostluğumuzdan, “İH-TAR” dan vazgeçmemiştir. Kesin Sıtkı'nın parmağı var bunda. Kendi kendime dedim ki: Ula Sıtkı, ben de Tarşa'nın dostluğunu sana kaptıracak göz var mı? Ertesi gün onları takibe başlayacaktım ki Hasan bana seslendi:

- İhsan, mahallede birkaç gündür hırsızlık oluyor. Ecrin'in topu, Akif'in misketleri, kardeşim Yusuf'un bisikleti çalındı. Senin neyin çalındı? Neden şaşırдың? Aaa, bundan senin haberin yok mu yoksa? Ben de sizin bunlarla ilgilendiğinizi zannediyordum. Eyvah!

Önce Sıtkı'yla Tarşa, şimdi de bu hırsızlıklar... Sanki bunlar birbiriyle ilişkiliydi ve ben “Süper İH” bu olayları çözecek, diğer yarım “TAR” a kavuşacaktım. Bekleyin beni Sıtkı, diyerek içimden, onları takibe karar verdim ve Donuktaş'ın duvarlarının üstünde yürümeye başladım. Buradan tüm mahalle görünüyordu. Hayret, mahallede görünmüyorlardı ama o da ne? Donuktaş'ın duvarları arasında fısıltılar vardı. Usulca indim. Fısıltılara doğru yaklaşınca Tarşa'nın sesini duydum. Şöyle diyordu:

- Senin yüzünden nelere bulaştım, tek dostumu çok üzdüm. Sıtkı çok kötüsün. Hayır, artık her şeyi herkese açıklayacağım: İhsan'la dostluğumu bitirmezsem hırsızlıkları onun üstüne atacağımı, her şeyi... Ona suç atmana izin vermem.

Korkmuyorum senden artık. Anlasana bu kötülüklerin kimseye faydası yok. Hem bi tanısan, İhsan'la iyi anlaşırız. Sıtkı:

- Ooo, Tarşacı iplerin elimde. Hele bir açıkla da gör bakalım o gıcık İhsan'ı polisler hırsızlıktan nasıl yaka paça hapse götürüyorlar. Anlaşmak mı o kendini beğenmişle mi... asla olmaz. Üstelik dostluğa mostluğa inanmam ayrıca elimde değil bir şeyler çalmak çok ilgimi çekiyor. Durduramıyorum kendimi. Böyle olunca da birinin günah keçisi olması lâzım. Yeter artık mızlanmayı bırak! Ben ne dersem o, bitti.

Ah, canım arkadaşımın bizden vazgeçmeyeceğini biliyordum. Evet, Sıtkı elime düşmüştü ama "elinde olmadan hırsızlık yapması"... Böyle bir şey mümkün müydü? Onlara görünmeden duvarlar arasında dolanıp sessizce çıktım ve bilge babamın yanında soluğu aldım. Ona adını vermeden Sıtkı'nın durumundan bahsettim ve sıkı dur: Sıtkı'nın durumu aslında bir hastalıkmiş. Adı da "Kleptomani"ymiş. Nedir, bu hastalıktakine nasıl davranılmalı babam hepsini anlattı. Ben de günlerdir olan biten her şeyi babama anlattım. O da Sıtkı'nın babasıyla konuştu, Donuktaş'a gittik. Sıtkı, babalarımızı görünce çok korktu, beni suçlamaya başladı. Babası her şeyi bildiğini, korkmaması gerektiğini, hırsız olmadığını sadece herkesin başına gelebilecek bir hastalığı olduğunu söyledi. Bunu daha önce fark edemediği için oğlundan özür diledi ve vurucu nokta, sıkı dur: Ona bu durumu benim sayemde nasıl öğrendiğini anlattı. Sıtkı gözleri dolu dolu ve biraz mahçupça başını yere eğdi. Tarşa'dan özür diledi. Benden de hem özür diledi hem de bana teşekkür etti. Diğer çocuklara da durumu anlattı ve herkesten özür diledi. Herkes affetti. İşte yine arkadaşlık kazandı. Arkadaşlık affetmektir, faydalı olmaktır, çözüm üretmektir, paylaşmaktır. Sana da bu

yüzden “arkadaşım” dedim çünkü seninle özel bir anımı paylaştım. Donuktaş’a gelirsene beklerim. Sıtkı, Tarşa, sen ve ben Köklemeç oynayıp cıvıncakta sallanırız. Bir de merakını gidereyim: Meryem yenge Tarsus’u çok seviyor. Bu nedenle oğluna Tarsus’un eski adını vermiş: Tarşa.

GİZEMLİ SANDIK

Yaz mevsiminin insanı yoran, bunaltan yorucu sıcaklarının yaşandığı yerdir Tarsus. Hele de Ağustos ayında sıcakların giderek daha da yükseldiği günler hiç bitmeyecek gibi gelir insana. Sürekli olarak kendini ya kıyafet değiştirirken ya da serinlemek için duş alırken bulursun. İnsanlar bir araya geldiklerinde; pazarda, markette ya da sokakta konuştukları ilk konu havanın sıcaklığı hakkındadır. Hemen karşılaştırma ile konuya girerler:

-Ne sıcak bir gün değil mi? Ya da

- Bugün hava serin sanki değil mi düne göre?

Eğer iyimser biriye karşılaştığın kendisi dahi inanmasa da,

-Yağmur sıcaklığı, yağmur sıcaklığı.

Der, umut ederek, ardından da kahkahayı basarak.

Tarsus'un insanı da yaz mevsimi gibi çok sıcaktır. Birbirine kenetlenen, nasır tutan ellere sahip, yardımsever, çalışkan, tuttuğunu koparan, alın teri yüzünden hiç eksik olmayan...

Biz de bu memlekette; annem, babam, ablam ve ninemle birlikte iki katlı, önünde büyük bir bahçesi olan, zamanın evlerine göre oldukça eski ama aslında herkesin merakla baktığı mavi boyalı şirin bir evde yaşıyorduk. Ben ve ablam portakal ve mandalina ağaçlarının çoğunlukta olduğu mis kokulu bahçemizde doğanın tüm zenginliğini cömertçe sunduğu, birbirinden güzel ağaçların gölgesinde büyüyorduk. Yasemin, nergis, menekşe, akşamsefası ve zambak çiçeklerinin birbirine karışan o eşsiz kokularını soluyarak, hatta benliğimize kazıyarak güzel anılar biriktiriyorduk mahallenin bu en eski evinde.

Ninemın anlattığına göre, mahallede yaptırılan ilk evmiş bizimkisi. Kimsecikler yokmuş o zaman etrafta. Dedem satmış tüm mahalleyi komşularımıza. Buna rağmen hiç kurtulamamış fakirlikten nasıl olduysa? Dedem herkesçe çok sevilen adı gibi "Derviş" bir insanmış. Ne yazık ki erken yitirilmiş.

Çocukken hangi bakkala, kasaba, küçük esnafa gitsek, dükkân sahipleri sanki Derviş Dedemi görmüş gibi bize tebessüm ederek: " Siz Derviş Ağa'nın torunlarıydınız, değil mi? " diye sorarlardı. "Evet, doğru amca" derken ne de gururlanırdık hiç tanımadığımız dedemizle.

Dedem gerçekten de çok âlem bir insanmış. Öykünün sonunda nedenini siz de anlayacaksınız.

Tarsus' ta Ağustos ayında doruk noktasına ulaşan sıcaklar Eylül' de de azalarak devam eder ancak geceler daha serin olmaya başlar. Eylül gecelerine doyum olmaz buralarda. Tarsus'un en güzel mevsimi ise sonbahardır. Bu mevsimde kavurucu sıcakların verdiği yorgunluğu üzerimizden atıveririz. Geceleri pencereler açıkken serin esen rüzgârın getirdiği yasemin çiçeği kokusunu içimize çekerek uykuya geçeriz.

Kışın ise yağış boldur, bazen gök delinmişçesine yağar yağmur. İşte yine öyle bir kış gününde hızla yağan yağmur evimizin çatısından içeriye sızmaya başlamıştı her zamankinden daha fazla. Ninem, anneme tavan arasına çıkıp aralıklı kiremitleri kapatmasını söylemişti. Çatı boşluğundaki tavan arasına çıkma fikri beni hep heyecanlandırır. Hep merak ederdim, "Nasıl bir yerdi acaba tavan arası, daracık, karanlık bir yer mi? Ben de çıkacağım" diye tutturdum. Annem itiraz etse de inadım inattı kendimi annemle birlikte tavan arasında buldum. Gerçekten

de tuhaf bir yerdi burası. Eski püskü valizler, soba boruları, çuvallar arasında bir sandık dikkatimi çekti. Anneme bu sandıkta ne var diye sorduğumda;

” Elleme onu dedenin sandığı o” dedi. Ne var içinde diye ısrar ettiğimde;

”Sana göre bir şey yok. Çivili o sandık açamayız.” dediğinde içimi akıl almaz bir merak kaplamıştı. Sandığın kapağı gerçekten de çivilerle sağlamlaştırılmış, yıllardır orada olması sebebiyle de çivileri oldukça paslanmıştı. Sandığın içinde ne olduğu konusunda ısrara devam edince, annem kızgınlıkla ” Ne bileyim ne var, haydi in artık.” diyerek beni indirivermişti aşığıya. Tavan arasından iner inmez soluğu ninemin yanında aldım.” Yukarıda bir sandık gördüm, dedeminmiş, içinde ne var?” diye sordum nineme. Ninem de bir sinir bir telaş... Bu da beni büsbütün meraklandırmıştı. Yok, kızım o sandığın içinde bir şey, dedenizin gereksiz işleri deyip o da geçiştirivermişti beni. Ablamı da olaya dâhil edince ikimiz birden ısrarı sürdürdük. Annem ile ninem yılmış bir halde birbirlerine bakıp, ”La Havle” çekerken annem birden kafa var, kafa diyerek çıkarverdi ağzından sandıkta ne olduğunu. Ne kafası, diye birbirimize baktık ablamla. O anda iskelet geldi aklıma ilk önce. Kafatası mı var, diye soruvermiştim heyecanla. Yok, yavrum ne kafatası diyerek ninem şöyle anlatmıştı sandığın gizemli hikâyesini:

Bu ev yıllar yıllar önce yapılırken bir kamyon toprak gelmiş, nereden bilinmez. Toprağın içinden bir kafa heykeli çıkmış. Dedem bulup panik olmuş; ya tarihi eserse, başımız belaya girerse diye dövünmeye başlamış. Ailenin diğer üyeleri kapmışlar kafayı, götürmüşler müzeye. Görevliler bakmışlar, tarihi değeri yok deyip geri vermişler bizimkilere. Ama dedemi

bir türlü ikna edememişler. ” Niye getirdiniz bunu yine benim başıma? Tutmam ben bunu evimde” diyerek almış kafayı sandığa koymuş, sıkıca da çivileyip kaldırmış tavan arasına. Yıllarca kalmış orada. Kimse ses etmemiş, bizim kafa yıllarca çivili sandıkta beklemiş. Öğrendiklerimizin şaşkınlığıyla, nedir, nasıldır diye tartışırken ninem kendi duydukları, dinledikleri kadarıyla şunları anlatmıştı: Önceleri evlerin temelleri kazılırken bir sürü şey çıkarmış topraktan. Buralar çok eski medeniyetlere ev sahipliği yapmış. Çok çok yıllar önce Tarsus’ta çok şiddetli bir deprem yaşanmış, her şey ters düz olmuş. Ters-düz, Terasus derken Tarsus adını almış burası. İşte bu yüzden nereden ne çıkacağı bilinmezmiş buralarda. Bize de vakti zamanında bu kafa denk gelmiş. Neyse biz bir gün bir şekilde sandığa ulaşıp, içindeki kafaya bakıp, merakımızı gidermiş, sonra da yerine kaldırmıştık. Oldukça eski olan evimiz yıllar sonra yıkılmış malum kafa da yıkılan evle birlikte yok olup gitmişti. Yıllar sonra neden mi geldi aklıma bu anı anlatayım: Şimdilerde elime bir kitap geçti. Oldukça gizemli bir kitap. Kitapta geçen ”Medusa Efsanesi” başımı döndürdü. Baktığı herkesi taşa çeviren, saçlarında yılanlar oynaşan Medusa’yı kitap öyle bir anlatıyordu ki birden gözümün önüne yıllar önce sandığın içinden çıkardığımız kafa heykeli beliriverdi. Yüzünde üzgün bir ifadeyle çatılmış kaşlar, yassı bir yüz ve yılanlardan oluşan saçlar. Kitaptaki tarifin aynısıydı. Demek ki yıllarca tavan arasında misafir ettiğimiz kafa tarihi değeri olmasa da efsaneyi bilen bir sanatçının elinden çıkan Medusa’ nın başıymış.

Gerçekten de Derviş Dedemin sezileri yüksek olmalı ki, baktığı her şeyi taşa çeviren Medusa’ nın lanetli gücünden sanki hepimizi korumak için bir sandığın içine kapatıp, sıkıca

da ivileyerek hapsetmiş yllarca tavan arasına. Adeta taşa çevirdiği insanların öcünü alırcasına. Zamanı gelince de saklı olduğu yerde sessizce yok olmasını uygun bulmuş demek ki kendi aklınca.

Aman canım iyi ki uzak olmuş bizden yllar boyunca.
Maazallah bir de taş olmak vardı işin ucunda...

şaka bir yana gerçekten de hayat çok şaşırtıcı. Tarsus' ta yaşamaksa bir o kadar daha...

KAVUŞMAK ÜZERE

Medeniyetler beşiği diye adlandırılan; toprağı altın, çalışkan ve sıcak yürekli insanlarıyla Anadolu'nun efsaneler diyarı 'Tarsus'. Nelere şahit oldun yüzyıllar boyunca? Kimleri ağırlamadın tarih sayfalarında? Ölümsüzlük iksirini arayan Lokman Hekim'in; başı insan, vücudu yılan olan Şahmeran'ın, Eshab-ı Kehf'teki Yediuyurlar'ın ve Kleopatra ile Antonius'un hikâyelerini anlatarak kaç nesiller yetiştirdi kim bilir bu bölgede yaşayan nineler, dedeler...

Şanslı kişilerdi bu bölgede doğup büyüyenler. Bizler de Tarsus'ta doğmuş şanslı çocuklardandık. Birlikte yaşadığımız ninemiz sayesinde de tüm efsanelerden haberdardık.

Mavi boyalı, iki katlı müstakil evimizin bahçesinde hepsinin de hikâyesi olan bir sürü ağaç vardı. Mahallenin ipekböceği besinini ve şeker ihtiyacını karşılayan emektar dut, çocukların çalmayı eğlence haline getirdikleri yenedünya, tansiyonu çıkan komşuların ilkyardıma yetişen limon, doğum günü kutlamalarında şerbetinin eksik olmadığı kırmızı erik, mezarlık ziyaretlerine giderken dallarından toplamayı ihmal etmediğimiz murt, hikâyesini hep dinleyerek büyüdüğümüz dedemizin dikmiş olduğu portakal, mandalina ve benim kendime en sadık arkadaş olarak seçtiğim, adını da her ne hikmetse 'Boynuz' koyduğum hac hurması ağacı.

Ah, O Boynuz'un başına gelenler...! Ne o bahçede, ne o mahallede belki de Tarsus'ta hiçbir ağacın başına gelmedi.

Mavi boyalı evin en özel ağaçlarından bir diğeri de turuncu ağacıydı. Heybetli kolları, mis kokulu çiçek ve yaprakları, kuşları ağırlayan ince dalları, cırcır böceklerinin vazgeçilmez

mekanı, karıncaların bir aşağı, bir yukarı gidip geldiği geniş gövdesi ve tabii ki salıncak kurmaya davetiye çıkaran doğal görünümüyle benim ve yaşlılarımın en kıymetlisiydi bu ağaç.

90'lı yıllarda hayatın cimriliğine rağmen turuncu ağacının güvenli kollarındaki salıncakta sallanarak mutlu olabilen bir çocuktum. Nereden bilebilirdim ki yıllar sonra aynı huzuru, mutluluğu tekrar yaşamak için, varımı yoğumu verebileceğim zamanlarmış ileri geri sallandığım o anlar...

Yıllar sonra; sevdiğim bir insanı özler gibi, dertleşecek yoldaşımı arar gibi, hayatım boyunca hasretini çektiğim kardeşimi özler gibi, ne bileyim bir ihtiyaç gibi; anılar biriktirdiğim bahçeyi solumayı özleyeceğimi hiç düşünmemiştim. Hele ağaçları, kokularını, hışırtılarını hatta üzerinde yaşayan börtü böceğin sesini hayal ederek mutlu olmayı defalarca deneyeceğim hiç aklıma gelmezdi.

Meğerse çocukların hayatında insanlardan daha çok iz bırakıyormuş ağaçlar, kuşlar, sesler ve hatta kokular. Mesela bana hayattaki en iyi arkadaşlığı kiminle kurdun diye sorsalar; hiç düşünmeden bir isim söyleyemem ama arkadaşım 'Boynuz' u aklımdan geçiriveririm. Ya da seni mutlu eden sana huzur veren en sevdiğin şarkı nedir deseler; aklıma herhangi bir şarkıdan önce mavi boyalı evimizde her sabah sesiyle uyandığım Guguk Kuşunun ötüşü gelir. Ninemin söylemine göre guguuuk guk diye öten bu kuşlar aslında Yusuuuuf çuk diyerek kayıp olan Hz.Yusuf 'u ararlarmış. Ninem hikâyelerle dolu bir insandı. Hatta Şahmeran'ın hikâyesini de "Tarsus'u kıyamette yılanlar basacak yavrum." cümlesiyle ilk ninemden dinlemiştim. İz bırakanlardan konuşuyorduk değil mi? Öyleyse devam edelim. Mesela bana en sevdiğin koku nedir diye sorsalar hiç düşünmeden çocukluğumun kokusu olan

akşamsefası derdim. Üç parfüm ismini ardarda sıralayamam ama akşamsefasının ardından beyaz gül, mor menekşe ve nergis çiçeği kokularını en sevdiğim kokular arasında sayabilirim. Her birinin tarifi mümkün olmayan izi, anısı vardır bende. Hepsi de bahçemizin süsü, huzuru, hoş kokulu bitkileriydi. Japon gülünü de eklemeliyim; yoksa gönül koyar. Sanırım onun kokusu yok diye ilk etapta aklıma gelmedi. Kokusu olmasa da iz bırakanlar arasında yeri var. Hem de sadece bende değil. Şimdilerde ablamı nerede bir Japon gülü görse yanına ilişmiş, hatta adeta çiçekle dertleşiyormuş gibi kucaklaşmış buluyorum. Hiç kaçırmıyor hemen bu kareyi fotoğraflıyorum. Neyse iz bırakanlar diyorduk...

Mesela bana” Çocukluğunda seni en çok üzen olay neydi?” diye sorsalar; hayatın yaşattığı onca üzücü olayları bir tarafa bırakıp, Boynuz’un başına gelenler derdim. Diğer ağaçlar şanslı mıydı sanki? Hayır. Dut ağacı dalları yoldan geçen arabalara zarar verdiği için şikâyet üzerine kestirildi. Erik ağacı kurudu ve tehlike yaratmaması için aile bireylerinin isteği ile kesildi. Bahçe duvarımızın bitişiğindeki evin camını kapattığı için murt ağacını komşumuz bize sormadan köküne kadar budadı. Yenidünya ve turunçgiller ise mavi boyalı evin yıkılmasıyla birlikte doğaya veda ettiler. Ama Boynuzun başına gelenler tüm bunlardan önceydi.

Sıradan bir yaz günü, sıcak bir öğle vaktiydi. ”Tarsus Beyazı” diye adlandırılan üzümlerin yarıştırdığı ve üzüm güzelinin seçildiği festival zamanıydı. Festival coşkusuyla Tarsus her zamankinden daha sıcaktı sanki. Herkes gibi memlekette çocuk olan ben de heyecanlıydım, şevke gelmişim. Oyun arkadaşlarımı da yanıma alıp, kendimizce şenliği bahçemize taşıdık. Bahçemizi, kendimizi doyasya şımarttık. Bahçede

şenlik olur da arkadaşım Boynuz nasiplenmez olur mu hiç. Hep beraber süsledik Boynuz'u. Gövdesindeki oyuklara çiçekler yerleştirdik. Bulduğumuz kurdele, kumaş ne varsa allayıp, pulladık adeta bahçemizin en ihtişamlı ağacını. Zaten oldukça heybetli olan ve dev yelpazeleri andıran yapraklarıyla bir gelin gibi olmuş, tüm güzelliğiyle aklımıza kazınıyordu sanki bugün Boynuz. Hazin sonunun karar verileceği gün olduğundan biz henüz habersizdik. Aynı gün mavi boyalı evin ziline basıldı. Kapıyı ben açtım. Tanımadığım iki adam: "Ev sahibiyle görüşebilir miyiz?" diye sordular. Bu sırada annem ve anneannem endişe ile kapıda belirdiler. Az sonra, gelenlerin belediye görevlisi olduğu anlaşıldı. İnanması zor ama mevzu daha bugün süslediğimiz, allayıp pulladığımız, her gün sohbet edip hal hatır sorduğum, gövdesindeki oyuklara yiyecek diye ot sıkıştırdığım oyun arkadaşım, Boynuz'du. Gelen belediye görevlileri bahçemizin en heybetli ağacını söküp, bir parka dikmek istediklerini söylediler. Gelen görevlilerin arkadaşım Boynuz'a talip olduklarını öğrenince kulaklarıma inanmadım. Böyle bir şeye müsaade etmeyeceği konusunda nineme güveniyordum. Ancak kurban bayramının yaklaşmakta olduğunu ve ninemin kurban kesme konusunda maddi çaresizlik içinde olduğunu çocuk gözümle görememiştim.

Dışarıdan bakınca ne de kolaydı bir ağacın sökülmesi, kesilmesi, taşınması. Üstelik karşılığında bir miktar para da vereceklerini söylemişti gelen görevliler.

Sırlarınızı, anılarınızı, oyunlarınızı, çocukluğunuzu paylaştığınız arkadaşınızı para karşılığı isteseler satar mısınız? Eğer bir çocuksanız satmazsınız. Gerçek şu ki; eğer bir çocuksanız fikriniz de sorulmaz. Hele de kıt kanaat geçinen, dar gelirlili bir aile iseniz bu durum bulunmaz bir fırsat

olur.(!) Ne yazık ki karar verilmiş, oyun arkadaşım üç bin liraya satılmış, üstüne bir de sarı gül fidesi hediye edileceği söylenmişti. Görevliler hafta içi gelip ağacı sökeceklerini söylediler. O andan sonra çocukluğumun en güzel yanı olan arkadaşım Boynuz'un yanına bir daha gidemedim. Sanki onunla yüzleşemedim. Çocuk kalbimle ona veda edemedim. Birkaç gün sonra ağacı sökmek için gelen vinç öylesine büyüktü ki sökemezler vazgeçerler dediğim Boynuz'u zor da olsa sökmeyi başardı. Ama doğrusu hiç kolay olmadı. Boynuz tüm kökleriyle direndi. Bu sırada dev dalları etrafındaki ağaçlara sanki” Beni bırakmayın!” dercesine yaslandı. Ama vinç öylesine güçlüydü ki Boynuz'un dalları daha fazla dayanamayıp iç acıtan seslerle kırıldı. Bu sırada portakal ve limon ağaçlarının dalları da kırıldı. Kimsenin umurunda olmayan benim çocuk kalbim ise zaten günler öncesinden kırılmıştı.

Şimdi düşünüyorum da acaba hangi parkı süslemek pahasına yılların kök salmış koca ağacını sökmeye değer? Bir çocuğun biriktirdiği anılarını, sökülen ağacın açtığı çukura gömmesi, kimi, nasıl mutlu edebilir?

.....

2000'li yıllardayız, rahat ve gösterişli bir salıncakta sallanıyorum. Ne yazık ki çocukluğumdaki huzuru hissedemiyorum. Gözlerimi kapatıyorum; mavi boyalı evde, turunc ağacındaki salıncakta olduğumu hayal ediyorum. Burnuma turunc kokusu geliyor. Daha derin nefes alıyorum, yan taraftaki mor menekşeleri soluyorum; adeta mest oluyorum. Daha da hızlanarak sallanıyorum, ağaçtaki cırcır böceğinin rahatını bozuyorum. Eskiden sinir olduğum böceğin sesinin hayaliyle huzur buluyorum. Biraz sonra guguk kuşu

da ekleniyor, doğanın hayalimdeki muazzam sesine. Biraz daha hızlanıp bahçeye giriyorum hayalimde. Sonra Boynuz'un köklerinin açtığı çukurda kaybolmak üzereyken gözlerimi açıyorum.

Yılmıyorum, bir gün hiç ummadığım bir parkta; saklı izlerin ışığında, arkadaşım Boynuz'a kavuşmayı umut ediyorum.

SAKLI YOL

‘Tarsus’un her yerinde tarih yatar’ ’derdi büyüklerimiz, o zamanlar pek anlam veremezdik bu söyleme. Ancak ninelerimizden Tarsus hikâyelerini dinlemeyi de ihmal etmezdik.

Şehrin ortasındaki Kleopatra Kapısını, Şahmeran Heykelini görmeye, hikâyelerini dinlemeye, hatta kalabalıkların burada fotoğraf çektiklerini görmeye alıştık. Ama bir gün annemle birlikte Atatürk Çarşısına doğru yürüdüğümüz sırada hiç alışık olmadığımız bir yerde, şehrin Cumhuriyet Meydanı olarak bilinen noktasında bir kalabalık dikkatimizi çekti. Annem bir taraftan çarşıya doğru elimden çekiştirirken, ben bir taraftan kalabalığın baktığı yöne doğru gitmek için direniyordum. Herkesin hayretle baktığı alanı ben de incelemek istiyordum.

Alana yaklaşınca halk arasındaki konuşmalara kulak misafiri oldum:

-Tarihi bir yol bulunmuş,

-Çok sayıda tarihi kalıntılar, sikkeler çıkarılmış,

-Kim bilir belki burada hazineler saklı olabilir miş vs. bir sürü konuşmalar...

Yaşlı, genç, çocuk, bir sürü insan hayretle alanı izliyor, her kafadan bir ses çıkıyordu. Kulaktan dolma bilgiler ortalığa savruluyordu. O an çocuk aklımla ben de neler geçirdim kafamdan saniyeler içinde:

Yok Alaaddin’in sihirli lambası da burada olabilir miymiş? Kırk Haramilerin hazineler dolu mağarası bu kazı alanının altında mı saklıymış yoksa? vs. derken çocukça fikirlerden sıyrılıp,

zihnimde yer eden baskın sese kulak verdim, bu ses "Tarsus'un her yerinde tarih yatar kızım" diyen büyüklerimizin sesiydi.

Şimdi anlamıştım bu söylemin ne demek istediğini. Gerçekten de bir tarih yatıyordu tam da bu alanda tüm gerçekliğiyle...

Daha sonraki zamanlarda ne zaman çarşıya çıksak, uzun uzun bakıyordum artık tel örgüler arkasından bu kazı alanına ve burada çalışanlara. Ara sıra gözlerimi kapatıp hayal ediyordum:

Kim bilir burada yıllar yıllar öncesinde nasıl bir yaşam vardı? Mesela şuracıkta ihtişamlı bir ev mi vardı acaba? -Havuz kalıntıları bulunduğu konuşuluyordu -Ya da nasıl insanlar, araçlar geçiyordu bu caddenin üzerinden?

Sonradan, Antik Çağ'da uzun dönem hizmet veren bu yolu; Kleopatra, St. Paul, Cicero, Julius Casear, Nestor gibi dönemin birçok ünlü isminin kullanmış olduğu bilgisini öğrendim.

Kazı alanını izlerken;"Keşke ben de bu tarihi araştıran kişilerden biri olsam, kim bilir ne kadar eğlenceli ve heyecan verici olurdu geçmişten izler bulmak" diye geçiriyordum aklımdan.

O zamanlar bilemezdim tabi ilerde sanat tarihi okuyacağımı, bu kazı alanında mesai harcayacağımı. Meğer oracıkta kabul olmuş dileğim. Nasıl mı ? Öykünün sonunu bekleyin.

Yıl 1995 sanat tarihi bölümünü kazandığımı öğrendim. Yıllar içinde daha çok sanatın ve tarihin izlerini sürmeyi. Üniversite üçüncü sınıftayken Tarsus'a geldiğim bir sırada Roma Yolu kazı alanında bir çalışma başlatıldığını öğrendim. Sadece o kadarla kalsa, çalışma yapanların bir kısmı yabancı değil, çoğu sınıf arkadaşlarım. Gözlerime inanamadım. Ben Tarsus'un göbeğinde yaşarken arkadaşlarım farklı memleketlerden tarihin kucağına gelmiş benim memleketimde benim hayalimi

gerçekleştiriyorlar. Tabi ki bu duruma seyirci kalamazdım. Derhal üzerime düşeni yapıp, araya hatırlı kişileri de koyarak kendimi kazı alanına aldırmaı başardım. Artık yıllar önce çalışma hayalini kurduğum kazı alanında geçmişin izlerini ortaya çıkarmaya başlamıştım.

Kazı alanına sabah ezanıyla gün ağarmadan gidip akşama kadar arkadaşlarımla ağır işçi gibi çalışıyordum. Tarsus'un kavurucu sıcaklığının altında, bu tarih kokan alanda hayalimi gerçekleştiriyordum. Artık küçükken işittiğim kulaktan dolma bilgiler yerini gerçeklere bırakıyordu.

Bugün modern Tarsus'un tam ortasında bulunan bu antik cadde bazalt taşlarıyla döşenmiş ve 6,5 m. genişliğindedir. Günümüzde 60 m.'lik bir kısmı ortaya çıkartılmış olup altındaki kanalizasyon tertibatı ile mimari açıdan Anadolu'daki diğer yollardan farklı olduğu görülmüştür. Ayrıca caddenin batı yanında daha sonraki bir döneme ait mozaik avlulu bir Roma evinin de yer aldığı görülmüştür.1993 yılında bir temel kazısıyla tesadüfen ortaya çıkan bu saklı antik cadde Tarsus'un yaklaşık iki bin yıl önceki ihtişamından sağlam bir kanıt ortaya koymaktadır.

Gerçekten de heyecan vericidir tarihin yattığı bir şehirde yaşamak. Tarihin tozuna dokunarak geçmişe ait izler bulmak.

Şimdi ise elimde birkaç satır anı kaldı, tarih kokan o sıcak yazdan...

HAYALLER ŞEHİRİ

Tarih insanı geçmişe götürürken, geleceğe de hazırlayandır. Tarsus'ta geçmişini iyi yaşamış, geleceğe güvenle bakan bir şehrimizdir. İşte bu tarihi şehirde yaşayan Doğa adlı kızın hikâyesidir bu.

Doğa on yaşında, ela gözlü, yerinde duramayan bir kızdı. Ailesi doğayı seven insanlar oldukları için bu ismi uygun görmüşlerdi. Doğa'da ismi gibi doğayı çok seven, sürekli gezen, meraklı bir çocuk oldu. Annesi bebekliğinden beri Doğa'ya masallar okur, hikâyeler anlatırdı. Doğa büyüdükçe hayaller kurmayı seven bir kız oldu. Öyle hayaller kuruyordu ki, gerçek sanırsınız. Gördüğü bir insan, eşya ya da manzara hakkında hemen bir hayal kurabilirdi. O kadar hızlı hayal kurup, hikâyeler anlatırdı ki şaşırırdınız. Çevresindeki herkes bu yüzden ona Yıldırım Doğa lakabını takmıştı.

Hafta sonları ve tatillerde Doğa ailesiyle birlikte Tarsus ve çevresini gezmeye bayılırdı. Annesi termostan çayı, babası da arabasından piknik malzemelerini eksik etmezdi.

O gün Doğa erkenden uyanmıştı. Karne günü olduğundan çok heyecanlıydı. Okula gidip karnesini aldı. Çok mutluydu. Annesine her karne günü olduğu gibi gezintiye çıkıp çıkmayacağını sordu. Annesi de:

- Tabi ki kızım. Bunu hak ettin zaten ama bir sorun var. Baban çalışmak zorunda, o yüzden sadece şehir içinde gezebiliriz, dedi.

Doğa annesiyle birlikte şehir turu yapacaktı. Aslında birçok yeri görmüştü ama Kleopatra Kapısı'nın o yöne pek gitmemişti. Hep otobüs ile yanından geçmişti. Her defasında inip incelemek istemişti fakat olmamıştı. Kısmet bugünü galiba! Annesi Kleopatra Kapısı'na gitmeyi ve Gözlükule Tepesi'nde piknik yapmayı önerdi. Hava da bahar havası gibiydi. Hemen hazırlıklar yapıldı ve çıktılar. Bindikleri

otobüsten Kleopatra Kapısı'nın orada indiler. Kapı caddenin tam ortasında, çiçekler ile çevrili, taştan kocaman bir at nalına benziyordu.

Doğa annesinden izin alarak, hızla kapıya yaklaştı. Taşlara dokundu. Sanki taşlar ona bir şeyler anlatmak istiyorlardı. Dokundukça kapının etrafındaki her şey değişmeye başladı ve Doğa kapıdan içeri girmek için heyecanlanmaya başladı. Kapıdan içeri girdiğine yüzyıllar öncesinde ki haliyle karşılaşmıştı. Nereye gelmişti böyle! Etrafına bakındı. İnsanların kıyafetleri bile değişmişti. Şimdiki zamana hiç benzemiyordu. Deniz kıyısında kayaların üzerindeydi. Birden bir ses duydu:

- Heey! Sen! Ne yapıyorsun orada?

Doğa sesin geldiği tarafa baktı. Karşısında uzun boylu, mavi gözlü genç bir adam duruyordu. Doğa, adama merhaba diye seslendi. Adam merhaba diyerek yaklaştı.

- Benim adım Doğa, sanırım zamanda yolculuk yapıyorum. Şu anda hangi zamandayız?

- Güldürme beni çocuk, hiç olur mu öyle şey? Deli misin sen? Ailen nerede?

- Siz kimsiniz? Burası neresi? Hangi yıldayız?

- Deli kız, 1650 yılındayız. Burası da Tarse'nin giriş kapılarından birisi. Dağ Kapısı, Adana Kapısı ve Deniz Kapısı adında üç tane kapısı var bu şehrin. Biz seninle Deniz Kapısı'ndayız. Ustam Evliya Çelebi bu kapıya İskele Kapısı derdi.

- Evliya Çelebi mi? Yani sen Seyhatname'yi yazan Evliya Çelebi'yi tanıyor musun?

- Adın ne demiştin sen Deli Kız?

- Adım Doğa, arkadaşlarım bana Yıldırım Doğa derler.

- Ben de sana öyleyse adınla hitap edeyim. Benim adım da Kasım. Bir zamanlar Evliya Çelebi'nin çıraklığını yapmışım. Şimdi de bu limanda çalışıyorum. Evliya Çelebi ile çalışmak çok keyifli ve zordu. Her gün yeni bir şeyler deniyor. Hiç yerinde durmuyor. Tıpkı senin gibi.

- Ben en son 2021 yılında Kleopatra Kapısı'nın içinden geçiyordum, kendimi bu zamanda buldum.

Burayı o vakit ben sana anlatayım diyerek, Çırac Kasım anlatmaya başladı:

- Burası zamanında Bizanslılar tarafından yapılmış. Kenarları at nalı şeklinde, 6,17 metre yükseklikte, derinliği ise 6,18 metredir. Bu kapı yapılırken Horasan harcı kullanılmıştır.

Doğa:

- Bizim zamanımızda sadece bu kapı duruyor. Annem bana diğer kapıların Mısırlı İbrahim Paşa tarafından yıktırıldığını söylemişti.

- Seni gel limana götüreyim, Gözlükule'de belki aileni buluruz Doğa .

Doğa çok heyecanlanmıştı. Gözlükule Tepesi'nden bahsediyordu Kasım ağabey. Hemen gidelim, dedi. Birlikte tepeye doğru yürümeye başladılar. Kasım ağabey anlatmaya devam ediyordu.

- Burası bir höyük. Tarse'nin bir tepesi. Çapı 300 metre, yüksekliği de 25 metredir. Liman olarak kullanılır. Bizans zamanında Kleopatra ve General Antonius bu limandan şehre gelir, deniz kapısından içeri girerlermiş. Bu kapıya o yüzden Kleopatra Kapısı deniyor.

Etrafta büyüklü küçüklü kayıklar vardı. Kasım ağabey ve Doğa ile biraz daha dolaştıktan sonra sonunda onun zamanda yolculuk yaptığına ikna olmuştu. Zaten ilk gördüğü andan itibaren tuhaf kıyafetleri Kasım'ın dikkatini çekmişti.

- Eeee Doğa Hanım o kadar yoldan geldin. Acıkmışsındır sen. Gel de bir güzel karnımızı doyuralım, dedi Kasım Ağabey.

Doğa bu teklifi kaçırmak istemedi. Birlikte Topalak orbası içip, mamul yediler. Doğa olup bitenlere hala inanamıyordu. Sanki rüyada gibiydi. Düşünsenize Evliya elebi'nin çırağı ile tanışmış, eskiye gitmişti. Muhteşem bir şeydi. Birden bir ses daha duyuldu.

- Oooo Doğacığım yine yıldırım hızıyla hayallere dalmışsın. Acıktın mı sen? Haydi Gözlükule Tepesi'ne gidelim de pikniği yapalım.

Doğa gülererek annesine baktı. Topalak çorbanın ve mamulün tadı hala damaklarındaydı.

Yolda hayalinde yaşadıklarını heyecanla annesine anlattı. Tepenin yeni halini görünce keşke eskisi gibi kalsaymış, diye düşündü. İçini bir hüzün kapladı. Sonra ağaçların altında müthiş bir piknik yaptılar. Bu hali bile harika bir manzaraya sahipti. Eve dönerken Doğa, Tarsus'ta yaşamak ve Tarsuslu olmanın ne kadar büyük bir ayrıcalık olduğunu düşünüyor ve kendiyile gurur duyuyordu.

KARTAL YUVASI

Güzel Geçit... Anadolu'nun Yol Ağı... Boğaz Yeri... Kilikya Kapısı... İşte bilinen adı Gülek Boğazı. Geçmişten bu yana böyle anılmıştı Kartal Yuvası.

Gülek Boğazı'ndan, Toros Dağlarının eşsiz manzarasına bakarken nerede olduğunu unutuverirsin. Kilikyalıların kayaları parçalayarak açtıkları bu geçidi seyreder tarihin o anlarını yaşarsın ve şaşkınlığını gizleyemez hayran kalırsın.

İskender de her fırsatta geldiği Kartal Yuvası'ndan Toros Dağlarını hayranlık ile izliyordu. Mutluluktan içi kıpır kıpırdı. Uzun süredir heyecanla beklediği güzel haberi almış ve Kartal Yuvası ile paylaşmak için gelmişti.

Toros Dağlarına yüzünü çevirip bahar esintisini içine çekti ve dağlara haykırarak başarısını kutladı. Azim ve kararlılık ile hazırlandığı sınavı iyi bir derece yaparak kazanmıştı. Aslında evde güzel bir kutlama kendisini bekliyordu ancak çocukluğundan beri her fırsatta kaçıp geldiği Kartal Yuvası ile mutluluğunu paylaşmak İskender için daha kıymetliydi.

İskender her bir parçası tarih kokan bu coğrafyada doğmuştu. Sakin, uyumlu kendi halinde bir gençti. Köy ahalisi bu kara yağız delikanlıyı çok severdi. Neden sevmesin ki? Kimseyi incitmezdi, çalışkan ve dürüsttü.

Dedesi ismini Büyük İskender'den esinlenerek koymuştu, her zaman Büyük İskender gibi güçlü, akıllı bir komutan olmasını isterdi. İskender, Gülek Boğazı'na yaptığı küçük gezintilerde Toros Dağlarında bulunan halk arasında İskender Levhası olarak bilinen kaya yazıtını gördüğü an adıyla gurur duymuştu.

Doğayı sessizce bir süre daha dinledikten sonra Gülek Kalesi'ne uğramadan eve dönmek istemedi. Toros Dağlarının zirvesinde tek başına kalan kale bir zamanların gümrük merkezi, gözetleme kulesiydi. İskender için ise çocukluğunun en eğlenceli anlarını geçirdiği yeri ifade ediyordu. Köydeki yaşlıları ile her fırsatta buraya gelirler, büyüklerinden Gülek Kalesi ile ilgili dinlediklerini canlandırırlardı. Kimi zaman sefere giden askerleri kimi zaman da şehri düşmanlara karşı koruyan askerlerin anılarını büyük ustalıkla yaşatırlardı. Her defasında İskender adı icabı komutan olurdu. Kendisini komutanlığa öyle kaptırırdı ki oyunları bitse de emirler yağdırmaya devam ederdi.

İskender, gözlerini kalenin ayakta duran kalıntılara dikip o güzel günlerden birini hatırladı. Tarsus'un en sıcak yaz günlerinden biriydi. Aynı tayfa sabah erkenden sözleşip gelmişlerdi birçok devlete ev sahipliği yapan kaleye. Burada vakit geçirmeyi hepsi çok seviyordu. Her gelişlerinde de aileleri sıkı sıkı tembihlerdi: "Gidin, görün ancak sakın ola tarihi dokusuna zarar verecek bir davranışta bulunmayın. Unutmayın ki bu yerler ecdadımızın bize emanetidir, biz iyi baktık sıra sizde." Bu sözler her bir hanenin içinden sözleşmişler gibi yükselirdi.

İskender akşam kale ile ilgili dinlediklerini canlandırmayı önerdi. Bütün arkadaşları da ağız birliği etmiş gibi hiç diretmeden kabul etti. İskender, anlatılanları tane tane heyecanla aktardıktan sonra rolleri paylaştırdı kendisi ise yine komutan olma görevini almıştı. Hiçbir arkadaşı rolüne de itiraz etmedi ki bu şaşılacak bir durumdu.

İskender, bir komutan edası ile oyuna başlamaları gerektiğini emretti ve olanlar o anda oldu. Bütün arkadaşları hiçbir

şey söylemeden oyun alanını terk etmeye başladı. Giden arkadaşlarının arkasından bakakalan İskender: “Yalnız da olsam kaleyi terk etmeyip kendim koruyacağım!” diye bağırdı. Bunun üzerine arkadaşları yaptıkları şakayı daha fazla devam ettirmeyip kahkahalar ile geri döndüler. İskender’in bu çocukluk anısı ne zaman aklına gelse yüzünde tatlı bir gülümseme belirir.

İskender’i tatlı anılarından çıkararak acı freni takip eden bir çarpma sesini duyması oldu. Korku ve panik içinde sesin geldiği yöne koşar adımlar ile gitti. Yıllanmış bir zeytin ağacına çarpmış arabanın içinden çıkmaya çalışan kendinden iki veya üç yaş büyük bir genç gördü. Yardım edebilmek için hızla koştu ve genci arabadan özenle çıkardı. Henüz yeni yeşeren bir ağacın altına uzanır vaziyette oturttu.

Gencin korkmasının dışında görünürde bir yarası yoktu. Korkusu geçtikten sonra kendilerini uzun eğlenceli bir muhabbetin içinde buldular. Sarı kıvrırcık saçlı, masmavi gözlü genç tarihten kopup gelmiş Roma İmparatorlarına benziyordu. Adının Astro ve Yunanistanlı olduğunu söylemesi ile İskender’in şaşkınlığı bir kat daha arttı. İskender, kısa süre önce tanışmış olmasına rağmen konuşmaya doyamadığı arkadaşını evine davet etmekten kendini alamadı ve teklifte bulundu:

“Madem gelmişin buralara kadar misafir edeyim seni.” dedi.

“Teşekkür ederim, yük olmayayım sizlere.” dedi Astro.

“Bizim buralarda, danışan yol aşar danışmayan şaşar, derler. Birlikte gezelim sana bildiklerimi anlatayım.” dedi sesindeki heyecanı ve isteği yansıtarak.

“Bu teklifi kabul etmemek mümkün değil.” diyerek teklifini mahcup bir dil ile kabul etti.

“Bizim köy yakın, yürüyerek gidelim. Araban için de bir çare düşünürüz.” dedi. İskender ve yola koyuldular.

Astro, aslen Yunanistan doğumlu olduğunu ancak uzun yıllardır Türkiye’ de yaşadıklarını söyledi. İskender merak ile sordu:

“Tarsus’a gelme sebebin nedir peki?”

“Dedem uzun yıllar önce bir gezi grubu ile Tarsus’a gelmiş, günlerce burada kalmışlar. Çok sevmiş olacak ki hep Tarsus’tan bahsedirdi. Çocukluğum Onun anılarını dinlemek ile geçti. O günlerden beri benim tek hayalim dedemin anlattıklarını yerinde görmek oldu. Babamın yolu iş sebebi ile buralara düşünce ben de fırsatı kaçırmak istemedim.” dedi Astro.

Yol boyunca konuşmadıkları bir saniye dahi olmadı. Astro dedesinden dinlediği Tarsus’u kendi dilince anlatıyor, İskender ise zevkle dinliyordu. Uzak diyarlardan gelen bir yakını gibi hissetmişti yabancı arkadaşını.

Eve geldiklerinde her ikisi de oldukça yorulmuştu. İskender’in annesi Berrak Hanım oğlunun misafirini sevecenlikle karşıladı. İskender gibi annesi de Astro’yu tanıyınca çok sevmişti. Muhteşem bir sofraya hazırladı uzaklardan gelen yabancıya. Topalak çorbası, humus, tandır ekmeği, kerebiç. Tam bir Tarsus sofrası olmuştu. Astro minnet dolu bakışlar ile teşekkür etti:

“Ellerinize sağlık teyzeciğim.”

“Afiyet olsun oğlum, memleket olarak biz misafiri sever, baş tacı ederiz.” dedi. İskender’ e göz kırparak konuşmasını devam ettirdi:

“Şimdi sizlere ana öğüdü ziv ziv gezmeyin, gününüzü iyi değerlendirin.” diyerek talvarın altında içmeleri için hazırladığı bir bocit dolusu ayranı bırakıp yanlarından ayrıldı.

İskender bir yandan ayrıanı yudumlarken bir yandan da Astro'ya nerelere gidebileceklerinden bahsediyordu. Bu sırada bahçe kapısının gürültülü bir şekilde çalındığını duyan İskender:

“Bizimkiler geldi. Bu patırtıyı ancak onlar yapar, köyden arkadaşlarım.” dedikten sonra koşarak kapıyı açtı. Tahmin ettiği gibi gelen arkadaşlarıydı. Söz verdikleri kutlamayı gerçekleştirmek için bu gürültülü ziyaret. Gelen misafirlerin en gözdesi de Kahraman'dı. Kahraman, yörenin Çatal burun cinsi av köpeğiydi ancak İskenderlerin yanından hiç ayrılmazdı. Yıllarca yanlarında gezerek arkadaş tayfasının en tatlı üyesi oluvermişti. İskender'in kucağına kapıdan girer girmez atlayarak şirinlikler yapmaya çoktan başlamıştı bile Kahraman.

İskender, Astro'yu arkadaşları ile tanıştırdıktan sonra bir öneride bulundu:

“Astro, Gülek Kalesi'ni ziyaret için gelmişti. Ona sözüm var ama sizlere de sözüm var. Hep beraber gezmeye ne dersiniz?” dedi İskender ve verilecek cevabı tedirginlikle bekledi. Kısa süren bir sessizlik ve kaçamak bakışmalardan sonra hep bir ağızdan “Evet!” diye bağırarak kabul ettiler bu eğlenceli teklifi.

Astro, her birine ayrı ayrı teşekkür etti ve hissettiklerini dile getirmek için şu cümleler ile devam etti konuşmasına:

“Başıma gelen kazaya nerede ise sevineceğim ki o kaza sizin gibi değerli arkadaşlarımın olmasını sağladı.” dedi Astro.

İskender ise mütevazılığını hiç bırakmadan sözüne devam etti:

“O halde zaman kaybetmeden kalkalım. Yol uzun vakit dar.”

Astro yerinden doğruldu güçlü bir ses tonu ile:

“Tarihi yolculuğumuz başlasın.” dedi.

Gülek Boğazı'na geldiklerinde İskender anlatımları ile Astro'yu şaşırtmaya devam ediyordu:

“İşte karşımızda duran adına efsaneler yazılmış Gülek Boğazı. Kim derdi ki bu eşsiz güzellikteki boğazdan bir zamanlar insan dahi geçemeyecek kadar dardır.”

Astro anlatılanları zihninde sanki canlandırıyor ve dalgın dalgın ağzından şu cümleler döküldü:

“Bu güzellikler insanlığa miras ve korunması gerekir.” dedikten sonra İskender'in sesi ile irkildi.

“Dedem ile yapardık bu gezileri hem eğlenir hem de öğrenirdim. Bana hep derdi ki “Tarih geçmişe geleceğe taşır, geçmişini bil ki aynı hatalara düşmeyesin.” Hep minnettar kalacağım kendisine.

“Bizim de kıymetlimizdi İskender'in dedesi hatta gezilerin birçoğuna bizi de götürürdü.” diye atıldı Ali. Ali, ortamın neşe kaynağıydı yaşça hepsinden küçüktü ancak Kahraman gibi peşlerinden hiç ayrılmazdı.

“Bize haber vermeden gittiğiniz şelaledeki anınızı anlat Astro'ya da keyfimiz yerine gelsin.” dedi Ali gülerek.

“Çok iyi olur, yorulduk, dinleniriz” dedi İskender. Sırtını güzel kokulu defne ağacına vererek bağdaş kurup oturdu. Annesinin çıkmadan önce almasını tembihlediği çantasındaki azığı çıkardı ve arkadaşlarını küçük sofrasına davet etti. Mamul ve limonatayı her birine özenle dağıttıktan sonra anlatmaya başladı:

“Dört gözle beklediğim gezilerimizi dedemle yaz tatillerinde yapardık. Temmuz ayının en sıcak olduğu günlerden bir gündü. Dedem beni böyle sıcak bir günde götürebileceği en güzel yere

götürmüştü. Tarsus Şelalesi'ne... Tarih ile doğanın iç içe geçtiği her köşesinde huzur bulduğun harika bir yerdi. Fırsat bulursak birlikte de gidelim.”

“Çok isterim” dedi Astro.

“Şelaleye geldiğimizde dedem bazı kaynaklara göre suyun şifalı olduğunu söyledi. Hatta Büyük İskender'in şifası ile ünlenmiş şelalede yıkandıktan sonra hastalandığını ve bir daha da iyileşemediğini anlattı. Ben de merak edip suya dokunmak, şifasından kapmak istedim. Eğildim ve inanılmaz derecede soğuk suya elimi daldırdım. Ne oldu ise o anda oldu. Kendimi balık gibi suda çırpırırken buldum. Kendime geldiğimde dedemin korku dolu boncuk gözlerini bir zırh gibi göğsümde hissettim. Şelaleye düşmekten çok dedemin endişelenmesine üzül müştüm. Aslına bakarsan temmuz sıcaklığında buz gibi su da iyi gelmişti.”

Kahkahalar Toros Dağları'nda yankılanırken Ali dayanamayarak bu anyı her dinlediğindeki soruyu sordu kıkırdarak:

“Suya düştüğünde şelalenin altında kaya mezarları varmış görebildin mi?” dedi.

İskender sevecenlikle cevap verdi:

“Maalesef göremedim.”

“Ali bu soruyu sormaktan, İskender de aynı cevabı vermekten hiç bıkmadı.” dedi Mıstık kaşlarını çatıp Ali'ye bakarak.

Defne ağacının altında verdikleri kısa moladan sonra havanın kararmaya başladığını ve artık dönmeleri gerektiğini düşünüp hep beraber kalktılar. Gülek Boğazı'nın eşi benzeri olmayan manzarasını izleyerek eve döndüler.

Farklı kùltùrlerden, farklı memleketlerden gelen gönùller birleşmiş ve çok değerli bir dostluk doğmuştu. Ayrılırken bir gün tekrar görüşeceklerini biliyorlardı.

KORSAN GEMİSİ

Dünyadaki bütün çocuklar büyük bir hevesle yaz tatilini bekler kardeşimle ben hariç.

Tarsus gibi sıcak şehirlerde yaşayan insanların büyük bir çoğunluğunun yaylada evi vardır. Aşırı sıcak geçen yaz aylarında biraz olsun serinlemek için yüksek tepelere göç başlar. En eski Türk kavimleri gibi konargöçer bir hayat yaşıyorduk anlayacağınız.

Bu taşınmalara bir türlü anlam veremezdim. Mis gibi şehir merkezindeki rahat evi bırak, köy gibi bir yere git. Hatta köyden bile kötü burası marketi bırak etrafta bakkal bile yok yakın yerde. Taşınırken evinizdeki tüm eşyaları götüremediğiniz gibi interneti de götüremiyorsunuz. Düşünsenize internetsiz geçen koskoca 3 ay.

Yanılmıyorsam tatilin 2. haftasıydı. Bir yandan cezerye yiyor bir yandan da 2 haftadır güncellenemeyen tabletimi elime alıp sosyal medyadaki arkadaşların paylaşımlarını takip ediyordum. Şey yani takip ediyorum dediysem internete en son bağlı olduğum dakikalardaki halini yani. 2 hafta önce paylaşılan yazılara ve resimlere bakmak ne kadar acı vericidir bilemezsiniz.

Klimalı ve internetli evimizden uzakta canımız sıkılırken Nadir televizyonu açtı. Yani televizyon dediysem evdeki dev ekrandan bahsetmiyorum. Bilgisayar monitöründen azıcık büyük olan bu küçücük televizyonu izlemek için dibine kadar gitmeniz gerek. Nadir, kanallar arasında gezerken bir korsan dizisi açtı: Sinbad.

İlk başta sıkıcı gibi görünse de biraz izledikten sonra dikkatimizi çekmeyi başardı. Yarın ertesi gün derken günlerimiz Sinbad'ı bekleyerek geçmeye başladı. Okyanusun ortasında acımasız

korsanın maceraları çok heyecanlıydı. Yine Sinbad'ı izleyip bitirdiğimizde güneş yavaş yavaş batmaya hazırlanıyordu. Kardeşim kalk hadi biz de kendi korsan gemimizi yapalım, dedi. İlk başta ben de sizin gibi Nadir'in ne demek istediğini anlamadım. Dağın başında bırak okyanusu, denizi havuz bile yok. Ne yapacağız gemiyi? Daha da önemlisi nasıl yapacağız?

Nadir beni dinlemeden hemen bahçeye meyve ağaçlarının arasına koştu. Ben de merakla peşinden gittim. Bahçedeki birçok ağacın arasından nedense limon ağacını seçti ve ona doğru yürüdü.

Etraftan topladığı taşlardan yamuk yumuk bir kare oluşturdu ve bana dönerek işte gemi hazır, dedi. Baktım ki kardeşim bu işi pek beceremeyecek ben de olaya el atmaya karar verdim. Nadir'e etraftan biraz daha taş toplamasını söyledim. Ben de dizilmiş olan taşları düzenlemeye başladım. Gerçeği söylemek gerekirse kardeşime bu gemiyle oyalanır ben de tablet de bana kalır diye yardım ediyordum. Nadirin getirdiği yeni taşlarla kareyi affedersiniz gemiyi iyice düzelttim.

Dışarıdan bakınca bir gemiden başka birçok şeye benziyordu. Fakat neyin eksik olduğunu da kardeşim hayran hayran gemisini izlerken yelkeni de olsa fıstık gibi bir gemi olacak, dedi. Böylece eksikliği de bulmuş olduk. Hemen ahırdan bir parça sağlam karton ve uzunca bir sopa bulduk. Kartonü sopaya sabitledikten sonra toprağı kazıp yelkenimizi yere diktik. Tam işi bitirdik diye sevinecektik ki yelkenimiz yıkıldı. Bu kez biraz daha derin kazdık. Çukurun ortasına yelkeni koyduktan sonra çukuru taşlarla doldurduk. Son olarak toprakla taşların üzerini örttük. Yelkenin yıkıldığı tarafa küçük bir tahta parçasını destek olarak çaktık.

Yorulmuştuk ama değmişti. Gemi hazır olunca ikimiz geçip içine oturduk. Dev dalgaların olduğu bir okyanusta gemimizle

yaptığımız yolculuğu hayal etmeye başladık. Gök gürültüleri arasında ilerlerken karşımıza en büyük düşmanımız, korsanların korkulu rüyası, Kara Kaplan çıktı. Gemisini en uç kısmında Simsiyah bir kaplan kafası, geminin en arkasında ise yine siyah bir kaplan kuyruğu olduğu için bu adı almıştı.

Gemimizle Kara Kaplan'ın gemisi karşılıklı gelince kardeşim "Eyvah!" diye bağırmaya başladı. Korkma ben seni korurum demek için kafamı çevirdiğimde Nadir benden hızlı davrandı "abi silah yapmayı unuttuk." Hemen hayali durdurup günebakanların yanına gittik. Birkaç günebakan kopartıp çekirdeklerini mutfağa koyduk. Çünkü bize sapsarı lazımdı.

Günebakanların sapsarından kılıç, hançer, ok ve yay yaparken bilgisayarımın ekran koruyucusu aklıma geldi. Günebakanlarla dolu bir bahçe resmi vardı ekranda. Burada gerçeği varken ve gözümün önünde yavaş yavaş güneşe doğru dönerken izlemek yerine sahtesiyle ne kadar uğraşmışım, diyordum portakal çiçeklerinin kokusunu içime çekerken.

Yeşil yaprakların arasında sarının her tonunu göreceğiniz bir limon ağacının altında, güne bakan sapsarından yapılmış kılıcımla gemimizin ortasında kendimden emin bir şekilde durdum. Maceranın başlat tuşuna bastık ve kaldığımız yerden bu kez silahlarımızla devam ettik.

Yaz sonunda merkezdeki evimize taşınırken gözüm gemimizdeydi. Aklımda ise gelecek yaz için kartondan tasarladığım zırh vardı. Kimsenin duyamayacağı bir ses tonuyla haykırdım:

Korkun benden korsanlar seneye bir yaş daha büyümüş olarak ve özel zırhımla karşınızda olacağım.

KUYUDAKİ SESLER

Tepeye ulaştığında durdu, sırtı terlemiş, gömleği vücuduna yapışmıştı. Zeytin ağacının gölgesine oturup, şehrin kıyılarını yalayan çivit mavisi denizi izledi. Sonra ormana, çam ağaçlarından kollarını şehrin etrafına saran ormana baktı. Oradan da eski evlere kaydı gözleri, sokaklarında körebe, saklambaç oynadığı taş evler şimdi sessizdi. Nereye gitti bunca ses, hangi gizli el süpürüp attı şehirden? Ya benim, benim sesim nerde diyor.

İşlemeli kapıları, avludaki kuyuları ve ağaçları düşündü. O taş sokağın sesi kulaklarında, adım başı kapıyı açıp elindeki sıkmaları çocuklara dağıtan kadınların sesleri hala kulaklarında. Köşe başındaki şekerciye ve hemen yanındaki bakırcı ustasını da düşündü. Bakırını işlerken çıkardığı o sesler hala kulaklarında, bir umut çağrısı gibi yankılanıyor. Şehre ne olduğunu şimdi daha iyi anlıyordu, görüyordu, duyuyordu. Kendi sesleri gitmiş başka sesler gelmişti şehre. Uğultu, gürültü benzeri bir şey şehri esir almış, baş ağrısından başka bir işe yaramayan bu sesler her şeyi bastırarak renksizleştiriyordu. Gideceği yola bakıyor, tepenin başına, yol ya yarılanmış ya yarılanmamış, eski gücüm olsa birkaç adımda hooop tepedeyim diyor. Ya da karsambaççının, şöyle bir tabak kar olsa, üzerine de rengârenk şerbetler dökülse, ağzı sulanıyor, yorgunluğunu unutuyor. Kalkıp yürüyor, beni eskici diye çağırıyorlar diyor, gezgin ve meczup. Haksız değiller, ben eski sesleri topluyorum. Bir zamanlar kaygısızca atmosfere saldıığımız neşe dolu sesleri, tüm eski sesleri topluyorum. Ekseriyetten çocuk sesleri, ama öyle seçici de değilim. Seçici olma şansım da yok zaten. Kadın-erkek, yaşlı-genç tüm

sesler. Ve kapı sesleri, kedi köpek sesleri... Gramofondan, kasetçalardan ve radyodan akan sesleri de topluyorum. Hatta iç sesleri ve de duaları topluyorum. Kısaca eskiye ait olan, geride bırakılan ve de unutulmuş her sesi topluyorum.

Sırtındaki heybeyi, seslerle doldurduğu heybeyi daha sıkı kavırıyor. Az kaldı diyor, şöyle birkaç adım daha sonra tepedeyim. Yürürken elini heybeye sokuyor. Eline alıyor, bir dua bu, bir çocuk Danyal Türbesi'nin önünde, dudakları kıpır kıpır, gözleri inançla ve umutla parlıyor. Bu onun sesi, amacına ulaşmış bir ses, ama kuyuya ulaştırılmamış. O yüzden topladım, diğerleriyle birlikte ayın aksi tam suya vurduğunda kuyuya. Kuyu şahdamarı şehrin, yeraltından tüm insanlara uzanan bir hat, uyandıran, duyuran ve de hatırlatan bir el gibi.

Eshabı Kefh'e geldiğinde duruyor, çevreyi gözden geçiriyor, etraf çer çöp içinde, camı sıkılıyor. Hızlıca mağaraya iniyor, tam içeriye adımını atacakken duruyor. O ne, eski bir ses mi yoksa? Zahide'nin sesi bu korkmuş büzüşmüş köşeye, ilgisizliğe terk edilmiş bir ses. Yalvaran ve dileyen bir ses bu. Hemen yanında başka bir ses, bu da Leyla'nın aceleyle, heyecanla söylenmiş. Biraz daha yüksekte duruyor ama düştü düşecek, hemen onu da heybeye. Ya şu çatlaktaki, Neşet'in sesi bu umutla söylenmiş ışıltılı ve dolgun onu da heybeye. Birde ötede kümelenenler, Muharrem, Hacı, Ali, Bektaş'ın sesleri, birlikte söylenmiş, biraz sitem biraz kızgınlık var. Dişler bastırılarak, dudaklar büzülerek söylenmiş onları da heybeye koyuyor. İçeriye iyice kolaçan ediyor başka ses yok. Her yeni sesle daha bir güzelleşiyor heybenin içi. Dışarı çıkınca yolun hemen üstünde tiz, küfür gibi bir ses. Olsun diyor, demek ki ihtiyaç duyuldu, onu da en alta koyuyor.

Oturup biraz daha izliyor, denizin ufukla birleşen çizgisine bakıyor, amma da uzakmış diyor. Güneşin ufuktaki yeri

değişmiş, batıya doğru yönelmiş ve etrafını bir kızılılık sarmış. İyi bu diyor serinlik iyi olur diyor. Zaman kaybetmeden ovaya şehrin kalbine doğru iniyor. Araba sesleri, korna sesleri ve nerden çıktığı belli olmayan sürekli bir uğultu halindeki diğer seslerle tedirgin oluyor. Dişlerini sıkıyor adımlarını hızlandırıyor. Berdan Çayı'nın kıyısına geliyor elini yüzünü bir güzel yıkıyor. Heybeden yayılan eski türküye kapılıp gidiyor.

“ Hop ninnayı ninnayı

Gel oynayı oynayı

Senin için terk ederim

Büsbütün bu dünyayı”

Uzun bir süre sonra uyanır gibi kalkıyor. Heybeyi sırtlıyor, paçalarını sıvayıp dereyi geçiyor. Tam kıyıya varınca bir çığlık kopuyor. Heybeyi kıyıya bırakıp suya dönüyor. Söğüt dalına tutunmuş bir ses, ölmeden hemen önce çıkan son bir ses bu. O kadın diyor, çamaşır yıkarken, içine acı oturuyor. Günlerce denize kadar arandı ama bulunamadı diyor. Elini yavaşça uzatıyor, söğüt dalındaki zorla koparıp kulağına götürüyor. İmdat çılgıyla beraber bir süre daha suda bekliyor, sonra heybeyi alıp yola düşüyor. Yavaş yavaş St Paul kuyusuna geliyor. Heybeyi indiriyor, yere çömelip elini daldırıyor.

Önce Cleopatra'dan topladığı sesleri alıyor avuçlarına. Hepsini de göze hitap eden sesler, gözden gönle inen, inip güzellikler yaratan sesler. Görmenin, görüp güzelleşmenin mutluluğunu yaşıyor. Güvercin uçurur gibi kuyuya salıyor hepsini. Sonra durup izliyor. Köşe başındaki evin ışıkları yanıyor. Balkona gözlerine mil çekmiş bir kadın çıkıyor. Gökyüzündeki

boncuk boncuk yıldızlara bakıyor kadın. Sonra ellerini açıyor, gökyüzüne bir şeyler fısıldayınca ince ince bir yağmur boşalıyor şehrin üstüne. Evlerin toz bağlayan çatılarında ve taş sokaklarında bir melodiye dönüşerek yayılıyor. Eskicinin gözleri sevinçten parlıyor, geri gelip seslere yaklaşıyor. Elini tekrar daldırıyor heybeye.

Danyal Türbesi'nden topladıkları bunlar. Evrene hitap eden sesler, evrenden gönle inen ve umudu yayan sesler. Duymanın duyup güçlenmenin mutluluğu doluyor içine. Karahindiba uçurur gibi üflüyor kuyunun içine hepsini. Sonra nefesini toplayıp dinliyor ve bakıyor. Bir diğer evin ışıkları yanıyor. Kapısına elinde asası, yanında aslanı olan bir adam çıkıyor. Etrafına baktıktan sonra asasını taş sokağa iki üç kere vuruyor. Tiz bir rüzgâr sesi yayılıyor sokaklara. Beraberinde serin bir esinti getiriyor. Eskici böğrünü açıp rüzgâra tutunca serinliyor ve geri dönüyor heybeye.

Avuçlarında şahmerandan topladıkları pul pul çın çın öten sesler. Yerin altından ihanete uğramışların bağrından kopan sesler, ordan gönle inen ve dostluğu yayan sesler. Dokunmanın dokunup güvenmenin hazını yaşıyor, toprağa tohum serper gibi atıyor kuyunun içine. Sonra nefesini tutup dinliyor, gözlerini açıp bakıyor ve hissediyor. Üçüncü evin ışıkları yanıyor ve rengârenk elbisesiyle bir kadın çıkıyor sokağa. Ellerini taş duvarlara sürtünce tüm ağaçlar çiçek açıyor. İlkbahar havası yayılıyor çevreye. Eskici gözlerini kapatıp çiçeklerin mis kokularını içine çekiyor ve heybeye dönüyor.

Avuçlarında Eshab- Kehf'ten topladıkları, derin ve yumuşak sesler. Âşıkların sazından kopan sesler, ordan gönle inip geçmişin gizini yayan sesler. Söylemenin söyleyip anlaşılmanın mutluluğunu yaşıyor, bir sazın döşünü okşar gibi parmak

uçlarıyla serpiyor kuyuya. Sonra nefesini tutup dinliyor, gözlerini açıp bakıyor, ellerini uzatıp hissediyor ve inanıyor. Dördüncü evin ışıkları da yanıyor, sokağa yedi genç adam ve peşinde bir köpek çıkıyor. Kaldırımın üzerine uzanıp yatıyorlar. Şehrin üzerinde huzur serpen bir ışık dolanıyor, gelip Eskici'nin içinde umuda dönüşürken elini heybeye daldırıyor.

Roma Yolu'ndan topladıkları değil mi bunlar? Bilen hükmeden sesler. Âlimlerin kitaplarından uçuşan sesler, ordan gönle inip yaratmanın gücünü getiren sesler. Bilmenin bilip anlatmanın gücüyle dikiliyor ayağa, sayfaları tararmış gibi ufaltarak indiriyor kuyuya. Nefesini tutup dinliyor, gözlerini açıp bakıyor, ellerini uzatıp hissediyor ve iradesini gösterip inanıyor ve de biliyor. Beşinci evle birlikte geri kalan evlerin ışıkları da yanıyor, tüm kapılar açılıyor sokağa doğru. Geçmişin, şu anın ve geleceğin tüm insanları akıyor sokaklara. Şehre eski sesler yayılıyor ve özlem olup Eskicinin içine oturuyor.

Boşalan heybesini alıp karışıyor insanlara. Kiminden güzellik kiminden umut yayılıyor, kimi dostlukla kimi inançla uzatıyor ellerini. İçi güzelleşmiş, umudu tatmış bir insan olarak mutlu oluyor. Dostluklar görmüş, türküler dinlemiş bir insan olarak dolaşiyor. Aydınlanmış ve inanmış bir insan olarak, kısacası tamamlanmış bir insan olarak tüm evleri geziyor, tüm seslere dokunuyor. Sonra beyaz mavi bir ışığa dönüşerek kuyunun içine bir yılan gibi süzülüyor. Yarına umut, inanç, dostluk taşımak için, güzellik ve güç yaymak için her şeyin merkezine kuyunun dibine küllerinin üzerine uzanıyor. Gün gelecek Zümrüdüanka gibi bilgi ağacının yapraklarını yuva yapıp tutuşturacak ve içine oturacak. Sonra yavaş yavaş küllerinden yeniden yaratacak kendini. Güzellik olup görünecek, bilgi olup yayılacak sonra da inanç olup sızacak içeri. Dostluk olarak

dolaşacak, güven tazeleyecek ve geçmiş olup özlenecek. Bir aşğın sazından dillere destan olup duyuracak ismini, iki şehrin arasında açık bir kapı olarak parlayacak. Ve tüm insanları bağrına çekecek.

MUTLULUKTU HAYALLERİNDE DÜŞÜNEN

Bu bereketli topraklar üzerinde kendi zamansallığı içinde varoluşunu tanımlamaya çalışan bir genç düşünürdü Aratos. Yürüyordu hayali sütunlu yolda (stoasında) gelecekte kendisi gibi birçok düşünürün gediklisi olacağı antik Roma yolunda. O gün hava çok sıcaktı, Çukurova'nın nemi ve sıcaklığı birlik olmuş teninden fışkırıyordu. Bir testi soğuk su ile o an ne kadar mutlu olurdu... En sığ düşüncelerinden başlamıştı düşünmeye, diğer düşünürler gibi o da mutluluğu tanımlamaya çalışıyordu. “Aklımızın yarattığı mekanik oyuncaklarıyla konforlu bir hayat mı, yoksa doğanın bize sunduğu mütevazı bir hayat mı daha çok mutluluk verirdi?”

“Ya da mutluluk insanın içinden mi gelir, ona ulaşmak kendini bilmekle mi olur?”, “Kendini bilme zaman ve mekâna bağlı bir şekilde mi gerçekleşir?” şeklinde konuşuyor ve ayakları artık yolu bilen bir at arabası gibi taş kaplama yolda usulca ilerliyordu.

Zaman ve mekânın ötesine de geçmek istiyordu ama bunu sadece düşüncelerinde ve hayallerinde yapabiliyordu şimdilik. Aslında içsel mantığıyla konuşuyordu demek daha doğru olur. Mantığı onun için vazgeçilmez bir arkadaştı. Bazen yükseltiyordu sesini, gençliğinin verdiği gururlu ve isyankâr ses tonu dikkatleri üzerine çekmesine yetiyordu. Sürekli tartışır ve bir sürü notlar alırdı yanında taşıdığı parşömenine. Bu notlar ev ödeviydi aslında. Araştırmak üzere ayrılırlardı tekrar randevulaşıp buluşmak üzere sütunlu yolda.

Böylece akıp geçerci genç filozofun hayatı bir tiyatro oyununda tek sahnelikti şimdilik. Bir de ütopyası vardı akşam olunca çarşıya en yakın Encülüs dağının serinliğinde gökyüzünü

izlerken hayallerine daldığı. “Yine mutluluğu arıyordu. Çok uzaklarda, kimsenin bilmediği bir diyarda, çok yüksek bir dağın tepesinde hayatın sırrını çözmüş bir bilge yaşamış. Bir de bu sırrın koruyucusu bir ejderha dağın zirvesinde sürekli uçarmış. Bu sırra ulaşmak isteyen kişinin de bu dağı tırmanıp, ejderhanın sorduğu üç soruya doğru cevap verip bilgenin önünde diz çökmesi gerekirmiş. Bunları yapamayanlar ejderha tarafından cahillerin cehennemi olan distopyaya gönderilirmiş.”

Genç filozofun hayalleri onun gerçek hayatını o kadar etkilemişti ki artık gökyüzünde uçan, bulutların arasına dalıp çıkan ejderhalar görüyordu. Hatta gökyüzünde yıldızlardan oluşan ve ejderhaya benzeyen bir takımyıldız bile oluşturmuştu. Yine portakal çiçeği kokulu bir ilkbahar gününde Gözlükule limanında bir zeytin ağacının altında denize karşı hayallere dalmıştı. Hayalleri yine büsbütün sarmıştı bedenini. Gerçek dünya ile bağlantısı tenini okşayan deniz esintisiydi sadece.

“Bulunduğu dünya özgürce yaşayabildiği, düşünebildiği ve insanın insana saygı duyduğu bir dünyaydı. Ayrıca ülkesine gelen seyyahlardan da dünyadaki diğer ülkeler ve insan yaşantıları hakkında bilgi ediniyor, kendisinin ne kadar şanslı olduğunu düşünmeden edemiyordu. Fakat hiç âşık olmamıştı, nasıl bir duygu olduğunu bilmiyor, öğrenmek istiyor, bunu da şimdilik seyyahların anlattığı abartılı hikâyelerden öğreniyordu. Bu konuda ne kadar şanssız olduğunu biliyordu. Acaba gerçekten âşık olan insan mı mutluluğa ulaşırdı?”

O hayallere dalmışken 200 yıl sonra oturduğu limanın dünyanın en ünlü âşıklarından olan Kleopatra ve Antonius’a kucak açacağı farkında değildi. Mısır’ın, hatta dünyanın en ünlü kraliçelerinden biridir Kleopatra. Güzelliği ve zekiliği ile bütün kadınlara ilham kaynağı olmuş, hatta çok çekici

kadınlara “Kleopatra kadar güzel” yakıştırması yapılagelmiştir. Roma imparatoru ünlü Julius Sezar bile Kleopatra’nın çekiciliği karşısında etkilenmeden edememiş, Antonius gibi sadık bir komutan Sezar’ı o kadar çok kıskanmıştı ki suikast düzenleyecek kadar ileri gitmişti. Kleopatra’ya olan aşkını göstermek ve Kleopatra’nın da Roma İmparatorluğu yönetimini ele geçirmiş olan Antonius’u baştan çıkarmak için Tanrıça İsis kıyafetiyle karşısına çıkacağı buluşma Gözlükule limanındaki Sur kapısında gerçekleşecekti. Bu kapıya da daha sonra Kleopatra kapısı denecekti.

Aratos hâlâ denizi izliyordu. Meltem esintili hayallerinde derin düşüncelere dalmışken havanın karardığının farkına bile varamamıştı. Gözleri gökyüzünde uçan ejderhalar görmeye başlayınca ancak kendine geldi, akşam olduğunu anladı. Eve doğru yola koyuldu. Tarsus’u örümcek ağı gibi saran irili ufaklı su kanallarında yine kurbağalar vokalde, çam ağaçlarındaki baykuşlar vurmalarında, cırcır böcekleri yaylı çalgılarda bir senfoni tutturlar uzun nemli yaz gecelerinde ve evine kadar eşlik ederlerdi.

“Hayvanlar mutlu görünüyorlardı ama onlar bunu hissedebiliyorlar mıydı? Mutluluk, sadece insanlara has bir özellik miydi? Karınlarını doyurduklarında, yavruları olduğunda ne hissederdiler? Daha da önemlisi ne hissettiklerini bilebilirler miydi? Ne bildiğinin farkında olmak insana has bir özellik miydi? İnsan dışındaki varlıklar mutluluğumuza, varlıklarıyla ve yaşantılarıyla katkıda bulunabiliyorsa, onlar da mutlu olmalıydı çünkü mutluluk bulaşıcıdır.” şeklinde çıkarımları Aratos’u o kadar çok mutlu ediyordu ki, mutluluk verici etkenleri sıralayacak olsa en üst sıralarda yer alabilirdi.

İşte Aratos'un Tarsus günleri bu akışla ilerliyordu. Merak etti, düşündü; hayal etti, düşündü. Her filozof gibi evreni anlamlandırmaya çalışıyordu. Mutluluğun peşinden koşan ilk ve son kişi olmayacaktı bu kadim şehir Tarsus'ta yüzyıllar sonra bile. Araştırmalarının ardı arkası kesilmez sürekli bir şeyler üretirdi. Tarsus'un altın yumurtlayan tavuğu gibiydi. Gökyüzünü izler, dünyanın çatısı hakkında çıkarımlarda bulunur, kendisinden önce bu konuda çalışmış filozofların omuzlarından bakarak, fikirlerini daha ileriye taşırdı. Tabii halkını da unutmazdı. Onların gözünde yaşına rağmen kozmos'un sırlarına vakıf olabilecek yegane insandı. Edindiği bilgi ve deneyimi hava durumu, gök olayları, ekim dikim zamanı tespiti gibi durumlarda kullanarak insanların hizmetine sunardı. Yüzyıllar sonra ay'a ilk ayak basan astronotun karşılaştığı ilk krater'e Aratos ismini vereceğini bilmeden.

Artık kendini aşmak, düşüncelerini geliştirmek ve savunduğu felsefesini yerinde, yani Atina'da, Kıbrıslı Zenon'dan öğrenmek için hazırlıklara başlayacaktı. Yol görünmüştü kâhinin kemik zarlarında...

ÖNÜM ARKAM, SAÇIM SOLUM: "TARİH"

Dış kapının zili uzun uzun çaldı. Zilin sesini duyan Milena'nın gözleri heyecanla açılmıştı. Aslında bu kanarya ötüşlü kapı zili tek seferde çalar ve susardı. En azından gelen normal misafirler böyle çalardı zili. Ama bu gelenler biraz sabırsızdı. Milena da gelenlerin kim olduklarını zili çalış biçimlerinden biliyordu artık. Elindeki hikâye kitabının arasına kitap ayracını telaşla yerleştirdi. Alt kata inen ahşap merdivenlerden bir sincap gibi sekerek geçti avluya. Avlu, büyük kireç taşlarından örülmüş yüksek duvarlarla çevriliydi. Dış kapı ise geniş avlunun sonundaydı. İki kanatlı, geniş ahşap kapının süngüsünü açarken dışarıdakilere seslendi.

"Tamam, basmayın zile artık."

"O zaman sen de aç kapıyı artık." Dedi kapının arkasındaki Can. "Burada beklemekten bir bitki gibi köklerimiz çıkmaya başladı."

Milena kapıyı açtığı anda Can ve ardından diğer dört arkadaşı geçtiler geniş avluya. Gelenler Milena'nın sınıf arkadaşlarıydı. Aynı zamanda birlikte oyun oynamayı en çok sevdiği arkadaşları. Okul zamanlarında, teneffüslerde, birlikte birbirinden eğlenceli oyunları oynarlardı. Tatil zamanı olunca da, ödevlerini bitirip bir araya gelirlerdi.

Hep birlikte avluya geçerken içeriden Ayla Hanım'ın sesi duyuldu;

"Bekleyin çocuklar." Dedi telaşlı sesiyle. "Sakin bu cezeryelerden yemeden gitmeyin oyuna."

Ayla Hanım, cümlesinin bitmesiyle birlikte, elinde porselen bir tabakla göründü avluda. Hızlıca çocukların yanına gelip, tabaktaki cezeryelerden tutuşturdu çocukların eline. Cezerye Tarsus'a özgü, havuç ve cevizle yapılan bir tatlıydı.

"Alın bakalım." Dedi gülümseyerek. "Oyun oynarken size enerji verir."

Çocuklar birer birer alıp teşekkür ettiler Ayla Hanım'a. Bir taraftan cezeryelerini afiyetle mideye indirirken, diğer taraftan da bugün hangi oyunu oynayacaklarını karalaştırıyorlardı kendi aralarında. En sık oynadıkları oyunlar, saklambaç, köşe kapmaca, kovalamaca, kör ebe, çelik çomak oyunlarıydı.

Hava yağmurlu veya dışarıda oynamak için fazla soğuk olduğu zamanlarda bodrum katını kullanırlardı. Bu bodrum katı oldukça genişti. Bu ev, tıpkı bu mahalledeki diğer evler gibi Tarsus'un tarihi evlerindendi. Bu evlerin çoğunda olduğu gibi bodrum katında depo olarak kullanılan geniş bir alan bulunuyordu. Eskiden çiftçiler tarladan mahsulünü aldıkları pamuğu bu depolarda biriktirirlerdi. Şimdilerde Milena'nın ailesi burayı çocuklar için bir oyun alanı haline getirmişlerdi. Burada sessiz sinema, bilmeceler ve mangala, jenga gibi zekâ oyunları ile eğlenceli vakit geçirirlerdi.

Ama bugün hava çok güzeldi. Güneşin gökyüzünde pırıl pırıl parladığı bir ilkbahar günüydü. Hava bu kadar güzel olunca, oyun da dışarıda oynanacaktı.

"Ne oynuyoruz bugün?" diye sordu arkadaşlarına Milena. Bu soru adettendi. Oylama gibi bir şeydi. En çok istenen oyun günün oyunu oluyordu ve sadece bir kere, bir oyun söyleme hakları vardı. Teker teker her kafadan bir ses çıkmaya başlamıştı.

“Saklambaç!”

“Yakan top!”

“Köşe Kapmaca!”

“Yeden Yüksek!”

“Saklambaç!”

“Saklambaç!”

“Galiba saklambaç oylamayı kazandı bugün.” Dedi Can. Buna pek memnun olmasa da çoğunluğun kararı böyle olmuştu. Kendisi köşe kapmaca istemişti ama bir kuralları vardı ve buna uymak zorundaydı.

Aslında çocukların favori oyunları saklambaçtı. Özellikle Tarsus’un tarihi evlerinin bulunduğu bu mahallede dar sokaklar, genellikle iki katlı girintili evler, merdiven altları saklambaç için oldukça uygundu. Hatta bazen bu oyunun epey uzun sürdüğü bile oluyordu. Yakan top ikici sırada geliyordu. Özellikle dar sokaklar ve her iki yanlarının sıra sıra evlerle kaplı olması, doğal bir yakan top sahası oluşturuyordu onlar için. İşin en güzel yanı ise buldukları bölge araç trafiğine kapalıydı. Oyun oynarken kaçmaları gereken tek şey oyunun ebesiydi.

Tarihi yapısı nedeniyle bu evlerin bulunduğu alan özel bir korumaya alınmıştı. 1800’lü yıllardan günümüze gelen bu evlerden bazıları boştu. İçinde oturan kimse olmayınca zamanla eskimesi veya yıpranması normaldi. Ama Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından bu evler de tespit edilerek onarıma alınmıştı. Çünkü her millet tarihi varlıklarını korumak ve kültürüne sahip çıkmak zorundadır. Aslında çocuklar da bunun bilincindeydi. Oyunları esnasında çevreye zarar vermemek konusunda özenli davranırlardı.

“Haydi, o zaman.” Dedi Milena arkadaşlarına. Kıvrıkcık, siyah saçlarının ucunu parmağına dolayıp kıvrırarak devam etti konuşmasına. “Kimin ebe olacağını belirlemek için sayışalım.”

Çocuklar işlemeli, ahşap dış kapının yanında bir halka oluşturdular. Milena işaret parmağını tek tek arkadaşlarını seçerek sayışmaya başladı.

Oooo!..

Portakalı soydum,

Başucuma koydum,

Ben bir oyun uydurdum,

Duma duma dum,

Kırmızı mum,

Dolapta pekmez,

Yala yala bitmez,

Ayşecik cik cik cik,

Fatmacık cik cik cik,

Sen bu oyundan çık.

Milena'nın işaret parmağı en son İpek'de durmuştu. İpek küçük esmer suratını buruşturdu. Sonuçtan hiç memnun değildi.

“Ben kabul etmiyorum.” Dedi. “En son körebe oynadığımızda yine ben ebe olmuşum. Tekrar sayışalım.”

“İpek haklı.” Dedi Yağmur. “En son yine o ebe olmuştu. İpek arkadaşımıza haksızlık olmasın. Tekrar sayışalım.”

Bütün arkadaşlarının aynı fikirde olduğunu görünce “Peki o zaman.” Dedi Milena. “Tekrar sayışalım.” Ve başka bir tekerleme ile sayışmaya devam ettiler.

Oooo!..

İğne miğne ucu düğme

Filfilince kuşdilince

Horoz öttü, tavuk tepti

Bülbül kızı selam etti

Selamına dua etti

Al çık, bal çık

Sana dedim, sen çık...

Bu kez sayışma Güneş'te durmuştu. Güneş boynunu yana eğip arkadaşlarını süzdü. Ellerini beline atıp; "Hemen ebe köşesine gidip 30'a kadar sayıyorum." Dedi. "Herkes kendine saklanacak güzel bir yer bulsun. Çünkü hepimizi tek tek ebeleyeceğim." Güneş sözlerini bitirdiğinde tüm çocuklar büyük dış kapıyı geçip, taş zeminde koşarak dar sokağın başına geldiler. Sokak başında, tam da köşede tek katlı, kireç taşından duvarları olan tarihi ev bulunuyordu. Bu evin ahşap kapısı, onların ebe köşesiydi. Güneş ebe köşesine gelip yüzüne kollarıyla destek alarak kapıya dayadı. Ardından saymaya başladı;

"1..., 2.....3....,"

Çocuklar telaşla etrafa dağıldılar. Her biri kendisine saklanacak en uygun yeri bulmanın heyecanındaydı. Milena, hemen önündeki sokağın arasında bir yer biliyordu. O yöne doğru koşmaya başladı. Fakat tam o sokağa dönecekken Can, Milena'nın kolunu tutup;

"Gel!" dedi. "Çok güzel bir yer biliyorum."

Milena şaşkınca Can'a bakıp ardı sıra koşmaya başladı. Birlikte iki küçük sokak geçip bir evin kapısının önünde durdular. Bu

evin avlusu yoktu ve kapı sokağa bakıyordu. Kahverengi büyük ahşap kapının üzerinde çiçeklerden oyma şekiller işlenmişti. Kapının her iki yanında çocukların rahatça sığabileceği kadar geniş iki ayrı boşluk vardı.

“Sen yan tarafa geç.” Diyerek kapının sağ tarafını gösterdi Can. Kendisi de sol taraftaki boşluğa girdi.

Milena yan taraftaki kalın taş duvarın arasına girip, dizlerini bükerek gizlendi.

“Burada bizi bulmalarının imkânı yok.” Dedi Can fısıldayarak. Bunu söylerken keyifle kasılarak gülümsüyordu.

“Arkadaşlarınız belki bulamaz ama ben sizi gördüm ve sobeliyoruuuum.”

Aynı anda hem Milena, hem de Can’ın gözleri kocaman kocaman açılmıştı. Şaşkınlıkla etrafa bakındılar.

“Sen kimsin?” dedi Milena merakla. “Neredesin?”

“Karşıya bakın.” Dedi gizemli ses. “Tam karşınızdayım.”

İkisi birden başlarını kaldırıp bakınmaya başladılar. Tam 4-5 metre önlerinde, karşıdaki evin ikinci kat penceresinde sevimli, ton ton bir dede onları izliyordu.

“Gazi dede!” dedi şaşkınlıkla Milena. “Sen burada mı oturuyorsun?”

“Heh heh heh!” diyerek güldü Gazi dede. Gözlüğüünü çıkarıp yeleşle ovalayarak tekrar gözüne taktıktan sonra devam etti. “Evet ya, burada oturuyorum. Hatta sen küçükken ailenle misafirlğe bile gelmişsiniz. O zamanlar miniciktin tabii... Hatırlamıyorsun.”

Gazi dede mahallenin sevimli ihtiyarlarından biriydi. Yaşı belki de doksanı bulmuştu ama Gazi Dede hayat enerjisinden bir şey

kaybetmemişti. Yüzünden gülücükler hiç eksik olmazdı. Tıpkı içinde yaşadıkları bu tarihi Tarsus evleri gibi Gazi Dede de koca bir tarih gibiydi. Tarsus'ta hala yaşayan Kore gazilerinden biriydi. Bu yönünden dolayı ona Gazi Dede diyorlardı. Gazi Dede çocukları bir müddet tebessümle süzdükten sonra;

“Biliyor musunuz çocuklar, o saklandığımız ev benim dedemin eviydi.” Dedi. “Daha önce de dedemin dedesine aitmiş.”

Milena ve Can saklandıkları yerden hafifçe başlarını uzatıp birbirlerine şaşkınca baktılar.

“O kadar eski mi bu evler?” diye hayretle sordu Can.

“O kadar ‘Eski’ değil güzel evladım, o kadar tarih dolu.” Dedi Gazi Dede. “Bu evler taa eski şehrin surları içindeymiş zamanında. O zamanlar insanlar hep çiftçilikle uğraşmış buralarda. Bu yüzden evlerin alt katları da depo olacak şekilde büyük yapılmış. Biz bu katlara mağaza derdik. Şimdilerde oyuncak kutular gibi evler yapıyorlar. Bu evlerin hepsi taş, kerpiç ve ahşaptan yapılmış. Bu evlerin yapımı için kullanılan şu duvarlardaki koca taşlar var ya; işte o taşları insanlar elleriyle şekillendirmişler. Şu ahşap kapılardaki oyma şekillerde hep bir zanaatkârın emeği var. Zamanla biraz yıprandı, yorgun düştü tabii ki bu evler. Ama devlet büyüklerimiz el attılar. Kullanılmayan evleri yeniden onardılar. Tarihimiz kaybolmasın diye müze yaptılar. Benim çocukluğum da sizin gibi bu sokaklarda geçti. Siz ne zaman buralarda böyle koştursanız pencereye geçer izlerim sizi. Çocukluğumu hatırlarım.”

Bir süre uzaklara daldı Gazi Dede. Sonra aklına bir şey gelmiş gibi döndü çocuklara; “Bir yere ayrılmayın.” Dedi. “Şimdi geliyorum.” Sözüünü bitirdikten sonra kayboldu pencereden.

Aradan birkaç dakika geçtikten sonra Gazi Dede kapıda görüldü. Elinde bir tabakla, o ihtiyar haline rağmen bir hızla yaklaştı çocuklara. Önce elinin işaret parmağını dudaklarına götürerek sessiz olun manasında “Şşşşş” diye seslendi. “Kimse bizi duymadan şu karakuş tatlılarından alın bakalım birer tane. Sonra saklanmaya devam edersiniz.” Hem Milena’ya, hem de Can’a birer tane Karakuş tatlısını verdikten sonra; “Biliyor musunuz; bu tatlıyı çok sevimli kara kara kuşlar yapıyor.” Sonra Milena’ya dönüp; “Senin gözlerin gibi kara kara kuşlar.” Çocukların hayretle bakan gözlerinden beklediği tepkiyi aldığını anlayan Gazi Dede sözüne devam etti; “Hadi bakalım çocuklar: yiye ki oyun için enerjiniz olsun.” Sonra çocuklara merhamet dolu tebessümünü bırakarak geri döndü evine.

Milena ve Can tatlılarını afiyetle indirdiler midelerine. Karakuş tatlısı Tarsus’un bilindik tatlılarından biriydi. İçindeki ceviz, fıstık ve şeker balıyla bir enerji deposuydu. Elbetteki o tatlıyı kuşlar yapmıyordu. Gazi Dede’nin bir şakasıydı çocuklara. Ama özellikle Can için bu çok önemli değildi. Karakuş tatlısını çok seviyordu ve Gazi Dede Hızır gibi yetişmişti o tatlıyla. Enerjilerini depoladıktan sonra çıktılar saklandıkları yerden. Geldikleri taş döşeli sokaklardan ve kireç taşından duvarlarıyla, tarihi evlerin arasından geçtiler.

Sonuçta bizimkiler Güneş’e görünmeden ebe köşesine ulaşamadılar ama o gün oldukça eğlenceli ve bol enerjili bir gün geçirdiler. Gelecek hafta sonu tekrar buluşmak üzere evlerine dağıldılar.

Milena ise gayet heyecanlıydı. Yüksek taş duvarlarla çevrili avluyu bir çırpıda geçti. Bir yandan da sesi yettiği kadar bağırıyordu;

“Anneeeee! Anneeeee! Canım Annemmm!”

Ayla Hanım, Milena’nın sesiyle mutfaktan apar topar çıktı.

“Ne oldu kuzum? Ne bu telaşın?”

Milena doğruca annesine sarıldı. “Biliyor musun annecim, karkuş tatlısını kuşlar yapıyormuş.” Dedi. “Benim gözlerim gibi kara kara kuşlar...”

RÜYANIN HİKMETİ

Nerede olduğunu ve nasıl geldiğini bilmediği bir yerde, zifiri karanlığın içindeydi. O kadar karanlıktı ki gözlerini sonuna kadar açsa bile hiçbir şey göremiyordu. Oturuyor muydu, ayakta mıydı emin değildi, karanlık olduğu kadar sessizdi de. Hatta öyle sessizdi ki, kendi kalp sesini bile duyuyordu. Garip bir şekilde korkmuyordu, kalbi her zamanki gibi sıcacık ve huzur doluydu.

Derin bir nefes aldı, hava taze ve temizdi. Gözlerini kapattı ve sessizliği dinledi. Nasılsa gözleri açırken bile bir şey göremiyordu. Derinden, çok derinlerden bir fısıltı geldi kulağına...

“Takip et!”.

Gözlerini araladığında hala karanlıktaydı. Sonra birden hemen önünde, neredeyse burnuna dokunacak kadar yakınında bir ışık belirdi; kalbi kadar sıcak, günışığı kadar parlak bir ışık topu etrafında dolanıyordu, sonra bir diğeri yandı, bir diğeri ve bir diğeri... Kapkaranlık alan birden oradan oraya uçuşan ve kıkırdayan ışık parçacıkları ile doldu ve etrafı gün ortasındaymışçasına aydınlandı.

“Periler!” dedi. Elini onlardan birine dokunmak için uzattı ama o kadar hızlılardı ki, elinin, başının ve hatta ayaklarının etrafından dolanıp duruyorlar,

“Takip et!” diyerek kıkırdıyorlardı.

Sonra uzaktan bir ses daha geldi kulağına;

“Hikmet... Hikmet...”

Gözlerini yavaşça araladığında, rüyasındaki dünyadan da

sıyrıldı. Annesi karşısındaydı. Hala gülümsediğini fark etti ve kolu da hala bir periye dokunmak istermişcesine ileriye doğru uzanmıştı.

“Ne gördün bakayım rüyanda benim güzel oğlum?” dedi annesi gülümseyerek.

“Perileri gördüm anne, karanlıktı ama bana gelip etrafımı aydınlattılar. Benimle oynadılar! Çok güzellerdi!” dedi Hikmet. “Keşke biraz daha onlarla kalabilseydim.”

“Ah benim iyi ve temiz yürekli oğlum. Sen insanlara da hayvanlara da hep nazıksın, sevgi dolusun. Periler çok özeldir. Doğa ananın elçileridir. Eminim ki senin doğayı sevdiğin kadar, doğa da seni seviyor. Sana görünmeyecekler de kime görünecekler? Hadi kalk elini yüzünü yıka. Kınalı ile Akkoyun da seni görmek istiyorlar, unutma.”

“Tamam, annecim.” dedi Hikmet, yatağından kalkıp tahta terliklerini giyerken. “Hemen onları alıp dağa gideceğim. Beklemesinler.”

Hikmet doğruca kapıya doğru ilerledi. Eski evlerinin eski kapısını gıcırdayarak açtı. Babası savaşa gidip dönmediğinden beri evleri baya eskimişti. Çatısı sık sık akıyor, sürekli onarım istiyordu ama bu köhne ev annesiyle kendisine yetiyordu. Zaten Hikmet alışmıştı. Ne zaman evin bir onarımı olsa, annesine bile haber vermeden elinden geldiğince düzeltiyordu. Yaşına göre güçlü bir çocuktuktu, geniş omuzlu ve yapılıydı, oldukça becerikliydi. Elinden geldiğince köydeki herkesin yardımına koşardı. Edepli ve saygılıydı. Koyu kestane rengi dalgalı saçları, yosun yeşili gözleri ve burnunun etrafındaki çilleri ile her zaman fark edilirdi. Daha bir ay önce, yazın başında on bir yaşına girmişti.

Bahçeye çıktığında havayı derince içine çekti. Rüyasındaki havayı hatırladı birden. Taze ve temiz hava... Yine gülümsedi çünkü bahçeye çıkmasıyla etraftaki sessizlik birden bozulmuştu. Evlerinin kapılarının sol tarafına doğru tahta çitlerle çevrilen küçük bir alandaki bembeyaz bir koyun ile sadece başı parlak kahverengi olan beyaz bir kuzu tüm dikkatlerini Hikmet'e çevirmiş bir şekilde meliyorlardı. Kapının yanında bağlı olan siyah bir köpek de sevinçle kuyruğunu sallıyor, havlıyor ve Hikmet'in yanına gitmeye çalışıyordu.

"Tamam, tamam sessiz olun." dedi gülümsemesini hiç bozmadan. "Geliyorum, bekleyin azıcık." Yine de bu sözleri, seslerin kesilmesine yetmemişti. Hayvanlar olanca güçleriyle ses çıkarmaya devam ediyorlardı.

Doğruca çeşmeye koştu, elini yüzünü yıkadı. Önce köpeğin yanına gitti. Beyaz olan patileri ve kuyruğunun ucu dışında tamamı siyah olan köpek o kadar sevinmişti ki, Hikmet'in etrafında hoplayıp duruyordu. Yavruyken bulmuştu onu Hikmet ve adını Yiğit koymuştu. Köpeğin burnu diğer köpeklerinkinden farklıydı. Köy halkı Çatalburun demişler, değerli bir av köpeği olduğunu söylemişlerdi. Bir ay sonra köpeğin sahibi ortaya çıkmış ve köpeği geri istemişti ama tüm köylü araya girince vazgeçmeye mecbur kalıp köpeğin Hikmet ile kalmasına izin vermişti. Ne de olsa köyde çok sevilen bir çocuktan Hikmet.

Yiğit'e koyun sütüne batırılmış kuru ekmeğe ve su verdikten sonra koyunların yanına gitti. Bu koyunlar Hikmet ve annesinin en önemli geçim kaynaklarıydı. Annesi her sabah koyunun sütünü sağlar ve bazen süt olarak, bazen peynir veya yoğurt yaparak satar, bazen de başka ihtiyaçları ile takas ederdi.

“Geldim işte hazır mısınız?” diyerek çitten birkaç tahta çıkararak bir geçit yaptı. Koyun ve kuzu hemen Hikmet’in yanına çıktılar. Hikmet bahçeden ayrılmak üzereyken annesi elinde küçük bir bez bohçası ile geldi.

“Al oğlum, sana yolluk hazırladım. Az peynir ve ekme koydum. Bostandan taze salatalık da kopardım. Dün Hatice ablan sana sevdiğin üzümünden de bir salkım göndermişti. Onu da koydum sakın aç kalma.” diyerek tembihledi.

“Gerçekten mi anne? O sarı üzümlerden mi göndermiş?” dedi Hikmet, gözlerini şaşkınlıkla açarken. Sevdiği üzümler buldukları bölgede birkaç ailenin yetiştirebildiği, değerli bir üzümdü, ismine Tarsus Beyazı derlerdi. Sadece zengin ailelere ve önemli memurlara satılırdı.

“Evet, canım oğlum, Hatice ablan geçen hafta üzüm hasadına yardım ettiğini söyledi. O kadar ısrar etmiş ama bir tanecik bile yememişsin. İçinde kalmış. Süt götürdüğümde elime tutuşturuverdi.”

“Geline ona teşekkür edeyim. Sen yedin mi peki anne?” dedi Hikmet, annesinin gözlerinin içine bakarak.

“Yok oğlum ama birazını ayırdım. Akşam üzüm hoşafı yapar birlikte içeriz dedim. İçinden de yerim merak etme. Bir de meraya gittiğinde mağaradan uzak dur tamam mı oğlum? Taşkuyu mağarası derler, dibi sonu bilinmez. İçine girip de kaybolmayasın.”

“Tamam anne. Merak etme uzak dururum. Bugün harika bir gün! Haydi, ben gidiyorum.” dedi Hikmet gülümseyerek. Arkasını dönüp hareketlendi.

Hikmet köyün taze otlarıyla kaplı meralarına doğru kâh zıplayarak, kâh hoplayarak yürümeye başladı. Koyunlar
122

da onun peşinden bazen koşarak, bazen yürüyerek takip ediyorlardı. Yiğit arkalarından havlıyor, bağlı olduğu ipi koparmaya çalışırcasına peşlerinden gitmeye çalışıyordu. Hikmet arkasına dönüp bakmadı ama annesi uzun süre yüzünde gurur ve sevgiyle arkasından baktı.

o o o

Güneş hafif hafif en tepeye doğru çıkmaya başlamıştı. Yol boyunca birkaç kez mola vermişlerdi. Çünkü Kınalı ne zaman lezzetli otlar görse o tarafa doğru gidiyordu. Daha kuzu tabi, bazen de merak ettiği bir şey olunca durup bakıyordu. Hikmet birkaç kere onu yeniden yola çevirmek zorunda kalmıştı. Mera ilerde görüldüğünde Hikmet dönüp,

“Az kaldı, asıl lezzetli otlara geldik sayılır. Hadi bakalım hızlanın.” dedi.

Gittikleri mera köydeki neredeyse tüm hayvanların otladığı yerdı. Köyde besi hayvanı, sürüsü olan herkes meraya mutlaka giderdi. Her zaman koyunlarla, ineklerle, düvelerle dolu olurdu. Yemyeşil bir alandı, yaz sıcağında bile serin serin eserdi ve ortasından bir dere akıyordu. Derede bir sürü alabalık vardı. Hikmet zaman zaman buraya balık avlamaya da gelirdi. Suyun içinde oradan oraya koşturup balık sürülerini kovalar, sıkıştırdığı yerdeki alabalıkları elleriyle tutmaya çalışırdı. Bu onun için hem eğlenceliydi hem de sonunda annesiyle karnını doyurmasını sağlıyordu. Tuttuğu alabalıkları ince bir dala geçirir ve eve götürürdü.

Merada hem akan sudan hem taze havadan hem de güneşten güzelce beslenen birçok ve çeşitli bitki vardı. Bu sene yemyeşil otların arasında göz kırpan, kan kırmızısı, kızıl renkleriyle açan gelincik çiçeklerinin sayısında da artış vardı.

Hikmet her zaman altında dinlendiği ağaca doğru yöneldi. Koyunlar da peşinde... Ağacın gölgesine geldiğinde gözlerinin alışması biraz zaman aldı. Hala güneş altında gibiydi ve gözleri kamaşmıştı. Elini alnına götürüp uzaklara doğru baktı. Mera her zamankinden boştu. Ne sürü vardı, ne çoban. Merayı daha önce hiç bu kadar boş görmemiştim diye içinden geçirdi. Annesinin hazırladığı yolluğu bir dala astı ve ağacın gölgesine uzandı. Akkoyun ile Kınalı hemen lezzetli otlara doğru yönelmişler ve çoktan karnınlarını doyurmaya başlamışlardı. Bir süre kendisini serin esen rüzgâra bıraktı. Rüzgâr hafifçe ve serin serin sırtını okşuyor gibiydi. Saçları hafif hafif dalgalanıyordu. Üstüne çöken ağırlık göz kapaklarını aşağı çekiyor gibiydi. Zaten ne zaman buraya gelse, öğle vaktinde mutlaka hafif bir uyku çekerdi. Kısık gözleriyle koyunlara baktı. Çok uzaklaşmamışlar ve kafalarını gömmüş afiyetle yemyeşil otları çekiştiriyorlardı. Hikmet'in gözleri daha da ağırlaştı, ağırlaştı ve kapandı.

Gözlerini kapatalı belki beş saniye geçmişti, belki beş dakika bilinmez, kulaklarına serin rüzgârdan, rüzgârda sallanan yapraklardan ve savrulan otlardan, karnını doyurmaya çalışan iki koyunun afiyetle çekiştirip, koparıp yedikleri çimenlerden başka bir ses çalındı. Hafif sürünen, çalılı yara yara ilerleyen bir şey yaklaşıyor gibiydi. Yılan mıydı acaba? Tam da mevsimiydi oysa. Uyudukları yerlerden uyanan yılanlar merada çokça gezinirdi. Hiçbiri zehirli değildi, Hikmet korkmazdı onlardan ve doğada büyük bir önemi olduğuna inanırdı. Haklıydı da ama ses sanki yilandan daha büyük bir şeyin sürünme sesi gibiydi. Uykuyla uyanıklık arasındaki o buğulu anın içinde vücudu derin uykuya dalmak istese de beyni onu gözlerini açması için uyarıyor gibiydi. Hafifçe gözlerini araladı, gözkapaklarının arasından gözlerine giren ışık, uyumak için

direnen gözbebeklerini hafifçe ısıttı. Önce otların arasındaki Akkoyunu seçti gözleri, hemen ilerisinde de Kınalı, annesinin yanında kuyruğunu sallayarak otlara dalmıştı.

Başını hafifçe sesin geldiği yöne doğru çevirdi. Gözleri yeniden kapanmaya başlamıştı. Uyku isteğine daha fazla direnemediği gözlerini hafifçe kapattı. Kapatmadan hemen önce gördüğü sahnede, berrak masmavi gökyüzünden, rüzgârda hafif hafif salınan yemyeşil çimenlerden, kızıl gelincik çiçeklerinden farklı, manzaraya çok yakışmayan ve uymayan bir şey olduğunu fark etti. Yeniden gözlerini araladı ve gördüğü nesneye dikkatini verdi. Yeşil gözleri açıldı, daha da açıldı. Gördüğü şeyin ne olduğunu anladığında hissettiği uyku hali, belki saniyeler içinde vücudunu terk etti.

Oradaydı işte. Gözlerini dikmiş koyunları izleyen ve yavaş yavaş sürünerek onlara doğru ilerleyen bir kurt.

o o o

Hikmet yavaşça doğruldu, gözleri panikle zemini tarıyordu. Tek umudu bir taş, kalınca bir sopa bulmaktı ama görünürde hiçbir şey yoktu. Kurda doğru savurabileceği tek şey annesinin hazırladığı yolluk bohçasıydı. Elini bohçayı astığı dala doğru hafifçe uzattı, onu daldan indirdi ve sıkıca bileğine sardı. Kurt eğer ona doğru atlarsa en azından bohçayı ısırabilirdi. Böylece kurdun pis ve hastalıklı dişlerini vücudundan uzak tutabilecekti. Tüm bunları yaparken kurt bir an bile dikkatini Hikmet'e vermemişti. Hedefinde iki koyun vardı.

Bu mevsimde meraya kurt inmesi hiç beklenmedik bir durumdu. Kışları köye yaklaşan ve yiyecek bir şeyler arayan kurtlar ve aylar olurdu. Köy halkı bu duruma hazırlıklıydı. Hikmet de aşınaydı bu durumlara. Bolca kurt sürüsü görmüşü

ancak bu kurt gördüğü diğerlerinden farklıydı. Tüyleri yer yer beyazlamış ve dökülmüştü. Oldukça zayıftı, yaşlı olmalıydı. Bu yüzden sürüsünden ayrı düşmüş olabilirdi. Belli ki acıkmıştı. Meranın sakinliğinden cesaret almış olacak ki köyün bu kadar yakınına kadar gelmiş olmalıydı.

Hikmet ayağa kalktı. Elinde sımsıkı tuttuğu bohçayı yavaşça bileğine sardı ve ileriye doğru ürkekçe bir adım attı. Tüm vücudu heyecan ve korkudan tir tir titriyordu.

“Hey!” diye bağırdı önce ama çıkarabildiği sesin şiddeti beklentisinin çok altındaydı. Kurt başını bile çevirip bakmamıştı, sadece kendisine doğru olan kulağını hafifçe çevirmiş, sonra yeniden odağı olan koyunlara doğru döndürmüştü.

Derince nefes aldı. Kalbi o kadar sert ve hızlı atıyordu ki kendi yüreğinin sesini bile duyuyordu. Elindeki bohçayı kurda sallayarak olanca gücüyle bağırdı, “Git buradan! Heeeey! Git dedim!!!”.

Bu kez çok daha şiddetli bağırmıştı. Kurt olduğu yerde birden yere doğru daha alçaldı. Başını hafif çevirip Hikmet’e baktıktan sonra yeniden koyunlara döndü. Koyunların ikisi de irkilmışti. İki koyun başlarını çevirip ne olduğunu anlamaya çalıştıklarında onlara dönmüş olan kurdu gördüler. Resmen göz göze gelmişlerdi.

Ne olduysa o anda oldu. İçgüdüsel olarak korkan koyunlar birden hareketlendi. Akkoyun köy yoluna doğru kaçmaya başladı. Kınalı ise dümdüz, dağa doğru ileri atıldı, olanca gücüyle koşmaya başladı. Kurt birkaç saniye durakladıktan sonra Kınalı’nın peşinden koşmaya başladı. Henüz küçük bir kuzu olduğu için kolay bir av olduğunu düşünmüş olmalıydı.

Hikmet ne yapacağını bilemeden ve üstünde de çok düşünmeden Kurdun peşinde koşmaya başladı. Kınalı kendisinden hiç beklenmeyen bir hızla inanılmaz bir şekilde kaçıyor, kurt da yaşlılığından olsa gerek, Kınalı'ya çok yaklaşmıyordu ama kovalamaca olanca hızıyla devam ediyordu. En arkada Hikmet koşuyor, avazı çıktığı kadar bağırıyor, elindeki bohçayı sallıyordu. Koşarken tökezliyordu çünkü otlar o kadar sıkı ve gürdü ki, bazen çukurları göremiyordu. Birkaç kere yerde gördüğü taşları alıp kurda doğru fırlatmış ama her seferinde ıskalamıştı. Nefesi kesilmeye başlamıştı. Önde koşan küçük kuzu da, onu kovalayan kurt da yavaşılamıştı. Sahi kaç dakikadır koşuyorlardı?

Çalılıklar bitmiş, kayalıklara gelmişlerdi. İlerde sert ve dik bir yamaç vardı. Kınalı için kaçacak yer kalmamış gibiydi ama yine de yamaca doğru var gücüyle koşuyordu sonra duvara çarpmamak için sert bir şekilde durdu. Hatta ve hatta koşmanın hızından olsa gerek biraz ileriye doğru sürüklenmişti bile. Yol bitmişti. Önünde duvar gibi olan kayaya doğru, sanki içinden geçmeye çalışıyormuş gibi ilerledi, sağa sola atıldı ama gidecek hiç yer kalmamıştı. Arkasını döndüğünde kendisi gibi soluk soluğa kalmış kurdu gördü. Kurt kulaklarını geriye atmış, gözlerini kısmış, öne doğru eğilmiş bir şekilde hem derin derin nefes alıyordu, hem de salyalar akıtarak hırıliyordu. Kınalı bir iki kere meledi, sağa doğru atılmak için hamle yaptı ama kurt aynı şekilde karşılık verip yine önceki pozisyonunu aldı. Tam kuzuya doğru atılacaktı ki Hikmet koşarken bulduğu bir odun parçasıyla kurda olanca gücüyle vurdu. Kurttan tiz bir acı çığlığı yükseldi ve ama kurt silkelendikten sonra yine saldırmaya hazır hale gelip hırlamaya başladı.

Hikmet kurdun silkelenmesini fırsat bilerek duvara, kuzuya doğru gitti. Onu kucakladı. Kınalı kucağında çırpınıyordu. Elindeki odunu kurda doğrulttu. Sırtı kayaya doğruydu, kucağında çırpınan bir kuzu ile nefes nefeseydi. Arada yutkunmaya çalışıyordu ama yutkunmak kurumuş boğazını acıtıyordu.

“Git! N’olur git!” diye bağırdı Hikmet, boğazının acısına rağmen. “Lütfen, hiçbirimizin canı acımasın, git tavşan bul, keklik bul ama lütfen bizden uzak dur!” diye ağzından salyalar akıtarak hırslayan kurdu, kurdun anlamadığı bir dilde ikna etmeye çabaladı. Kuzuyu tuttuğu elinde hala bohça vardı. Kurt geriye doğru birkaç adım attı, iyice gerildi. Hikmet artık üzerlerine atlamak üzere olan hayvanın gerilen kaslarını gördü. Kurt birden öne doğru ağzını açarak zıpladı. Hikmet Kınalıya sarıldı, gözlerini kapattı ve geriye kayaya doğru attı kendini.

O bir saniye saatler gibi geçiyordu. Sırtı sert bir şekilde kayaya çarptı ve kaya hareket etti. Başını geriye çevirip baktı, kaya yerinde oynamıştı ve geriye doğru düşmeye başlamıştı. Dengesini koruyamadı ve kuzuyla birlikte geriye devrilen kayanın yerindeki oyuktan aşağı karanlığa doğru düştü, düştü, düştü...

Hikmet düştüğü yerde sırtını sert ve düz bir zemine çarptı. Çarpma o kadar sert oldu ki, nefesi kesildi. Kuzu hala çırpınıyordu kucağında ama onu bırakmadı. Hemen yanına bir şeyin daha düştüğünü duydu. Acıyla başlayan ama birden kesilen bir inleme sesi geldi kulağına. Bu onlarla birlikte oyuğa düşen kurt olmalıydı. Daha rahat nefes alabilmek için doğruldu. Etrafına baktı. Oyuğun girişinden sızan ışık sayesinde nerede olduklarını görebildi. Bir mağaranın içindelerdi ve oldukça şanslılardı. Yukarıda sırtını vurduğu

sert ama düz kaya onlardan önce düşmüştü, Hikmet ve Kınalı da kayanın üstüne. Kurt kayanın keskin yerine doğru düşmüştü ve kanları akıyordu. Kınalı artık hareket etmeyen kurdu gördükçe huysuzlanıyordu. Hikmet kuzuyu kucağında sertçe tutup ayağa kalktı. Kurttan uzaklaşmak istiyordu ama düşmenin etkisiyle sarsılan ciğerlerine havayı çekmek ve hareket etmeye çalışmak çok zordu.

Etrafına bakarak biraz ilerledi. Kolunda hala dolanmış olan bohçayı yere bıraktı. Mağara kocamandı, düştükleri oyuk ise yerden beş altı metre yukarıdaydı. Mağara vuran ışıkla o kadar güzel görünüyordu ki, kurdu ve birkaç dakikadır yaşadıkları hengâmeyi tamamen unuttu. Her yerde sarkıtlar, dikitler vardı. Bazı duvarlar kristal gibi parlıyordu. Su sesini duydu. Su vardı bu iyiydi çünkü susamıştı. Geri dönüp oyuğa yeniden baktı. Tırmanmaya çalıştı ama imkânsız görünüyordu. Kucağındaki Kınalı ile kesinlikle tırmanamayacağı belliydi. Işığı görebileceği en uzak noktaya gitti ve Kınalı'yı yere bıraktı. Artık kurdu görmediği için sakinleşmişti ve yorulduğu için olduğu yere çöktü. Hikmet yeniden oyuğa döndü ve yeniden tırmanmaya çalıştı, yapamadı. Sırtı da epeyi ağrıyordu.

Kurda doğru döndü. Hayvan artık nefes almıyordu. Kuyruğundan tuttu ve mağaranın en ilerisine doğru sürüklemeye başladı. Göz ucuyla Kınalı'ya baktı. Hayvan yine huysuzlandı ama uzakta olduğu için yerinden kalkmadı. Kurt hiç beklemediği kadar hafifti. Uzun süre aç kalmış diye düşündü. Kurdu sürüklediği yerde bıraktı ve geri döndü. Önce kurdun düştüğü yerde biriken kanın üzerine zeminden toprak attı. Kan kokusunun kuzuyu huysuzlaştıracağını biliyordu. İşi bitince kuzunun yanına gitti ve oturdu. Zemin ve mağaranın içindeki hava dışarıya göre baya soğuktu. İçi ürperdi.

“Bak hayattayız işte Kınalı. Annem burada kocaman bir mağara olduğunu söylemişti, dikkat et diye tembihlemişti de içine düşeceğim hiç aklıma gelmemişti. Şimdi buradan çıkmamız lazım. Çıkamazsak da belki bizi bulurlar ne dersin?” dedi kuzuya. Kuzu hala derin derin nefes alıyordu. “Biraz dinlenelim de, bakalım çıkabilecek miyiz?”

Gözleri yavaş yavaş karanlığa alıştı. İlerdeki kayadan su sızıyordu. Yerinden kalktı, kayaya doğru gitti. Ellerini güzelce ovuştura ovuştura yıkadı. Avuçlarını birleştirip suyu elinde biriktirdikten sonra yüzüne doğru götürüp kokladı. Dilinin ucunu değdirip tadına baktı. Su içilebilir duruyordu. Birkaç avuç içtikten sonra bir avuç da Kınalı'ya götürdü. Kuzu suyu kokladı ama içmedi.

Bir süre dinlendikten sonra mağarayı keşfetmeye başladı. Amacı bir çıkış yolu bulmaktı ama mağara çok büyük görünüyordu. Ne kadar çabalarsa çabalasın oyuktan dışarı çıkamamıştı. Bağırmanı da denedi ama mera zaten boştu. Kimsenin duymayacağına emindi. Bu yüzden mağarayı incelemeye devam etti. O kadar güzel yapılar vardı ki... Akan su duvarlarda inanılmaz güzel şekillere sebep olmuştu. Mağaranın belirli yerlerinde küçük gölcükler oluşmuştu ve içi su doluydu. Oyuktan gelen ışık bu göletlerden yansıyor ve mağaranın her yerinde inanılmaz güzel ışık oyunlarına sebep oluyordu. Buldukları yere açılan pek çok farklı oyuk vardı ama Hikmet bu oyukların nereye gittiğini bilmediği için çok uzaklaşmadı. Her oyuğa girip el yordamı ile karanlıkta elli adım sayarak ilerledi. Hava olup olmadığına, ışık olup olmadığına baktı. Hiçbirinde yok gibiydi. Şimdilik tek kurtuluş yerleri içine düştükleri oyukmuş gibi duruyordu.

Geri döndü. Acıkmıştı. Annesinin hazırladığı bohçayı açtı. Peynirden ve ekmekten yedi, kınalı hala yediği otları geviş getirerek çiğniyordu. Akkoyunu düşündü. Neredeydi acaba. Kurt öldüğü için rahattı. Koyun muhtemelen eve dönebilirdi çünkü meraya çok kereler gelmişlerdi. Acaba Akkoyunu tek başına gören annesi korkar mıydı? Endişelenir miydi? Eve dönmezse onu aramaya gelirler miydi? Hatice ablasının gönderdiği üzümleri tek tek ağzına atarken bunları düşündü. Üzüm sulu ve lezzetliydi. Koşarken, korkarken ve düşerken harcadığı tüm enerjiyi ona geri veriyor gibiydi. Salatalığı Kınalı'ya verdi, kuzu çatır çatır sesler çıkararak afiyetle yedi. Kalktı, oyuğa yeniden baktı. Işık gittikçe azalmıştı. Hava kararmak üzereydi. Mağara iyice soğumuştur da. Beklemekten başka çaresi yoktu. En azından meraya gelen olursa, sesleri duyup bağırabilir yardım isteyebilirdi. Bu yüzden oyuğun etrafında kalmaya karar verdi.

Saatler geçti. Oyuktan artık ışık gelmiyordu. Baktığında yıldızları görüyordu. Mağaradaki ışık oyunları da bitmişti ve etraf zifiri karanlığa dönüyordu. Dışarıdan gelen rüzgâr, çalı ve Ağustos Böceklerinin sesleri, damlayan suyun sesi mağarada yankılanıyordu ama hiç insan sesi gelmiyordu. Git gide daha da sessizleşti her yer. Kınalıya sokuldu. Hayvanın kürkü onu sıcak tutmaya yetti.

Bilmediği bir yerde, düştüğü o mağarada zifiri karanlığın içindeydi. O kadar karanlıktı ki gözlerini sonuna kadar açsa bile hiçbir şey göremiyordu. Oturuyordu, kuzuya sarılmıştı. Mağara öyle sessizdi ki, kendi kalp sesini, su damlaların sesini ve kuzunun nefes alıp verişini dışında hiçbir şey duymuyordu. Garip bir şekilde korkmuyordu, kalbi her zamanki gibi sıcacık ve huzur doluydu. Aynı rüyasındaki gibi... Gözlerini kapattı

ve sessizliği dinledi. Aynı rüyasındaki gibi... Bir ses duymayı bekledi. Aynı rüyasındaki gibi. Beklediği o ses gelmedi. Biraz daha bekledi, hala yok... Sessizce gözlerini araladı. O da ne? Bir ışık gördüğüne yemin edebilirdi ama karanlıktı her yer. Sonra hemen önünde, neredeyse burnuna dokunacak kadar yakınında bir ışık belirdi; minicik ama parlak bir ışık topu etrafında dolanıyordu, sonra bir diğeri yandı, bir diğeri ve bir diğeri... Kapkaranlık alan birden ordan oraya uçuşan ve dolanan ışık parçacıkları ile doldu ve etrafı sabahın ilk ışıkları gibi hafif, belli belirsiz aydınlattı. Ateşböcekleriydi bunlar. Yanıp söniyor, etrafında geziniyor, tüm mağarayı aydınlatırcasına parlıyorlardı. Her bir ışık süzmesi Hikmet'in yeşil gözlerinde yansyordu. Rüya mıydı yoksa gerçek miydi? O kadar güzeldi ki her şey... Tüm ateşböcekleri, mağaradaki kristal yansımalar, damlayan suyun sesi, su gölcüklerinin yansımaları...

Sonra bir şey fark etti Hikmet, tüm ateşböcekleri mağaradaki oyukların sadece birinden geliyordu. Rüyasını hatırladı. "Takip et."

"Hadi," dedi "gel takip edelim Kınalı." Kuzu anlamış gibi Hikmet'e baktı ve ayaklandı. Bohça bezini topladı, omzuna asıp ateşböceklerini takip etmeye başladı. Sıra sıra dizilmiş ateşböcekleri sayesinde oyuklar o kadar karanlık değildi. Bazen zıplayarak, bazen atlayarak, bazen de ıslanarak oyuk boyunca ilerlediler. Ateşböcekleri bir yerden geliyorlardı. Tırmandılar, tırmandılar ve hiç durmadan ilerlediler. Bir süre sonra Hikmet yüzüne çarpan bir hava akımı hissetti. Çıkış olmalıydı. Temiz ve taze havaydı bu. Hızlanarak ilerlemeye devam etti. Kınalı sakince onu takip ediyordu. İşte oradaydı... Mağaranın çıkışı. Ateşböceklerinin geldiği yer. Sadece on, on bir yaşında bir çocuğun ve belki bir kuzunun dışarı çıkabileceği kadar küçük bir oyuk.

Hikmet tüm gücüyle ve nefes nefese dışarıya çıktı. O kadar mutluymuş ki, gözünün alabildiği mera hemen önünde, kayalıkların altındaydı. Yeşilliği ay ışığı ile parlıyordu. Bir süre kendisini serin esen rüzgâra bıraktı. Rüzgâr hafifçe ve serin serin sırtını okşuyor gibiydi. Saçları hafif hafif dalgalanıyordu. Aynı meraya ilk geldiği andaki gibi.

Merada kan kırmızılıkları, kızılıklar vardı. Elbetteki gelincik çiçekleri değildi onlar. İnsanların ellerindeki meşalelerdi. Belli ki yardıma gelmişlerdi, onu arıyorlardı. Önünde bir çıtırtı duydu. Üzerine atlayan samimi bir inleme, kuyruğunu sallaya sallaya gelen biricik köpeği, Yiğit. Arkasından bir ses...

“Oğlummmmm....”

Hikmet olanca gücüyle annesine doğru koştu. Sımsıkı sarıldılar. Köpek etraflarında dolanıp duruyordu. Akkoyun da oradaydı, Kınalı da kendi annesine koşmuştu. Günün sonunda evlatlar ve anneler kavuşmuşlardı.

“Ne oldu oğlum? Gelmeyince çok endişelendik. Sağolsun herkes yardıma geldi. Bir iki saattir seni arıyoruz. Yiğit senin kokunu mu aldı bilmiyorum. Beni zorla buraya getirdi.” dedi annesi Hikmet’e. “Yolda Akkoyunu buldu önce. Buraya kadar da resmen sürükledi bizi.”

Annesinin sesini duyan herkes toplanmıştı, meşalelerden ortalık aydınlanmıştı.

“Size anlatmam gereken o kadar çok şey oldu ki!” dedi Hikmet. Sonra kalabalığa döndü. Hatice ablası da oradaydı. Yüzüne bakıp gülümsedi, “Üzümler için teşekkürler!”

SARI KANAT

Geceyi uyuyamadan geçirmiştim. Farklı bir yerde farklı bir evdeydim. Yeni bir yere gittiğimde hep böyle olurdu. Babamın işi nedeniyle sık sık şehir değiştirmek zorunda kalıyorduk. Şimdi de Mersin Tarsus'taydık. Birkaç gün boyunca evimizi dizmek için uğraşmıştı. Ben ise sadece onları izliyor ve istenen bir şey olursa yapmaya çalışıyordum. Önceki evimizde olsak zamanımın büyük çoğunluğunu okulda ve sokakta arkadaşlarım ile geçiriyor olurdum.

Uyuyamama nedenlerimden biri de yeni bir okula başlayacaktım. Öğretmenimi ve sınıftaki çocukların nasıl olabileceklerini, onlara ısınıp ısınamayacağımı bilmiyordum. Annemim sesi ile istemeden de olsa yatağımdan kalkıp elimi ve yüzümü yıkadım. Dişlerimi fırçaladım. Mutfağa geçince anne ve babamın kahvaltı için beni masada beklediklerini gördüm. Annem:

“Haydi, Mustafa çabuk ol, seni okula bırakacağım. Baban işe gidecek. Seni bıraktıktan sonra evin eksikleri için alışverişe çıkacağım!” dedi. “Tamam, anne” deyip kahvaltıya oturdum. Pek iştahım yoktu. Annemin zoru ile biraz yedikten sonra masadan kalktım. Odamdan çantamı alıp geri döndüğümde babam hemen elini cebine koyup çıkardığı parayı bana uzattı. “Mustafa bu da harçlığın. Acıkınca bir şeyler alırsın” dedi. Harçlığımı alıp çantamın ön cebine koyduktan sonra annemin arkası sıra ayakkabımı giyip dışarı çıktım. Arabaya bindik. Her zamanki gibi ön koltuğa oturmak için ne kadar ısrar etsem de annem arkaya oturmam konusundaki ısrarına devam etti. Ön koltuğa oturmak için biraz daha büyümem gerekiyormuş.

Yeni okulum evimize yakın sayılırdı. Annem arabayı park eder etmez içeri girdik. Önceki okuluma göre çok daha büyük bir binası vardı. Müdür Yardımcısının odasının kapısına geldik. Kapıyı çalarak içeri girdik. Annem içeri girer girmez beni tanıttı. Onlar konuşurken ben heyecanlı bir şekilde odayı inceliyordum. Müdür yardımcısı bir ara bana dönerek: “Okulumuza hoş geldin Mustafa” dedi. Ben de “hoş bulduk” dedim. Sanırım heyecanımdan dolayı beni zorla duymuşlardı. “Yeni sınıfını görmek ister misin?” diye sordu. “Olur” dedim. Anneme “siz bekleyin ben Mustafa’ya sınıfını tanıtip geleyim. Sonra da size okulumuz ve çocuğumuzun sınıfı hakkında bilgiler vereyim” dedi. Anneme bakıp onay işareti aldıktan sonra sınıfıma doğru yolculuğum başlamış oldu.

Müdür Yardımcısı sınıfın kapısını çaldıktan sonra kapıyı açarak içeri girdi. Ben arkasından sınıfa girdim. Öğretmen ve çocuklara “Bugün size harika bir yeni arkadaş getirdim. Adı Mustafa. Ona iyi davranacağınıza ve onunla hemen arkadaş olacağınıza eminim” dedi. Hepsi bana bakıyordu. Biraz domates gibi kızardım ve hemen başımı önüme eğdim. Öğretmenim “bak arka sırada Aylin var onun yanına oturabilirsin Mustafa” deyince başımı kimseyle göz teması kurmayacak şekilde kaldırarak masamı bulmaya çalıştım. Aylin elini kaldırınca hemen fark ettim ve yavaş yavaş masama giderek oturdum. Aylin bana bakıp gülümseyerek “Hoş geldin Mustafa” dedi. Ben de “hoş bulduk” diye karşılık verdim. Sonrasında hiç konuşmadık. Zil çalınca dışarı çıkmaya başladılar. Birkaç kişi bana bakıyordu. Sanırım konuşmak için yanıma geleceklerdi. Ben başımı eğince onlar da vazgeçti. Sırada tek kalmıştım. Yerimden bir robotun hareketlerini andırırçasına doğrularak kalktım ve dışarı çıktım. Bahçeyi dolaştım. Zil ile tekrar sınıfa döndüm. Gün boyu diğer

çocuklarla ne ben konuşmuştum ne de onlar benimle gelip konuşmaya cesaret etmişlerdi. Sadece Aylin arada bir iki soru sormuştu. Okul çıkışında zil sesi ile birlikte dışarı çıkınca annemim kapının önünde beni beklediğini gördüm. Hemen yanına gittim. Arabaya binip eve dönmeye başladık. Annem “İlk günün nasıl geçti” diye sordu. Ben sadece “iyi” diyerek cevap verdim.

İkinci gün kalktığımda yataktan çıkmak istemiyordum. Bu halime annem bile şaşırmıştı. Ona sadece halsiz olduğumu söyledim. Aslında burayı pek sevmemiştim. Okula geldikten sonra annemden ayrılarak bir kaplumbağadan daha yavaş adımlarla sınıfıma doğru yürüdüm. Sırama oturdum. Aylin gelip sırasına oturduktan sonra “Merhaba, pek konuşkan değilsin sanırım.” deyince böyle bir soruyu beklemediğim için bir süre düşündükten sonra “Yok, aslında konuşurum ben. Hatta eski okulumdaki arkadaşlarım hiç susmadığımı bile söylerlerdi” dedim. Aylin gülümsedi. Öğretmenimiz derse başladı. Bu derste Tarsus’u ve Tarsus’un tarihi yerlerini birer birer tanıtmaya başladı. Kleopatra kapısı, Roma Yolu, Kırkkaşık Bedesteni, Gülek Kalesi, St. Paul Kuyusu ve tarihi evler gibi birçok yeri öğrenmiş oldum. Bu yerleri mutlaka gezmeliyim diye düşünürken öğretmenimiz Gülek Kalesini ziyaret edeceğimizi bunun için hazırlık yapılmasını söyledi. Bütün çocuklar heyecanla sıraya vurmaya başladı. Ben şaşırmış bir şekilde onlara bakıyordum. Evde bir çanta hazırlamamızı ihtiyaçlarımızı, evde hazırlanan yemekleri bu çantaya koymamızı söyledi. Ne yemek getireceğimiz ve çantaya neler koyabileceğimiz ile ilgili birçok sorudan sonra evlere heyecan içinde dağıldık. Ben de heyecan içerisinde beni almaya gelen anneme doğru gittim. Heyecanımı gören annem “Hayırdır Mustafa bir şey mi oldu?” diye sordu. Bu soruyu

sormasını beklermişçesine daha annem cümlesini bitirmeden anlatmaya başladım. “Annecim yarın sınıf olarak Tarsus’un tarihi yerlerinden biri olan Gülek Kalesi’ne gezi yapacağız. Bu sınıftaki öğretmenimiz ve arkadaşlarımız belli aralıklarla Tarsus’un tarihi yerlerini görmek için gezi düzenliyorlarmış. Bu şekilde de İlçemizin tarihini ve tarihi yapılarını daha iyi öğreniyorlarmış. Çok sevindim. Tarsus’u gezmiş olacağım.” Annem bendeki heyecanı görünce mutlu olmuştu. Birlikte eve doğru yürümeye başlamıştık. Bugün annem arabayı getirmemişti. Eve doğru yürümeye başladık. Yürüme esnasında diğer konuşulan şeyleri de anneme anlatmaya devam ettim. Annem “Giderken markete de uğrayalım. Böreklik malzeme alayım. Hem akşam yeriz hem de sen yarın yanında götürürsün” dedi. Annem harika börekler yapardı. Bunu duyunca neşem daha da artmıştı. Tarsus’a geldiğimden beri ilk kez bu kadar mutluydum. Malzemeleri aldıktan sonra eve döndük. Eşyaları taşımakta ben de anneme yardım etmişim. Annem hemen hazırlığa başladı. Ben de elimi yüzümü yıkayıp kıyafetlerimi çıkardıktan sonra mutfağın yolunu tuttum. Anneme yardım etmeye başladım. Annem börek için yufka açarken onu izlemek onunla şakalaşmak hoşuma gidiyordu. Birlikte börekleri hazırladıktan sonra fırına attık. Oturma odasına geçtik. Televizyon izlerken böreklerin harika kokusu burnuma gelmeye başladı. Bir an önce pişsin de hemen yemeye başlayayım diye heyecanla bekliyordum. Bu düşüncelerim kapı ziline sesi ile ortadan birden kayboldu. Koşarak hemen kapıyı açtım. Gelen babamdı. Babama da bugün olanları anlatmaya başladım. Babam yorgunluktan beni dinleyecek halde olmasa da ben anlatmaya devam ettim. Sonrasında odaya geçip kanepeye oturdum. Annemle televizyon izlemeye devam ettim. Annemim mutfaktan gelen sesiyle birden irkildim.

Annem hangi ara mutfağa gitmişti. Ben fark etmemiştim. Hemen kalkıp mutfağa gittim. Annem börekleri çıkarmış benim yarın götüreceklemlerimi soğuması için masanın üzerinde bulunan tepsiye bırakmıştı. Bizim yiyeceklerimizi de tabaklara koymuştu. Tabakları içeri yemek masasına taşımak da benim görevimdi. Tabakları yemek masasına taşırken her mutfağa gelişimde bir böreği sıcak olmasına rağmen ağızıma atıyordum. Yemekten sonra, ki yemeği epey abartmıştım kocaman olmuş bir göbekte odama geçtim. Çantamı hazırlamaya başladım. Öğretmenimin söylediği her şeyi çantama koymuştum. Sonrasında yatağıma uzandım. Kitabımı açtım ve okumaya başladım. Aklım yarın yapacağımız gezide olduğu için okuduğum kitaptan da bir şey anlamıyordum...

Sabah erkenden zil kurmuşçasına uyandım. Giyeceğim kıyafetleri tekrardan gözden geçirdikten sonra lavaboya gittim. Kahvaltı için anneme yardım ettim. Kahvaltı sırasında annem “orada ne zaman yemek yiyeceğiniz belli olmaz oğlum. Kahvaltını sağlam yap ve dişlerini fırçalamayı unutma” dedi. Kahvaltı bitiminde hemen dişlerimi fırçaladım. Kıyafetlerimi giymeye başladım. Çantamı tekrar bir kontrol ettim. O esnada annem iki tane su şişesi ve kapalı bir kutuya koymuş olduğu böreklerle geldi. Onları da çantaya güzelce yerleştirdikten sonra çantanın ağızını kapattık. Çantayı sırtıma alıp odadan çıktım. Babam da hazırlanmış çıkmak üzereydi. Bana bakıp “Oğlum dikkati ol. Öğretmeninizin söylediklerini yap. Arkadaşlarının yanından ayrılma” diye sürekli yaptıkları uyarıları tekrardan yaptı. Bunları bildiğimi bilseler de annem ve babam sürekli bunları söylemeye devam ediyorlardı. Babam çıktıktan kısa bir süre sonra biz de evden dışarı çıktık. Okula gelince sırama doğru koştum. Arkadaşlarımların hepsi sıradaydı. Aylin’in yanına gittim. Aylin beni görünce “Hoş geldin

Mustafa” dedi. “Merhaba Aylin. Daha önce bu yere gitmiş miydin sen?” diye sordum. Aylin de daha önce gitmemişti. Sınıftaki tüm arkadaşlarımın anne veya babaları bekliyordu. O arada öğretmenimiz geldi. “Merhaba çocuklar nasılsınız? Heyecanlı mısınız?” Hepimiz “Evet” diye bağırarak cevap verdik. Öğretmenimiz “Çocuklar sınıfa girmiyoruz. Şimdi minibüs gelecek ve minibüse binip yolculuğa başlayacağız. Orada birbirimizden ayrılmayalım. Ben orada sizlere bilgi de vermeye çalışacağım. Dinlerseniz gideceğimiz yeri daha iyi tanırırsınız.” dedi. Minibüs geldikten sonra dışarı çıkıp sıra olduk. Öğretmenimizin ismini okuduğu minibüse binmeye başladı.

Hepimiz minibüse binmiştik. Öğretmenimiz sadece dışarıda kalmış anne ve babalarımıza bir şeyler söylüyordu. Öğretmenimiz de minibüse bindikten sonra araba hareket etti. Anne ve babalarımıza el sallıyorduk çok uzağa gidiyormuşuz gibi. Hâlbuki en geç akşama geri dönecektik. Minibüs giderken şoför müzik de açtı. Herkesin neşesi yerindeydi. Bazılarımız dışarıyı izliyor, bazılarımız birbirini duyabildikleri kadar sohbet ediyor ve diğerleri de şarkılara eşlik ediyordu.

Minibüs Gülek Kalesinin olduğu yere varmıştı. Öğretmenimizle birlikte hepimiz indik. Minibüs bizi burada bekleyecekti. Öğretmenimiz yeniden yoklama yaptı. Eksik olmadığını görünce yürümeye başladık. Beş dakika kadar yürüdükten sonra çok çok eski görünen bir kapıdan geçtik. Sonrasında taşlardan yapılmış ama günümüze kadar sağlam kalmamış olan eski bir yapı ile karşılaştık. Öğretmenimiz de kapıdan içeri girer girmez bilgi vermeye başlamıştı. “Çocuklar burasının 1198 yılı ve çok daha öncesine dayandığı söylenmektedir. Tam tarihi bilinmemektedir. İç Anadolu ve

Akdeniz Bölgesi arasında en önemli Geçit olan Gülek Boğazını kontrol etmek amacıyla yapılmıştır. Gülek Boğazını da şimdi göreceksiniz.” Öğretmenimizi izledik ve orada bulunan yangın kulesine çıktık. Kuleden harika görünen Gülek Boğazını gördük. Öğretmenimiz bulunduğumuz yerde de anlatmaya devam etti. “Bakın şurada Otobanı görüyorsunuz. Otobanın üzerinden geçen köprüyü de gördünüz mü? Cevaplarımızı beklemeden anlatmaya devam etti. O köprü ekolojik bir köprü. Özelliği ise hayvanlar otobandan zarar görmeden karşıya geçsinler diye yapılan bir köprü. Sanırım ülkemizde başka örneği olmayan bir köprü de olabilir. Bu konuda bir araştırma ödevi de yapabiliriz. Doğruluğunu kontrol etmiş oluruz. Bakın şurası da Tekir Yaylası.” Etrafı iyice görüp inceledikten sonra aşağı indik. Öğretmenimiz ileride bulunan yeri de bize gösterdi. “Bakın çocuklar şurası da insanların buraya geldiği zaman en çok fotoğraf çekip paylaştıkları yer. Burası fotoğraflarda çekim açısından dolayı uçurum gibi görünen ama aslında çok fazla tehlike arz etmeyen bir nokta. Yine de dikkatli olmakta fayda var.” Hepimiz oraya bakınca sıra bekleyen insanları gördük. Biz de bekledik. Sıramız gelince tek tek öğretmenimizin yanına giderek birer fotoğraf çektik. Fotoğraf çekme işlemi bitince uygun bir yere geçerek yemek ve dinlenme arası verdik. Öğretmenimiz orada bulunan sıkma ve yayık ayranı satan kişinin yanına giderek hepimiz için ayran aldı. Yemeklerimizi çıkarıp ayranlarımız ile yemeye başladık. Öğretmenimiz yayık ayranın nasıl yapıldığı hakkında konuşmaya başladı. “Çocuklar yayık ayranı, yoğurda su eklenerek yayıkta dövülmesi, tereyağın ayrıştırılması ve yoğurttan arta kalan açık renkli, yapışkanımsı kıvamlı ve kendine has kokulu yayık altına tuz eklenmesi sureti ile üretilmektedir.” Öğretmenimiz anlatırken o esnada omzumu bir şeyin tuttuğunu hissettim. Ellerim

ile ittim. Bir süre sonra tekrar omzumu bir şeyin tuttuğunu hissedince telaşla ayağa kalktım. Arkadaşlarım bana bakmaya başladılar. Sonra tekrar omzumda aynı şeyi hissettim. Hafif başımı çevirince sapsarı güzel bir kuşun omzumda olduğunu gördüm. Tüm arkadaşlarım bana bakıyordu. Hepsi şaşırmişti. Ben kovmak için elimi kaldırıncaya öğretmenim “Mustafa korkmana gerek yok o muhabbet kuşu. Bu kuşlar genelde ülkemizde evlerde beslenen bir kuş. Bu kuş da evden kaçmıştır. Doğada fazla yaşayabileceğini sanmıyorum. Eğer kaçmazsa okula götürelim.” dedikten sonra kuşu tutmak için bana yaklaştı. Tam yakalayacakken kuş havalandı. Havada birkaç tur attıktan sonra tekrar omzuma kondu. Öğretmenim “Mustafa sanırım seni sahibine benzetti. Yakalayabileceğimizi sanmıyorum. Eğer okula dönene kadar kaçmazsa omzunda götüreceğiz” dedi.

Sonraki zamanı omzumda saçlarımla oynayarak etrafı izleyerek geçirdi. Toplanma zamanımız gelmişti. Ben onu ürkütmemek için yavaş hareketlerle eşyalarımı çantama koydum. Çantamı da alarak ayağa kalkıp arkadaşlarım ve öğretmenim ile birlikte minibüse doğru yürümeye başladım. Yavaş yavaş yürüdüğüm için gurubun en sonundaydım. Öğretmenim de sık sık arkasına dönerek bana bakıyordu. Minibüse gelip herkesin olup olmadığı kontrol edildikten sonra bindik. Arabanın içinde tam bir sessizlik hâkimdi. Herkes kuşa bakıyordu.

Yolculuk bitip okula varınca yavaş yavaş aşağı indik. Sınıfa doğru yürüdük. Sınıfa geçip oturunca gittiğimiz yer hakkında öğretmenim birkaç bilgi daha verdi. Tüm sınıfın gözü bende ve kuştaydı. Bunu öğretmenimiz de fark etmiş olacak ki sınıfa “Çocuklar artık bu kuş bizim sorumlüğümüzde. Ona biz bakacağız ama ben hayvanların kafese konulmasından

yana değilim. Bu yanlış. Bu nedenle kafes yerine evden bir sepet getirelim. İçerisine de küçük çöplerle güzelce düzenleriz. Yanına da yemlik ve suluk da ayarladık mı tamamdır. Yarın kimler ne getirecek onu belirleyelim.” Bunun üzerine herkes neler getirebileceğini söyledi. Planlama yapıldıktan ve kuşumuza güzel bir yer hazırladıktan sonra gelen ailelerimizle evlerimize döndük. Eve gidene kadar anneme evde de babama bugün olanları anlattım. Onlar da çok şaşırmışlardı.

Sabah erkenden kalkıp hemen hazırlanmaya başladım. Annem de yeni kalkmış kahvaltı hazırlıyordu. Beni yine hazırlanmış görünce bir gülümseme belirdi yüzünde. Kahvaltıdan sonra hemen okula gittik. Sınıfa geçince kuşu gördüm. Beni ve arkadaşlarımı görünce güzel güzel ötmeye başladı. Bu arada sınıfımızdaki tüm çocuklar benimle konuşmaya başlamıştı. Bu çok hoşuma gidiyordu. Öğretmenimiz de gelince hemen muhabbet kuşumuzun yuvasını, yemliğini ve suluğunu hazırlayarak koyduk. Sınıfımız da harika sesi olan bir arkadaşımız olmuştu. Ben de yeni sınıfımı ve arkadaşlarımı sevmeye başlamıştım. Teneffüslerde kuşla oynamak onunla konuşmak en büyük eğlencemiz olmuştu. Yeni okuluma harika bir başlangıç yapmıştım. Umarım bir daha taşınmayız. Artık başka yere de gitmek istemiyordum. Burada çok mutluydum.

ŞAHMERAN

Mehmet, ilkokulu bitirmişti. Büyümüştü ve artık yaz tatilinde dedesinin yanına, Tarsus'a gitmeyi çok istiyordu. Babasından izin alarak ortaokula başlayacağı yılın yaz tatilinde dedesine gitmek için hazırlıklara başladı. Dedesi, babaannesi öldükten sonra İstanbul'da kalmamış, memleketi Tarsus'a dönmüştü. Mehmet, Tarsus'a birkaç bayramda gitmiş ama uzun süreli kalamamıştı. Oysa Tarsus'u enikonu gezmek, tanımak istiyordu.

En sonunda o yaz, babasını ikna etmeyi başarmıştı. Babası onu hosteslere emanet ederek, tek başına uçağa bindirmişti. Henüz sabah olmamıştı uçağa bindiğinde bu yüzden çok uykusu vardı. Bir yandan da heyecandan içi içine sığmıyordu. Pencere kenarındaki koltuğuna oturdu ve gökyüzünü seyre daldı. Çukurova'nın bereketli toprakları üzerinde kurulan havaalanına sıcak bir temmuz sabahının erken saatlerinde ulaşmıştı. Çok özlediği dedesinin yanına nihayet gelmişti.

Dedesinin sürekli söylediği gibi sokakları tarih kokan, her köşede binlerce yılın izi olan, geçmişin görkemini görebileceği memleketine gelmişti. Havaalanından çıkar çıkmaz onu kapıda bekleyen dedesine koşup özlemle sarıldı. Dedesi de Mehmet'i kucaklayarak karşılık verdi ona. Biricik torununu çok özlemişti. Havaalanından Tarsus'a doğru yola çıktılar.

Yolda "Mehmet yiğidim, yakışıklı evladım, hoş geldin. Beni ne kadar mutlu ettin!" diye coşkuyla konuşmaya başladı dedesi.

"Ben daha çok mutlu oldum geldiğime!" diyerek atıldı Mehmet.

Dedesi tatlı bir gülümseyişle, "Yiğidim benim, biliyor musun halan da burada! O da tıpkı senin gibi bana sürpriz yaptı. Bir

hafta yanımızda kalacak. Ve kahvaltı için sevdiğin şeyleri hazırladı. Tam senin bayıldığın gibi yufka ekmekleri kırıp peynir, maydanoz, soğan, domates koyarak övelemeç yaptı.”

“ Bu harika bir haber dedem, halamı da çok özlemiştim. Çok da karnım acıktı. Övelemeğin yanında çay da çok güzel olur.” diyerek cevap verdi Mehmet.

Dedesi, yavaş yavaş arabayı sürerken, “Eve giderken cezeryemizi de alalım. Kahvaltıdan sonra çayla cezeryemizi de yeriz olur mu yiğidim?” dedi.

Mehmet, “Harika olur dedem! Hem fıstıklı hem de fındıklı cezerye alalım olur mu dedem?” dedi ellerini ovuşturarak.

“Tabi ki yiğidim!” diye neşeyle gürlledi dedesi.

Toros Dağları’nın eteklerinde; Berdan Nehri’nin, Akdeniz’e ulaşmak için boydan boya kat ettiği ve beslediği Çukurova’nın en güzel yerinde olan memleketine gelmenin, dedesini ve halasını görmenin heyecanını yaşıyordu Mehmet. Babasının her zaman söylediği Tarsus sokaklarının huzurunu tadıyordu.

Tam dalıp gitmişti ki dedesinin, “Eve geldik yiğidim!” demesiyle kendine gelerek, hızlı bir şekilde arabadan indi.

İner inmez, limon ağacının altında kollarını açmış bir şekilde bekleyen halasını gördü. Mehmet koşarak halasının kucağına atladı.

“Güzeller güzeli halam!” diye sevinçle bağırdı Mehmet, “ Çok mutluyum, iyi ki geldin.”

“Ah, canım benim!” diyerek Mehmet’e sarıldı halası. “ Hem dedenle hem de seninle vakit geçireceğim için ben de çok mutluyum. Hadi bakalım, çaylarımız soğumadan kahvaltı sofrasına oturalım! Sen de çok acıkmışsındır.”

Mehmet elini yüzünü yıkadıktan sonra, dedesi ve halasının yanına gelerek sofraya oturdu. Övelemeçleri ardı ardına ağzına atarken, bir yandan da bahçedeki zeytin ağaçlarından dedesinin topladığı zeytinleri yiyordu. Gözleri duvarda asılı duran; belinden aşağısı yılan, üstü insan şeklindeki resme takılmıştı o arada.

Dedesi “Yiğidim yol yorgunusun. İstersen öğle sıcaklığında biraz dinlen, uyu. Daha sonra seninle Hz.Danyal Peygamberin türbesine gidelim. Ne dersin yiğidim?” diye sordu.

“Dedem benim hiç uykum yok ki ayrıca bu nasıl bir resim? Nedir bu dedem, yılan mı yoksa insan mı?” dedi Mehmet.

“Yiğidim bu Şahmarandır. Yılanların Şahıdır yani. Tarsus’da yaşamıştır. Şahmaran efsanesini duymadın mı hiç? Dünyaca ünlüdür.” diyerek cevapladı Mehmet’i dedesi.

“Efsane ne demek?” dedi bu kez Mehmet.

“Efsane; gerçek olduğuna inanılan hikâyedir. Sana Şahmaran Efsanesini anlatayım da dinle o zaman yiğidim!” dedi dedesi.

Mehmet duvardaki resme bir daha baktı. Bu yılan görünümlü insanın yüzünü de hayli güzel yapmışlardı. Mehmet bu yaratığın iyi mi yoksa kötü mü olduğunu çok merak ediyordu.

“Mehmet’im, Şahmaran’ın hikâyesi, Hz Danyal ile başlar.” diyerek anlatmaya durdu dedesi.

“ Hz. Danyal, ölümün çaresini bulmuş. Bulduğu çare şifalı birçok ottan oluşan bir tür ilaçmış. Bu ilaç, öyle karışık öyle akıl almaz yöntemlerle yapılmış ki bir insan evladının onca şeyi aklında tutması imkânsızmış. Hz. Danyal bu ilacın tarifini sayfalara yazmış. Almış onca sayfayı, kıstırmış koltuğunun altına. Olanca heyecanıyla, bunu sevdikleriyle paylaşmak

için düşmüş yola. Öyle acele ediyormuş ki bir köprüden geçmekte olduğunun bile farkında değilmiş. Bu esnada Allah'ın emriyle Cebrail gelmiş. Hz. Danyal'ın koltuğu altındaki, ölümün çaresinin de içinde olduğu sayfaları nehre düşürmüştü. Danyal elinde birkaç kâğıt parçasıyla öylece kalakalmış. Aradan epeyce zaman geçmişti. Danyal kaybına alışmış tabii. Ancak, ölümünden önce eşine, kendisinden sonra bir oğlan doğuracağını ve bu çocuğun ilerde hikmet sahibi olacağını, bir gün kendisinden istemesi durumunda bu sayfaları ona vermesini vasiyet etmişti. Bir süre sonra da Hz.Danyal ölmüştü. Ölümünden sonra oğlu Camasb dünyaya gelmişti. Hz Danyal'ın eşi, kocasının vasiyeti gereği oğlunun hikmet sahibi olacağını düşünmüştü hep. Ancak Camasb,hiç de annesinin beklediği hikmeti göstermemişti. Okula çağına geldiğinde bile değişmemişti bu durum. Camasb, ne kadar çabalarsa çabalasın hiçbir şey öğrenememişti. Annesi de onu okuldan alıp, ustaların yanına vermişti. Fakat yine durum değişmemişti. Belki evlenirse bir düzene girer diye düşünmüştü annesi. Böylece bir de onu evlendirmeyi denemişti ama o da kâr etmemişti. Camasb artık kendi başarısızlığından o kadar utanıyormuş ki annesinden bir çare düşünmesini istemişti. Annesi ona odunculuk yapıp geçinmesini söylemişti. Böylece, Camasb odunculuğa başlamışti. Nihayet evine bir iki ekmek götürür olmuştu. Bir gün arkadaşları ile çalışırken, fırtınaya tutulmuşlardı. Bir mağaraya sığınmışlardı. Mağarada Camasb elindeki değnekle toprağı eşelerken bir bal kuyusu bulmuştu. Arkadaşları şaşırmışlardı. Camasb'ı kuyuya indirip balı almasını istemişlerdi. Camasb öyle mutluymuş ki işe yarar bir şey yaptığı için. Hemen bu teklifi kabul etmiş ve kuyuya inmişti. Ancak arkadaşları balı onunla paylaşma niyetinde değilmiş ve balı aldıktan sonra Camasb'ı kuyuda bırakmışlardı. Çaresiz kalan Camasb kuyuda gezinirken bir

yol bulmuş. Bulduğu yol onu, Şahmaran'ın bulunduğu yere getirmiş. Şahmaran, gerçekten de çok iyicil bir yaratılmış. Camasb'a zarar vermeyi aklının ucundan bile geçirmemiş ve onu yanına almış. Camasb'ı her konuda eğitmeye başlamış. Ancak Camasb, özlüyormuş evini. Sık sık evine dönmek istiyormuş. Şahmaran, her defasında reddediyormuş bu isteği. Anlattığı hikâyelerle Camasb'ı yanında tutmaya çalışıyormuş. Ama Camasb eve gitme konusunda çok ısrarcıymış ve sonunda Şahmaran onun kalbini kırmaya daha fazla dayanamamış, hamama girmemesi şartı ile Camasb'ı bırakmayı kabul etmiş.

Mehmet; "Peki Camasb mağaradan çıktıktan sonra neler olmuş?" diye sordu sabırsızlıkla.

Dedesı gülümseyerek devam etti.

"Camasb memleketine dönmüş. Bir süre sonra memleketinin padişahı hastalanmış. Ancak hastalığın şıfası Şahmaran'ın etiymiş. Padişah derhal Şahmaran'ı gören kişinin bulunmasını emretmiş. Şahmaran'ı görmenin alameti, gören kişinin vücudunun, suya girdiğinde pullarla kaplanmasıymış. Bu yüzden herkesi hamama zorla sokarak, Şahmaran'ı göreni bulmaya çalışmışlar. Sonunda Camasb'ı hamama sokup pullarla kaplı vücudunu görmüşler. Camasb'ı alıp padişaha götürmüşler. İlk önce rica etmişler sonrasında eziyet etmişler de Camasb, Şahmaran'ın yerini söylememiş. Sonunda idamla karşı karşıya kaldığında kuyunun yerini göstermek zorunda kalmış. Padişahın kötü kalpli veziri, tuzak kurarak Şahmaran'ı yakalatmış. Şahmaran, Camasb'ın masum olduğunu biliyormuş. O yüzden ölmeden önce ona son bir iyilik yapıp sırrını vermiş. Kendisini kaynatacaklarını biliyormuş. 'Benim başımı kaynatıp padişaha içir, padişah kurtulsun, gövde mi de vezire içir, ölsün. Kuyruğumu da sen iç!' demiş. Camasb, Şahmaran'ın kuyruk

suyunu içtiğinde, bütün hikmet âlemi gönlünde ve gözünde açılmış. Şahmaran'ın etini yiyen Padişah iyileşmiş ve Camasb'ı vezir yapmış. Hz.Danyal'ın vasiyetinde söylediği gibi sonunda hikmet sahibi olan Camasb, babasının bıraktığı sayfaları almış, bilgilerini insanlığın yararına kullanmaya başlamış.”

“Mehmet, dedenin de anlattığı gibi Şahmaran, iyiliğin ve fedakârlığın; karşılaştığı tüm zorluklara rağmen mücadele edebilen insanların sembolüdür. Bu nedenle biz evlerimizin başköşesinde onun resmine yer veririz.” dedi halası. Sonra da hazırladığı yatağa Mehmet'i yatırdı.

Mehmet çok yorgun hissetti kendini. Uykusuzluk ve yolculuk çok yorucuydu elbet. Ama asıl mesele dinlediği hikâyenin ağırlığıydı. Uykuya daldığında bir rüya bile gördü. Altı yılan üstü güzeller güzeli bir kadın vardı rüyasında. Gülümsüyordu. Bu hikâyeyi her çocuğun bilmesini ister gibiydi. Korkmamalıydı Mehmet... Tarsus'unun biricik, iyi kalpli, güzeller güzeli gerçek kahramanından!

TAÇ

“Hazır mısın Behice?” diyerek dışarıdan sesleniyordu Melike.

“Hazırım ya, hazırım tabi.” Behice pencereden cevap verdi. Sanki utanıyordu dışarıya çıkmaya. Kalbi yerinden fırlayacak gibiydi. Utana sıkıla dışarı çıktı. Bahçeli evlerinin önündeki asma ağacının altından dış kapıya kadar zorlukla yürüdü. İnce beli ikiye bükülecekmiş gibi bir hali vardı. Siyah saçlarını arkada örmüştü. Küçük gözleri daha bir gömülmüştü korkudan büzülmüş yüzüne.

“Behice? Neden zar zor yürüyorsun? Ayağını mı incittin?”

“Yok ayağımı incitmedim de... Bu kundurayı en son düğünümde giymiştim...”

“Behice? Kaç yıl olmuştu sen gelin geleli?”

“17 yaşındaydım Melike. Şimdi 38 yaşındayım. Kaç yıl oluyor?”

“Ah Behice. Bu ayakkabı ayağını sıkıyor belli. Sivri topuklu, sert... Sen bununla nasıl yürüyeceksin Tarsus'ta?”

“Başka ayakkabım yok ki.”

“Nasıl yani? Sen gezmelere ne ile gidiyorsun?”

“Ben hiç gezmeye gitmem ki, biliyorsun...” Başını eğdi. Bir gaf mı yapmıştı acaba? Sanki hayatından memnun değilmiş gibi. Ya Muhsin Efendi'nin kulağına giderse, diye korktu. “Yok yani, işi gücü bırakıp gezecek değilim ya?”

“Behice, bu ayakkabı yerine evden rahat bir şey giyer misin ayağına?”

“Gizem'in spor ayakkabıları var da...”

“İyi işte. Geliyor mu ayağına?”

“Geliyor da... Gizem zar zor aldı. Ama ne yapalım artık? Ben değiştireyim bu ayakkabıyı.”

“Acele etmelisin ama. Tarsus’a giden minibüs birazdan ayrılacak Çamlıyayla’dan. Kaçırmayalım.”

Köyden Çamlıyayla çarşısına giden minibüse bindiler. On dakika içinde Tarsus’a gidecek minibüs durağındaydılar.

Sıra sıra dizilmiş dağları bir bir geride bırakıyorlardı. Behice hâlâ inanamıyordu Tarsus’a gittiğine. Namrun’un küçük ama şirin çarşısı, onun pek sık gidemediği en büyük lüksüydü. Behice durmadan arkasına bakıyordu. Gerçekten uzaklaşıyorlardı dağların ardında kalan köylerinden. Lisede okuyan kızının veli toplantısı vardı. Üniversite için bir kamp mı yapacaklarmış işte. Muhsin Efendi gidebilecek durumda değildi. Koyunlar için veteriner gelecekti o gün. Behice’yi de bir başına gönderemezdi Tarsus’a. Zira hiç bilmezdi oraları. Alimallah kaybolurdu. Muhtarın hanımı Melike de “Ben Behice ile giderim toplantıya demişti.” Her şey birden bire oluverdi. Behice bir rüyada olmadığına inanamıyordu işte. Tarsus’a gidiyordu şimdi. Akşam eve yine aynı Behice olarak döneceğini sanıyordu. Yanılıyordu.

Tarsus sınırlarına yaklaşıp kadar hiç konuşmadılar. Behice öylece daldı mavi gökyüzündeki beyaz bulutlara. Tarsus’tan dönünce hangi işler bekliyordu onu? Eve döner dönmez mayaya bıraktığı yoğurdun üzerine koyduğu battaniyeyi kaldıracaktı. Fazla sıcakta kalırsa ekşirdi yoksa. Çamaşlırları serecekti. Dün yaptığı peyniri rendeleyip bidona basacaktı. Oğlunun sökükle pantolonunu dikecekti. Yemeğin yanına pilav yapacaktı. Muhsin Efendi de çorba olmadan yemek yemezdi.

Biraz da orba. Fazla işi yoktu yani. Ahırı yarın temizlerdi. Bir tek hayvanlara su ve arpa verilecekti. Belki ocuklara söylerdi. Ayağına giydiği, kızı Gizem'in spor ayakkabılarına baktı. Muhsin Efendi'ye masraf olmasın diye Şimdiye kadar kendisi için hiçbir Şey istemediğini bir kez daha hatırladı. zerindeki pantolon bile büyük kızı Sevgi'nin eskimiŐiydi. Derin bir iekti. Melike sessizliği bozdu.

“Tarsus'a geldik sayılır Behice. Ne iyi oldu, değil mi? İŞten gten biraz uzaklaŐmıŐ oldun.” Kızıl saçları, akmak akmak bakan gözleri ve dimdik duruŐuyla insana güven veriyordu Melike.

“yle... Sağ olasın. Senin sayende. Zahmet oldu sana da.”

“Sözü olur mu Behice? Bilakis çok mutlu oldum.”

“Ne kadar çok bağ var yle? Maaşallah! Salkım salkım zmler.” Bir yandan yol kenarındaki ekinlere dikkat kesilmiŐti.

“Tarsus zmyle ünlüdür Behice. Tarsus beyazı. Yedin mi hiç?”

“Bizim evin asmaları yetiyor bize. Manavdan hiç üzüm almadık Şimdiye kadar.”

“Tarsus'a varalım. Alırız bir kilo. Tarsus beyazını mutlaka yemelisin.” Heyecanlanmıştı Melike. Behice'nin ilk üzüm tanesini ağzında patlattığında göstereceği tepkiyi merak ediyordu. Kendi kendine gülümsedi.

Behice yol boyunca sıra sıra dizilmiş, bostanların sınırlarına dikilmiŐ zeytin ağaçlarına bakıyordu.

“Ne mukaddes bir ağaç değil mi zeytin ağacı? Bahçemde bir zeytin ağacım olsun çok istedim ama Muhsin Efendi yıllardır bir fidan getirecek. Getirmedi.”

“Evet. Zeytin ağacının yeri bir başka...”

Damı bulutlara değen koca binaları gördü ilk. Tarsus’a girdiklerini anlamıştı. Minibüs modern binaların dizildiği caddeleri aştı. Gidiş Geliş yolu ayıran ortadaki çizgide palmye ağaçları göğe yükselmişti. Aralarda portakal ağaçları... Bir tren yoluna vardılar. Yol kapalıydı. Yolcu treninin geçmesini beklediler. Behice ayıramıyordu gözlerini trenden. Nasıl da kayarak gidiyordu. Sanki sesi arşı deliyordu. Bir heyecan kapladı içini. Sanki başka bir gezegene merhaba diyordu. Nihayet yollar açıldı.

Kavşağın sağından dönüp ilerlerken Melike, Behice’nin kolundan tuttu. Geçmekte oldukları parkın hemen bitimindeki bir treni gösteriyordu işaret parmağı.

“Bak Behice. Bu da Mustafa Kemal Atatürk’ün zamanında Tarsus’a geldiği tren.”

Behice’nin kalbi yerinden fırlayacaktı. Trene yaklaşınca başını cama yapıştırdı adeta. Gözlerinde yaşlar birikti.

“Tam 98 yıl önce. 1923 yılında Tarsus’a gelmiş,” diye konuşmasına devam etti Melike. Minibüs kırmızı ışıktaki durdu neyse ki. Behice trenin asil görüntüsünü seyre dalmıştı. “Ne kadar da güzel...” diye söyleniyordu kendi kendine.

“Bak Behice. Karşımızdaki heykeli görüyor musun?”

Behice önüne baktı. Yere kapanmış bir köylü kadını kaldırmak isteyen bir adamı gördü. Atatürk’e benziyordu.

“Mustafa Kemal Atatürk, Tarsus’a ziyarete geldiğinde bir köylü kadın onun yolunu kesmiş. Kurtuluş Savaşında çarpışan Adile Çavuş... “Bastığın toprağa kurban olayım” diyerek ayaklarına kapanmış Mustafa Kemal’in... Mustafa Kemal Atatürk onu

‘Sen yerlerde sürünmeye değil, omuzlarda yükselmeye layıksın’ diyerek yerden kaldırmış.”

Behice’nin gözleri alev alev bakıyordu. “Omuzlarda yükselmek ha... Bir kadına söylemiş bunları. Adile Çavuş’un yerinde olmak istemez mi insan? Kurtuluş savaşında çarpışmak ha...”

Minibüs hareket etmişti bile. Anıtın olduğu kavşaktan dönüp kara trenin karşısındaki sokağa girdiler. Behice’nin aklı Adile Çavuş’ta kalmıştı. Kendi kendine konuşuyor gibiydi. Melike incekleri durağı gözetliyordu. Nihayet indiler minibüsten.

“Şimdi biz bu yoldan dümdüz gideceğiz. Gizem’in okulu yolun sonunda.”

Başını sallayarak karşılık verdi Behice. Kaldırım kalabalıktı. Hiç tanımadığı insanlar... Elleri ayakları titremeye başladı. Kalbi de daha hızlı atmaya. Korkmuştu. Melike’nin koluna tutundu. Sanki koca cihan ona doğru yürüyordu. Kör bir noktada da ecel bekliyordu sanki. Yürüdüler. Tarsus Parkı’nın içinden geçtiler. Çeşit çeşit ağaçlar, palmiyeler, fiskiyeler, çocuk parkı, çay bahçesi, abideler... Kuşların cıvıltısı çocukların cıvıltısına karışıyordu. Bir huzur veriyordu insana. Melike sık sık saatine bakıyordu.

“Toplantıya tam zamanında yetişeceğiz.”

Behice yine başıyla karşılık verdi. Gizem’in okulu çok uzakta değildi gerçekten. Okulun bahçesinden içeri girdikleri anda onlara doğru gelen Gizem’i gördüler. Sevinçle karşıladı onları. Bir ara annesinin ayakkabılarına takıldı gözleri. Onları toplantının yapılacağı salona götürdü. Behice çekine çekine girdi sınıfa. Toplantıya hep babalar gelmiş sanıyordu. Ama tam tersi bir tabloyla karşılaştı. Gelenlerin çoğu kadındı. Şaşırdı kaldı, ama bir ‘oh’ çekti içinden. Melike dışarıda

bekleyecekti onu. Az sonra Gizem'in öğretmeni geldi. Uzun boylu, saçlarını tepede toplamış güzel bir kadındı. Üzerindeki takım elbise ona çok yakışmıştı. Kendini tanıttı. Adile'ydi adı. Behice bir an yanlış anladığını sandı. Ama yanılmamıştı. Adile Öğretmen... Bir an aklına neredeyse yüz yıl önce Kurtuluş Savaşı'nda mücadele eden Adile Çavuş geldi. Şimdi de Adile Öğretmen... Tüyleri diken diken oldu. Gözleri doldu. Üniversiteye hazırlanan öğrenciler için anne babaların görevlerini anlattı Adile Öğretmen. Öğrencilerle yapmayı planladıkları sınav hazırlıklarını anlattı. Söz hakkı alan veliler oldu. Behice salondaki annelere baktı tek tek. Güzel giyimli, kendinden emin, dik duruşlu kadınlardı. İki kadın vardı, onun gibi köylü oldukları belliydi. Ama onlar da diğer kadınlar gibi cesurdu. Velilerden sınava hazırlık kampı için imzalar alındı. Soruları cevaplandı. Behice hiç konuşmadı. Cesareti yoktu.

Toplantı bitti. Gizem ile vedalaşıp ayrıldılar okuldan.

“Onca iş bekliyor beni. Ne zaman eve varırız?” diye sordu Behice endişeyle.

“Buraya kadar gelmişken Kleopatra Kapısı'nı görmeyecek misin?”

“Kapı mı?”

“Evet, Kleopatra Kapısı. Hemen ileride. Hadi gel Behice.”

Behice hayalinde canlandıramıyordu kapıyı. Melike ısrarla göstermek istediğine göre güzel olmalıydı. Okuldan çıktıktan sonra sağa dönüp birkaç adım yürüyünce kapıyı gördü. At nalı şeklinde kesme taşlardan oluşan heybetli bir heykel gibi duruyordu şehrin ortasında. Palmiye ağaçları sanki bir gerdanlık gibi tamamlamıştı kapının zarafetini.

“Çok güzel...” Behice kapıya hayranlıkla bakıyordu.

“Bu kapı milattan önce yapılmış. Liman kapısıymış o zamanlar.”

“Maaşallah! Ne kadar da sağlam ve heybetli duruyor.”

“Bu kapının adı neden Kleopatra, biliyor musun?”

“Ben nereden bileyim’ der gibi başını salladı Behice.

“Milattan önce 40’lı yıllarda Romalı General Antonius, Tarsus’a misafir olarak gelen Mısır Kraliçesi Kleopatra’yı burada karşılamış.”

“Mısır Kraliçesi mi?”

“Evet. Liman kapısı, Kleopatra Kapısı adını almış.”

“Kraliçe ha...” Behice kapının yamacındaki çimlerin üstüne oturdu. Dalgın ve kederli görünüyordu.

“Behice? Canın mı sıkıldı senin?”

“Mısır kraliçesi... Onun ismi verilmiş demek... Melike! Kaç bin yıl öncesinde bir kadın... Bir devlete hükmetmiş. Burada baş üstünde karşılanmış... Milattan önce diyorsun... Ah... Yüz yıl önce Adile Çavuş... Büyük bir savaşta cengâverce düşmanlarla çarpışmış. Cesur, güçlü bir kadın... Atatürk o kadına sen omuzlarda yükselmeye layıksın demiş. Bir kadın için bu nasıl bir onur... Bugün toplantıdaki Adile Öğretmen... Nasıl da liderlik ediyor çocuklarımıza...” Başını yere eğdi. Yine dalgın. Belli ki ağlamamak için zor tutuyordu kendini.

Melike de oturdu Behice’nin yanı başına. “E ne güzel değil mi işte?”

Behice, Melike’nin gözlerinin içine baktı. “Biz seninle aynı yaşıyoruz, değil mi Melike? Sen de güçlü bir kadınsın. Muhtarlık işlerinin çoğunu sen yaparsın. Okumuşsun. Cesursun. Herkes saygı duyuyor sana. Ne farkın var o kraliçeden?”

“Her kadın kraliçedir Behice. Her kadın.”

“Taçsız kraliçe olmaz Melike.”

“Ne demek taçsız olmaz! Taç da neymiş?”

“Ben o kafaya takılan süslü taçtan bahsetmiyorum.” Behice’nin artık tutamadığı gözyaşları yanaklarından aşağı süzülüyordu birden. Melike’nin kalbine bir hüznün çöktü. Sessizce bekledi Behice’nin devam etmesini.

“Bir insanın tacı cesarettir cesaret. Savaşmaya cesaret, barışmaya cesaret, konuşmaya cesaret... Cesaret olmadan olmuyor. Ben şu ömrüme kadar bu tacı hiç takmadım.” Gözyaşlarını silmedi. Gizem’in giymeye kıyamadığı spor ayakkabılarına, nasırdan şekli bozulmuş ellerine baktı.

“Artık gidelim mi Behice? Ancak yetişiriz minibüse.” Melike yerinden doğruldu. Üzülmüştü Behice’ye.

Behice yerinden kıpırdamadı. Ayakkabılarına dikmişti gözlerini. Sanki bir anlığına kopmuştu dünyadan.

“Behice? Hadi ancak yetişiriz minibüse.”

Behice omuzlarından bir yük kalkmışçasına derin bir nefes aldı.

“Bir sonraki seferde gideriz Melike.”

“Bir sonraki sefer mi? Hani senin...”

“Gel hele önce şu ilerdeki ayakkabıcıya gidelim. Kendime güzel bir ayakkabı alayım. Lazım ki alıyorum, değil mi?”

“Ta... Tabii gidelim. Alalım tabii ki...” Melike gözlerini dört açmış ayaklanan Behice’ye bakıyordu.

“Benim de emeğim var evimizdeki sofrada, değil mi?”

“Tabii ki.”

“Bana ayakkabı lazım. Niye suçlu hissedeyim kendimi? Lazım ki alıyorum. Bana feda olmasın mı şu üç beş kuruş?”

“Feda olsun Behice. Feda olsun.”

Melike, Kleopatra Kapısı'nın tarih kokan silüetinden başına taktığı tacıyla ayrılan Behice'ye tatlı bir tebessümle bakıyordu...

TARSUS RÜYASI

Sık sık “Makam” olarak bilinen Makam-ı Şerif Camii ‘de Danyal Aleyhisselâm’ın (Bereket Peygamberi) kabrini, o güzide mekânı ziyaret ederim. Oradaki manevi hava beni mutlu eder. Bir gün ziyaret ettiğim sırada bir aile geldi. Heyecanlı bir şekilde görevliye “Burada mı, burada mı O aslanlar arasında kalan Peygamber kabri?” diye soruyorlar. Evet, burası, nedir sizi bu kadar heyecanlandıran? Ben de merakla sohbetে şahit oldum.

Olayın aslını, heyecanlarını, onların yaptığı binlerce kilometrelik yolculuğu, Tarsus’a getiren gelişmeyi hayretle öğreniyorum: Hanımefendi rüyasında bir yüzük görüyor. Yüzüğün üzerinde iki aslan arasında bir çocuk. Araştırıyorlar Danyal Aleyhisselâm’ın yüzüğü olduğu ve kabrinin Tarsus’ta olduğunu öğreniyorlar. Bunun üzerine acele ederek ailesi ile birlikte bir günlük izin alıyorlar. Uçakla ziyarete geliyorlar.

Oranın görevlisi Yakup Aslan hayret eder, heyecanlanır ve bu aileyi coşkuyla tarihi bir yolculuğa çıkarır. Danyal Peygamber Babil Kralı Buhtunnasr (İ.Ö. 605-562) zamanında yaşamış, Yahudileri Babil esaretinden ilmi ve kehanetleriyle kurtarmış bir peygamberdir. Rivayete göre Babil Kralı rüyasında İsrailoğullarından gelecek bir erkek çocuğun kendi tahtını sarsacağını bildirmesi üzerine İsrailoğullarından doğan erkek çocukların öldürülmesini emretmiştir. Bu nedenle Danyal Peygamber doğunca onu ailesi dağ başında bir mağaraya bırakmıştır. Mağarada bir erkek ve bir dişi aslan himayesinde büyüyen Danyal, delikanlı olunca kavmi arasına karışmıştır.

Bu rivayetlere göre Danyal, peygamberler zürriyetindedir ve Buhtunnasr’ın Kudüs’ü işgalinden sonra Babil’e götürdüğü

esirler arasında Danyal Aleyhisselâm da bulunuyordu. Bâbil halkı, Buhtunnassar'a başvurarak; "İsrailoğullarından esir edilen şu çocukları, bize vermeni, senden istemiştik. Sen de onları, bize vermiştin. Vallahi, onlar, bizim yanımızda olalıberi, kadınlarımızın, bizi tanımadıklarını, onlarla ilgilendiklerini ve yüzlerini, onlara çevirdiklerini görüyoruz. O çocukları, ya bizim aramızdan çıkar, al, ya da onları, öldür!" dediler. Buhtunnassar: "İçinizden, her kim, elindeki öldürmek isterse, öldürsün!" dedi. Öldürülmek üzere çıkarılıp sağ bırakılmaları için, Allâh'a yalvarmaları üzerine, Buhtunnassar tarafından sağ bırakılan Danyal Aleyhisselâmla arkadaşları Bâbil Zindanına atılmışlardı. Buhtunnassar'ın gördüğü rüyayı tabir etmesi üzerine Danyal ve arkadaşlarına iyi davranılmış, Buhtunnassar işlerinde ona danışmaya başlamış, bunu çekemeyenler, Buhtunnassar'ın ilâhına tapınmıyor, onun sofrasından yemiyor diye onu krala şikâyet etmişler, bunun üzerine Danyal yırtıcı hayvanların (aç bırakılan aslanlar) bulunduğu bir çukura atılmışsa da hiçbir zarar görmemiştir.¹

Danyal Aleyhisselâm, bir müddet, Bâbil'de oturdu. Bâbil'den ayrıldıktan sonra, Sus nahiyesinde kaldı. Orada, vefat etti. ' Ona ve gönderilen bütün peygamberlere selâm olsun! Kendisinin cesedi kabri Sus'tadır. Yüce Allah; Hz. Ömer'in Halifeliği zamanında Sus şehrini, Ebû Mûsâ El Eş'a-rî'nin eliyle feth etti. Ebû Mûsâ, Sus şehrini dolaşırken bir meydanda, kilitli bir depoya rastladı. Kilidi, kırdılar ve kapıyı açtılar. Ebû Mûsâ, depoya girip bakınca: Uzun, havuz gibi oyulmuş bir taş ve içinde de, altun sırma ile dokunmuş bir kefenle kefenlenmiş, başı açık, ölü bir adam gördü! Ebû Musa da, yanında bulunanlar da, ölü zatın boyunun uzunluğuna hayrette

---

1 Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi

kaldılar. Ebû Mûsâ, Sus halkına: “Yazıklar olsun size! Kim bu adam?” diye sordu. Sus halkı: “Bu adam, Iraklıdır.” Irak halkı, yağmurları kesildiği zaman, bununla, tevessül eder, yağmurla sulanmak isterler, yağmurla sulanırlarmış! Iraklıların kuraklığa uğramadıkları sırada, biz, yağmursuzluktan, kuraklığa uğramışız. Iraklılara adam salıp onu vesile kılarak yağmur dileyelim diye bize, onu, yollamalarını, istemişiz. Beldemize getirmiş, kendisiyle tevessül ederek yağmur dilemiş, yağmurla sulanmışız. Kendisi de, ölüm döşegine düşünceye kadar yanımızda oturmuş ve vefat etmiş. İşte, onun kıssası ve hali, böyle imiş.” dediler. Bunun üzerine, Ebû Mûsâ, Hz. Ömer’e bir yazı yazıp Sus şehriden, Allah’ın, kendilerine nasib ettiği şeyleri haber verdi ve ölü zâtın işini de, yazısında, yazdı. Yazı, varıp Hz. Ömer, onu, okuyunca, Eshabın Ulularını, yanına çağırdı. Onlara, ölü zat hakkında bir bilgileri olup olmadığını sordu. Hz. Ali:”Bu Zat, Danyal Hakîmdir. Kendisi, Resul olmayan bir Nebîdir. Eski zamanda, Buhtunnasr’ın ve ondan sonraki krallardan bazısının yanında bulunmuştu.” dedi ve onun, başından sonuna ve vefatına kadar kıssasını anlattıktan sonra: “Sahibine (Ebû Musa’ya) yaz! Onun üzerine, cenaze namazını kılmasını ve onu, Sus’luların erişemeyecekleri bir yere gömmesini, kendisine, emret!” dedi. Hz. Ömer, bunu, Ebû Musa’ya yazdı. Sonra, onu, Peygamberlerin gömüldüğü gibi, göm! Bunun üzerine, Ebû Mûsâ, Sus ırmağının yolunu, başka bir yola çevirip akıtmalarını, Sus halkına emretti. Sonra, yanında bulunan Müslümanlarla birlikte onun cenaze namazını kıldı. Suyu çekilen ırmak yatağının ortasına kabrini kazdırıp, kendisini gömdürdükten sonra, ırmağı eski yoluna çevirterek onun üzerinden akıttı.²

Bir kıtlık senesinde Tarsus'a davet edilen Danyal Peygamber'in Tarsus'a gelmesiyle; suyu tatlı, toprağı bereketli, insanı samimi, kültürü zengin ve renkli, tarihi kadim Tarsus'ta bolluk olmuş. Bu nedenle Danyal Peygamber Babil'e geri gönderilmemiş, ölünce de Tarsus'ta şimdiki Makam Camiinin bulunduğu yere gömülmüştür. Yolunuz Tarsus'a düşerse ismini Danyal Peygamberden alan bu yeri ziyaret edip manevi havasını sonuna kadar hissedebilirsiniz. Hz. Ömer devrinde Tarsus fethedilince, Danyal Peygamberin mezarı açtırılmış burada büyük bir lahit içerisinde altın iplikle dokunmuş kumaşa sarılı uzun boylu bir ceset görülmüştür. Başından geçen maceraların sembolü olarak parmağındaki yüzüğün taşına biri erkek olan iki aslanın arasında genç bir çocuk, dişi aslan onu yalıyor şeklinde işlenmiştir. Cesedin Yahudiler tarafından çalınmaması için, Hz. Ömer'in emri üzerine önceki yerine gayet derince defnettirilip üzerinden de Berdan Nehrinden gelen ufak bir çayın suyunu kabrin üzerinden geçecek şekilde akıtıp hiç kimsenin kabre el sürmeyeceğı şeklinde emniyete alınmıştır.³

Anlatılanları heyecanla dinlerken duygulandılar. Bizler:

Rahmân ve Rahîm olan Allah 'ın adıyla

“O gençler mağaraya sığınmışlar ve **“Rabbimiz! Bize katından rahmet gönder ve bize içinde bulunduğumuz durumdan bir çıkış yolu göster!”** demişlerdi.”

Kehf Suresi: 10

Kuran-ı Kerim'de geçen gençler ve ülkemizin her yerinden akın akın insanların ziyaret ettiği, ziyaret etmekle kalmayıp manevi lezzetinden aldığı Eshab-ı Kehf Mağarasının burada olduğunu söyledik. Heyecanla kurumlarını aradılar ve izini iki güne

³ T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Mersin İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

çıkardılar. Hatta ben aracım la hemen Eshab-ı Kehf Mağarasına götüreyim dedim. Kabul etmediler. Ertesi gün geniş zamanda ziyaretlerini yaptılar. Tarsus'tan cezerye hediyelerini alarak mutlu bir şekilde ayrıldılar. Tarsus tüm zenginliği ile birkaç genci daha yüreğine katmıştı. Öyle değil midir ki burada herkes kardeş, burada herkes hemşehri...

Dünyanın öbür ucundan veya Cennet vatanımızın değişik yerlerinden misafirleri buraya getiren, bizi ziyarete götürmeyen nedir? Makam-ı Şerif Camii 'de Danyal Aleyhisselâm (Bereket Peygamberi) kabri. Haydi! Belki bir rüyada siz görürsünüz? Bir yolculuğa çıkarsınız. Kim bilir?

TILSIMLI KOLYENİN PEŞİNDE

Evvel zaman içinde, aslında zamanın dışında. Hem çok uzakta hem de çok yakında.

- Terasus hemen geldiğin için teşekkür ederim. Pegasus kâhinlerden yardım almış ve geçidi tekrar açmış.
- Ama nasıl olur, geçit binlerce yıl önce bir daha açılmamak üzere kapatılmıştı. Peki, nereye gittiğini biliyor muyuz?
- Geçit Tarsus'taki Kleopatra Kapısına açılmış.
- Tarsus'a mı? İyi ama neden Tarsus?
- Tılsımlı kolyeyi bulup eski güçlerine kavuşmak istiyor.
- Yedi bin yıllık geçmişi olan bu topraklarda hüküm sürmüş Hititler, Asurlar, Persliler, Mısırlılar, Romalılar, Sâsânîler, Bizanslılar hep o Tılsımlı Kolyenin peşindeydi ama hiç biri bulamadı. Pegasus da bulamayacaktır.
- Pegasus kesin bir bilgi almasaydı bu işe girişmezdi. Terasus, unutmaya Tılsımlı Kolyeyi ele geçiren gücü de ele geçirir. O yüzden Pegasus, Tılsımlı Kolyeyi ele geçirirse onu durdurmak çok zor olacak.
- O zaman hiç vakit kaybetmeden ben de Tarsus'a gidiyorum. Tılsımlı Kolyeye ondan önce ulaşmalıyım.
- Tarsus'ta zamana açılan iki geçit var. Batı kapısı olan Kleopatra geçidini Pegasus kapatmış.
- O zaman kâhinlere söyle, bana Roma İmparatoru Sezar'ın yardımcısı Antonius'un Mısır Kraliçesi Kleopatra ile buluştuğu yer olan Roma Kapısından geçit açsınlar.

*****

İşte, yine başlıyoruz. İki gün önce, hem de tam bu vakitte yine böyle bir ışık parlaması olmuştu. Yetkilileri uyardım ama hepsi ağız birliği yapmış gibi, “Biz böyle garip bir olay görmeeedikkkkk,” diyorlar. Heye heye siz onu benim külahıma anlatın. İşte, bak yine yer sarsılıyor gel de bunu yetkililere anlat. Şimdi gidip yine söylesem bana yine, “Deprem olsaaaaydı Kandilli Rasathanesi bize bildirdiiii,” diyecekler. Bende onlara yine, “Heyee heyeee siz onu benim külahıma anlatın” derim.

Bir dakika, bir dakika bu da ne böyle! Kapının ortasından, ışığın içinden bir adam çıktı. Nereye gidiyor bu adam böyle. “Heeyyy! Nereye gidiyorsun, kimsin sen,” diye bağırarak ışığın içinden çıkan iri yarı adama doğru koştu.

- Yabancı, benim zamanımda deniz buraya çok daha yakındı. Şimdi ne kadar da uzak kalmış.
- Ben mi yabancıyım. Ben doğma büyüme Tarsusluyum bee! Hem sen, benim zamanımda derken sen ne zaman yaşadın ki?
- Çok olmadı, yedi bin yıl önce bu kadim topraklarda yaşadım.
- Hummm, gerçekten de çok olmamış, sadece yedi bin yıl. Dün gibi.
- Ama değişmeyen bir şey var biliyor musun?
- Yedi bin yıldır değişmeyen ne olabilir ki, merak ettim doğrusu.
- Şu güzel havayı içime çektiğim zaman burnuma yine mis gibi limon, portakal çiçeklerinin kokusu geliyor. Ahh, Tarsus Ahhh! Seni ne kadar da özlemişim. Bu arada, iki gün önce garip bir şeyler fark ettin mi?

- İki gün önce, az önce senin de gördüğün gibi pas parlak bir ışık daha oldu. Ardından yer sarsıntısı oldu. Sen de fark ettin değil mi?
- Demek ki Pegasus, Tarsus'a gelmiş. Ne yapıp ne edip Tılsımlı Kolyeye ondan önce ulaşmalıyım. Genç adam senin adın ne?
- Adım Danyal.
- Danyal, beni, Roma imparatoru Dakyanus'a karşı çıkan ve gizlendikleri mağarada üç yüz yıl uyuyan gençlerin sığındığı mağaraya götürür müsün?
- Haaa, sen "Yedi Uyurlar Mağarası" yani "Eshab-ı Kehf"e gitmek istiyorsun. Ama önce sen kimsin, Pegasus kim? Yedi bin yıl önce falan diyorsun. Bütün bunlar neyin nesi? Bana bunları anlattıysan sana yardım ederim.
- Peki, ama bunları yolda anlatırım, olur mu? Zaman kaybetmemeliyiz.

Yolculuk boyunca garip adamın anlattıklarını dinledim. Sonunda, "Anlattıklarından şunu anladım. Senin adın Terasus. Pegasus adında, istediği zaman kanatlı bir ata dönüşen kardeşin var. Pegasus, yedi bin yıl önce Tarsus'ta ayağını sakatlıyor ve burada ölüyor. Bu talihsiz olayı değiştirmek, eski gücünü kazanmak ve Tarsus Krallığını tekrar kurmak için Tılsımlı Kolyeyi arıyor öyle mi?" dedim.

Terasus, "Her şeyi doğru anlasan da bana inanmadığını biliyorum. Fakat yardımlarının karşılıksız kalmayacağını da bilmelisin" dedi ve bana bir kese uzattı. Keseyi açınca ne göreyim içinde çok eski dönemlerden kalan antika paralar.

- Heyyy, bu sikkeleri nereden buldun? Bu sikkelerin üzerinde Berdan Çayında uzanmış ırmak tanrısı Kydnos'un resmi var.

- Çok doğru. Irmak tanrısı Kydnos yedi bin yıl önce burada yaşamış. Ama sen Kydnos'u nereden biliyorsun?

Çünkü ben Tarsusluyum, Aynı zaman da arkeoloğum. İki gün önce, Kleopatra Kapısında tuhaf bir şeyler olduğunu fark edince aynı şeyin Roma Kapısında da olacağını tahmin ettim. İki gündür bu kapıyı izliyorum. Sonunda tahminimde yanılmadım ve sen çıkageldin. Anlattıklarına daha ilk andan itibaren inandım. Çünkü ben de Tılsımlı Kolyenin peşindeyim. Ama ben Pegasus gibi Tarsus Krallığını kurmak için aramıyorum. Ben Tılsımlı Kolyenin kötü insanların eline geçmemesi için arıyorum. O yüzden sana yardım edeceğim.

Bu arada, zalim hükümdarları Dakyanus'tan kaçıp, sığındıkları mağarada üç yüz yıl uyuyan yedi genç ve köpekleri Kıtmir'i barındıran Eshab-ı Kehf, yani 'Yedi Uyurlar Mağarası'na vardık.

Terasus vakit kaybetmeden hemen mağaraya indi. Mağaranın değişik noktalarından içeri düşen ışık huzmesini takip ederek yere bir takım şekiller çizdi. Eshab-ı Kehfi ziyaret eden insanlar, tuhaf bir şekilde Terasus'a bakıyorlardı. Terasus, "Danyal, her zaman ışığı takip et. Çünkü ışık, karanlığı aydınlatır ve insana en zor anında bile bir umudunun olduğunu anlatır." dedi. Ardından, "Gözlükule Höyüğünün nerede olduğunu biliyor musun? Işıklar, Tılsımlı Kolyeye ulaşmak için Gözlükule Höyüğüne gitmemiz gerektiğini gösteriyor" dedi. "İlk çağda Tarsus limanı olarak kullanılmış olan bu tepeyi Tarsuslu olan herkes bilir," dedim ve hemen tarihi yedi bin yıl önceye dayanan bu höyüğe doğru yol almaya başladık.

Gözlükule Höyüğüne varınca, höyüğün başında otuz kırk kişilik bir kalabalık gördük. Kalabalığın ortasında üç çocuk vardı. Kalabalıktaki herkes çocukların anlattıklarını merakla dinliyordu. Çocuklar, "Dev gibi bir adamdı. Kazı alanına girdi.

Orada bir şeyler aradı. Herhalde aradığı şeyi bulamayınca sinirli bir şekilde kaybolup gitti.” diyorlardı.

Çocukları dinleyenler, “Çocuk işte, filmlerde seyrettiklerini gerçek sanıyorlar,” diyerek dağıldılar. Terasus, “Anlaşılan Pegasus bizden önce Gözlükule Höyüğüne gelmiş. Ama işin güzel yanı henüz Tılsımlı Kolyeyi o da bulamamış. Yeni ipucu için güneşin doğuşunu beklemek zorundayız,” dedi

Gözlükule Höyüğünde oturup, güneşin Tarsus üzerinden batışını izledik. Daha sonra da Tarsus sevdalısı olan yedi bin yaşındaki Terasus ile sabaha kadar Tarsus’u konuştuk. Bu yedi bin yıllık şehri bir o anlattı bir ben anlattım ama anlatmakla bitiremedik. Sabahın ilk kızılığ göstermeye başladığı vakit Terasus ayağa kalktı, yüzünü güneşin doğduğu yöne yani ışığa çevirdi. “Karanlık ile mücadele etmeyen aydınlığı, zorluk ile mücadele etmeyen kolaylığı, sıkıntı ile mücadele etmeyen mutluluğu göremez. Yeni gün yeni umut. Bugün o kolyeyi bulacağız Danyal,” dedi.

Terasus hemen kazı alanına indi. Boynunda takılı olan göz şeklinde ki yeşil akik taşı çıkardı ve güneşin doğan ilk ışıklarına doğru tuttu. Akik taşına vuran ışık, kazı alanındaki büyük bir taşın üzerinde bir resim oluşturdu. Terasus, “Danyal, buranın neresi olduğunu biliyor musun,” dedi. Resme biraz dikkatli bakınca hemen çıkardım. Burası, Tarsus’ta doğan ve Hz İsa’nın on iki havarisinden birisi olan St Paul’un evi olarak tabir edilen St. Paul Kuyusuydu. “Terasus, buranın neresi olduğunu çok iyi biliyorum. Hemen yola koyulalım,” dedim.

Kısa bir yolculuktan sonra, Hristiyanlığın, Batı Avrupa’ya yayılmasında büyük rol oynayan ve İncil’de ‘Müjdeleyici’ olarak ismi geçen Aziz Paul’un evi kabul edilen ve bahçesinde bulunan St. Paul Kuyusuna vardık. Avluya girdiğimiz an dev

gibi kanatlarıyla Pegasus karşımızda duruyordu. Bizi görünce hemen insan suretine döndü.

- Pegasus, ne yaptığını sanıyorsun?

- Terasus, eski güçlerime kavuşmak için bu kolye benim son şansım. O yüzden sen ve arkadaşın Tılsımlı Kolyeyi aramayı bırakın. Tılsımlı Kolye benim yazgım. Onu bulacağım ve eski güçlerime kavuşup dünya egemenliğini kazanacağım.

- Bu kadar insana ne olacak peki?

- Hepsi, eskiden olduğu gibi benim askerlerim olacak ve dünyaya hükmedeceğiz. Büyük Tarsus Krallığını tekrar kuracağız.

Pegasus, konuşmasını bitirir bitirmez kanatlarını açıp havaya fırladı ve gökyüzünde kayboldu. Terasus bana bakıp, “Danyal, Tılsımlı Kolye, Pegasus’ın eline geçmeden bulmalıyız,” dedi. Aziz Paul Kuyusundan çektiği suyu bir kaba koydu. Ardından, yüzüğünü elinden çıkardı. Yüzüğünün üst kısmını dikkatlice açtı ve içindeki tozu kabın içine döktü. Bardaktaki su birden kaynamaya başladı. Beş on saniye kadar kaynayan sudan çıkan buhar bir yılanla dönüştü. Git gide büyüyen yılan ağzını kocaman açtı ve birden bizim üzerimize doğru gelip yok oldu. Bir an gerçek sandım ve çok korktum. Terasus, “Bu yılanbaşı, olsa olsa şahmeranın habercisidir. Ama şahmeranı nerede bulacağız,” dedi.

-Orası kolay, seni hemen Şahmeran’a götürebilirim.

Terasus’u, “Yılanların Şahı,” olarak bilinen Şahmeran’ın öldürüldüğü yer olduğuna inanılan “Şahmeran Hamamı’na,” getirdim. Terasus, tarihi bir özelliğe sahip olan hamama girdi. Hamamın göbek taşında ve iç kısımdaki duvarlarda görülen hafif kırmızıya yakın lekeleri incelemeye başladı.

Lekeleri uzun uzun inceledikten sonra bu lekelerin Şahmeranın bıraktığı gizli sözler olduğunu söyledi. Cebinden çıkardığı bir kesenin ağzını açtı. Kesenin içine elini daldırdı. Avcuna aldığı mavi tozları hamamın göbek taşına ve iç kısımdaki duvarda bulunan kırmızı lekelerle doğru serpti. Tozu serptiği yerlerde anlamadığım bir takım yazılar oluşmaya başladı. Terasus, duvardaki yazıyı okumaya başladı.

“Hikâyemi dinleyen kişi, sana sesleniyorum. Hikâyemi dinle ama sen herkes gibi dinlemekle yetinme. Hikâyem zaten var olanla ilgili. Herkes var olanı görür, sen hikâyemde olmayanı gör.”

- Danyal, Şahmeranın hikâyesini biliyor musun?
- Ben bilmiyorum ama çok iyi bilen birini biliyorum.
- O zaman beni hemen onun yanına götür. Buraya uzak mı?
- Hayır, çok yakın.

Terasus'u günümüzde kapalı çarşı olarak kullanılan ve içerisinde süs eşyalarının satıldığı Kırk Kaşık Bedestenine getirdim. Burada dükkân işleten herkes şahmeranın hikâyesini bilir. İlk dükkândan içeri girdik. Dükkân sahibi, bizi güler yüzle karşıladı. Şahmeran'ın öyküsünü merak ettiğimizi, bize anlatmasını rica ettik. Dükkân sahibi bize Tarsus'a özgü olan Tarsusi Kahvesi ikram ederek başladı Şahmeranın öyküsünü anlatmaya.

Şahmeran, Farsça 'Yılanların Şahı' anlamına gelir. Binlerce yıl önce Tarsus'ta yeraltında yaşayan 'Meran' adı verilen yılanların kraliçesiymiş. Efsaneye göre bir gün, süt beyaz vücutlu bir yılan olan Şahmeran'ı ilk gören kişi olan Cemşab, Şahmeran'ın güvenini kazanır. Yer altında cennet gibi bir bahçede Şahmeran

ile birlikte yaşamaya başlar. Cemşab, yıllar sonra, ailesini çok özlediğini söyleyip gitmek için yalvarır. Bunun üzerine Şahmeran da kendisini salıvereceğini, ancak yerini kimseye söylemeyeceğine dair söz vermesini ister. Şahmeran'a söz verip ailesine kavuşan Cemşab, uzun yıllar verdiği sözde durarak Şahmeran'ın yerini kimseye söylemez

Bir gün ülkenin padişahının kızı hastalanır. Padişahın kızıyla evlenmek isteyen vezir, hastalığın çaresinin Şahmeran'ın etini yemek olduğunu söyleyince her yere haber salınır. Şahmeran'ı görenin vücudunun yarısının beyaz parlak pullarla kaplı olacağını bilen vezir tüm halkın hamamda yıkanması için emir verir. Böylece, Cemşab'ın Şahmeran'ın yerini bildiği anlaşılır. Cemşab, Şahmeran'ın yerini göstermek zorunda kalır.

Şahmeran yakalanıp yeraltından çıkmadan önce yılanlar arkasından gelmesin ve kenti istila etmesinler diye tedbir alır. Padişahın kendisini misafir etmek istediğini ve davullarla karşılanacağını söyler. Cemşab'a ise, "Kuyruğumu kaynatıp vezire yedir ki ölsün. Gövdemi kıza yedir ki kız iyileşsin. Sen de başımı kaynat ve suyunu iç ki Lokman Hekim olasın." der. Cemşab, söylenenleri yapar. Böylece vezir ölür, padişahın kızı iyileşir, Cemşab ise Lokman Hekim olur.

Efsaneye göre Şahmeran'ın öldürüldüğünü yılanlar o günden beri bilmemektedir. Tarsus'un, Şahmeran'ın öldürüldüğünü öğrenen yılanlar tarafından bir gün istila edileceği rivayet edilir. Bu yüzden yılanlar Şahmeran'ın hala yaşadığını düşünsünler diye her gün Davulcu Pazarı'nda davullar çalınır.

Hikâye bittiğinde Terasus'un gözleri dolmuştu. "Hikâye çok güzel ama eksik bir parça var. Şahmeran, "Herkes var olanı görür, sen hikâyemde olmayanı gör," demekle ne demek istiyor," dedi. Ayağa kalktı ve dükkânın içinde gezinmeye başladı.

Dükkânda, süs eşyası olarak satılan şahmeran tablolarından birini eline alıp incelemeye başladı. O an beynimde şimşekler çaktı. Bir anda ayağa fırlayıp, Terasus'un elindeki tabloyu aldım.

- Terasus, Tılsımlı Kolye, Şahmeranın boynunda asılı.
- Tabi yaa. Harikasın Danyal. Şahmeranın dediği gibi, sen hikâyede olmayanı gördün. Tebrik ederim. Ama Şahmeran yok olduğuna göre Tılsımlı Kolye nerede?
- Tabi ki Cemşab'da. Ama Cemşab, Şahmeranın başını kaynatıp suyunu içince Lokman Hekim oldu. O halde kolye Lokman Hekim'de.
- Lokman Hekimi nasıl bulacağız?
- O çok kolay. Allah tarafından kendisine hikmet verilen, yüksek tabib olan Hz. Lokman Hazretlerinin makamı hemen yan tarafımızda ki Ulu Cami'nin içinde. Tılsımlı Kolye de büyük ihtimal orada.

Olayları usta bir dedektif gibi çözmek Terasus'un çok hoşuna gitmişti. Boynuma sarılıp, "Bravo Danyal, harikasın. Her şeyi çözdün. Geriye sadece Tılsımlı Kolyeyi almak kaldı," dedi.

Ulu Camiye gitmek için dükkândan çıktığımız an kapının önünde sırtarak bize bakan Pagasus'u gördük. "Aferin Terasus, iyi bir yardımcı seçmişsin. Tılsımlı Kolyenin nerede olduğunu söyleyip bana da yardımcı oldu. Şimdi sadece gidip Tılsımlı Kolyeyi almak kaldı," dedi ve göğe doğru uçtu gitti. Terasus ile şaşkın bir şekilde birbirimize baktık. Şaşkınlığımızı üzerimizden atar atmaz Ulu Camiye, Lokman Hekimin makamına doğru koşmaya başladık.

Lokman Hekim Hazretlerinin makamına girince Tılsımlı Kolyenin, havada asılı bir şekilde kendi çevresinde, etrafına

ışık saçarak döndüğünü gördük. Pegasus, kolyenin üç metre ötesinde yerde kıvranıyordu. Ne olduğunu anlamamıştık. Terasus, Tılsımlı Kolyeyi almak için hemen atıldı. Tılsımlı Kolyeye dokunması ile birlikte o da üç metre öteye Pegasus'un yanına fırladı. Şimdi ikisi de acıyla kıvranıyordu.

Şansımı denemeyen bir tek ben kalmıştım. Yavaşça kolyeye yaklaştım. "Bismillahirrahmanirrahim," diye besmele çekerek kolyeye elimi uzattım. Havada asılı olarak kendi çevresinde dönen ve etrafa ışık saçan kolye usulca avucumun içine düştüğü anda avucumdan vücuduma yayılan değişim dalgası ile yüzüm, vücudum, kıyafetim değişmeye başladı. Pegasus ve Terasus gözleri fal taşı gibi açık bir şekilde yattıkları yerden tamamen değişen bana bakıyorlardı. İkisi de aynı anda ayağa kalktılar. Pegasus bana farklı bir isimle seslendi:

- Cemşab, Tarsus'u eski görkemli günlerine döndürmem için kolyeyi bana ver. Sende Şahmeranı kurtarırısın. Lütfen, kolyeyi bana ver.

Terasus:

- Cemşab, lütfen yanlış bir karar verme. Pegasus kolyeyi kendisi için istiyor. Kolyeyi bana ver ya da kır. Bir daha kötü niyetlilerin eline geçmesin.

Bir yandan Pegasus diğer yandan Terasus kolyeyi kendisine vermem için beni ikna etmeye çalışıyordu. O sırada bedeninin yarısı insan yarısı yılan olan Yılanların Şahı' olan Şahmeran görüldü. Eski günlerdeki gibi bana sevgiyle baktı.

- Cemşab, merhaba.

- Merhaba Şahmeran.

- Cemşab, ilk baştan beri Tılsımlı Kolyeyi senin bulacağını biliyordum. Şimdi en doğru olan şeyi yapacağımı da biliyorum.

- Şahmeran, şu an ne yapacağımı inan ki bilmiyorum. Lütfen bana yardım et. Terasus, doğru olanı yapmak istiyor. Ama kolyeyi Pegasus'a verirsem sana tekrar kavuşabilirim. Böylece seni hiç bırakmam, seni bir an bile unutmam.

- Cemşab, Tarsus yedi bin yaşında ve bunca zaman burada yaşayan hiç kimse unutulmadı. Bu topraklarda yaşayan, bu topraklardaki portakal, limon kokusunu içine çeken Hz. Danyal, Lokman Hekim, Kleopatra, Yedi Uyurlar, Aziz Paul, Bilal Habeşi, Halife Me'mun, Hz. Şit, Aristo, Aratos, Çiçero, Kleopatra ve Romalı komutan Marcus Antonios ve daha niceleri unutulmadı. Emin ol ben de unutulmayacağım. Sen doğru olan ne ise onu yap.

Gözü yaşlı bir şekilde, Şahmeranın gözlerinin içine son bir kez baktım. Elimde tuttuğum Tılsımlı Kolyeyi havaya kaldırdım. Hızla yere doğru fırlatırken Pegasus'un "Hayırrrrrrrrrr," sesi kulaklarımı çınlattı. O sırada bayılmışım.

Kendime geldiğimde Terasus karşımda oturmuş beni seyrediyordu. Terasus, bütün olanları anlattı. Tılsımlı Kolyeyi elime aldığım an, gözlerimin içi bembeyaz olmuş ve Şahmeranın zamanında yaşayan Cemşab'ın kılığına bürünmüşüm. Şahmeran ile konuşmalarımdayken hayal değilmiş. Tılsımlı Kolyeyi kırdığım anda ise Pegasus, bir daha geri dönmek üzere kendi zamanına dönmüş. Terasus ise, doğru olanı yaptığım ve yardımlarımdan dolayı bana teşekkür etmek için gitmemiş.

Artık vedalaşma zamanı gelmişti. Terasus, her şey için teşekkür etti. Roma Kapısındaki geçit açıldı ve Terasus yaşadığı döneme giderken durup geri döndü.

- Danyal, benim zamanımda Tarsus çok güzeldi, şimdi de çok güzel. Ama benim zamanımdayken çok daha fazla ağaç vardı.

Lütfen çocuklara söyle daha çok ağaç diksinler. Çevreyi temiz tutsunlar. Çünkü başka bir Tarsus yok.

İşte böyle. Benim hikâyem bu. Bazılarınız inanmıyor olabilir. Size inanmanız için “Tılsımlı Kolye”yi gösteremem çünkü onu kırdım. Ama Terasus’un bana verdiği sikkeleri size gösterebilirim. O sikkeler şu an Tarsus müzesinde sergileniyor. Bana inanmayanlar Tarsus Müzesine gidip baksınlar

YENİ BİSİKLETİM

Öyle bir gündü ki içim kıpır kıpır uyandım. Tam bir oyun hastası olarak, bir çocuğun isteyeceği en güzel oyunculardan birisine o gün kavuşacaktım. Israrlarıma dayanamayan babam, haftalar önce bu günü işaret etmişti:

Okulların kapandığı hafta sonu, bisikletin kapının önünde hazır olacak, söz veriyorum.

Babalar söz verirse tutar. Hele benim babam kesin tutar. Bisiklet başka dünyalara erişmemi sağlayacak en güzel oyuncaktı o günlerde gözümde. Daha çabuk ikna olan babaya sahip arkadaşlarım havalara biraz düzeline ilkbahar mevsimi başında bisikletlerine kavuşmuştu.

...bir tur ver oğlum nolacak...

...annem hamur istedi, aşağı mahalleden alacam, orası daha güzel yapıyor, yürütme beni az ver bakiim şu bisikleti...

gibi sohbetler, yalvarmalar, ricalar her çocuk grubunda olurdu. Bu sefer isteyen grubun birinci sırasındaydım. Ama artık istemekten yorulmuş, babamı sıkıştırmaya devam etmişim. Tabii ki babama her gün, her akşam işten geldiğinde hatırlatmışım, her gün de okulların kapanma zamanına ilişkin malum cevabı alarak beklemeye devam etmişim. İşte büyük gün artık gelmişti.

Yüzümü bile yıkamadan evimizin avlusuna koştum. Annem:

Yavaş deli çocuk, nereye koşuyorsun?

diyerek çıkışsa da avluda bisikleti görmek umuduyla devam ettim. Ama henüz vakit erkendi, belki de biraz daha sabretmem lazımdı. Yüzüm asık girdim eve gerisin geriye. Saat

sabah erkendi ve babamın işten gelmesine daha epey zaman vardı. Çok nadiren öğle arasında yemek yemeye gelirdi ama bu konuda pek ümitlenmedim. İsteksizce gerisin geri eve girdim. Annem kahvaltıyı hazırlamış, mutfakta öğle yemeği için hazırlık yapıyordu. Babaannem de avluda güneşlenmeye geçmişti. Herkes çoktan günlük rutinlerine geçmişti benden başka. Babaannem,

Haydi bir şeyler ye, tatil başladı diye tembellik yapma. Damdan eskiler inecek bugün, aslan oğlum benim, sonrasında bakalım bohçada neler var neler.

Babaannem çok farklı bir insandı. Yaşı 80'in üzerindeydi ama doğum tarihi net bilinmediğinden herkes bir şeyler derdi. Molla Kerim'i kanlı canlı gördüğünü söyler, ölümünü an be an anlatırdı. Cetvel köprüden "Molla Kerim ölmüş!" nidalarıyla geçen çocukların haberiyle nasıl Bac köprüsüne doğru koşuşturduklarını anlatırdı. Bazı erzakları ve malzemeleri katircılarla yaylaya kaçırma hikayeleri meşhurdu. Ama maalesef yakın zamanları çok hatırlayamıyordu. Mesela "bohça" dediği şey çok değerliydi ama kesinlikle bir tane yoktu. Bir sürü yerde unuttuğu birkaç tane bohça vardı. Rengarenk kumaşlardan içi içe bezleri sarıp sarmalar ve buna bohça derdi. Hıı bu arada içi dersiniz işte orası biz çocuklara bayramdı. Çünkü içinde şimdilerde Cevizli Sucuk diye kibar adı olan Bandırma, Cevizli Pestil, Cam Şeker dediğimiz susamlı sarı şekerler olurdu. Ama bohça sık sık saklanan yerde unutulurdu ve her maaşında babama bohçayı yeniden doldurturdu babaannem.

Oflaya puflaya annemin yumurtalı ekmek hazırladığı kahvaltı sofrasına geçtim. Beklemenin beni acıktırdığını mis gibi sıcak sütü içince anladım, hızlı bir kahvaltı yaptım. Babaannemin yanına geçtim. Avlu sıcacıktı. Henüz "haydi yaylaya gidiyoruz"

sıcakları tam gelmemişti ama atlet ve şortla ancak durulacak bir sabah sıcağı vardı.

Babaannemin dediği gibi dama ıktım. Bizim gibi eski evleri olanların Dam dediği, sofanın ya da binanın önemli bir kısmının tavan betonu çoğu zaman az kullanılan eşyaların mekanı olurdu. Bazen de salça, biber, tarhana kurutma yeri. Yazın girişinde kışlık malzemeler için alan açmak adına her zaman eskilerin oradan kaldırılması gerekirdi. Epeyce eski lastik kalıntısı, kırılmış plastik malzeme, patlamış top artıkları, bazı çinko parçaları derken on defadan fazla in ık yaparak avlunun kenarına malzemeleri taşıdım. Bunların eskicilerden mandal, kap kacak gibi ekonomik dönüşüm değeri vardı. O zamanlar da geri dönüşüm konusu bir mahalle alışkanlığıymış, onu da şimdi anlıyorum.

Zaman nasıl geçti anlamadan, öğle yemeği saati geldi. Annem; Haydi artık son toplarlamanızı yapın, sofraya hazır olmak üzere deyince, avludaki çeşmede elimi ve yüzümü yıkadım. Yarı ıslak arkamı döndüm ki ne göreyim. Babam elinde beyaz bir bisikleti yanında sürerek getiriyor. Nefesim kesildi, sadece “Babaaaa!” diyebildim. Biraz ciddi karakterli babam, ocuk gibi “Ne vaaaaar?” diye cevap verince hep birlikte koyverdik kahkahayı. Babam;

Bak oğlum bu bisiklet senin, söz verdiğim gibi. Ama şimdi buna takılıp yemekten kaçmak yok. Önce güzelce karnımızı doyuracağız, sonra birlikte bisiklet süreceğiz.

Kulaklarıma inanamadım. Bisikletimin geldiği yetmezmiş gibi bir de babamla sürecektim. Bu harika bir gündü. Sonradan öğrendim ki annem bu fikri vermiş babama. Hem bisikleti alınca mahalle dışında nerelerde, nasıl kullanacağımı merak

etmiş hem de babamın bu durumla ilgili bana yön göstermesini istemiş. Babam da bisikleti aldığı o gün öğleden sonra işten izin alıp eve gelmiş.

Babamın bisikleti yoktu. Bir arkadaşının bisikletini ödünç almış. Önce yeni bisikletimin bazı ayarlarını yaptık, frenlerini kontrol ettik, lastiklerine bakım yaptık. Birlikte yola çıktık. Mahallemizin birkaç bildik sokağında tur attık. Bendeki hava süperdi. Benden önce bisikleti olanlar çoktu ama babasıyla birlikte turlayan yoktu. Güneş biraz daha sıcağı azaltınca, babam;

Hadi bakalım oğlum, farklı yerlere de gidelim istersen. Nereye gitmek istersin?

Baba, ben Gözlüküle'yi hep merak ettim. Sen ve annem sürekli “şöyle gezdik, şöyle piknik yaptık der durursun. Hadi oraya gidelim.

Peki. Ama bir oyun oynayalım. Geçtiğimiz yerlerdeki, şehrimizde önemli yerlerden de bahsedelim. Sen bunları aklında tutmaya çalış, akşama babaannene anlatmanı istiyorum.

Tamam kabul ediyorum.

Babamın bu isteği önce bende sınav olacaktımışım heyecanı hissettirdi. Ama asıl mesele başkaymış. Sonradan öğrendim ki, bana aksini tembih etseler de bisikleti alınca mahalle dışında da gezeceğim. En azından bazı bilinen yerleri öğrenmem için babam benimle birlikte gezmeyi ve bu fikri önermiş.

Babamla o gün harika bir gezi yaptık. Geldiğimizde epey terlemiş, toz toprak içinde kalmıştık. Hemen banyo sobası yandı ve güzel bir banyo yaptık. Yemek yedikten sonra hiçbir şeyi unutmamakla meşhur babam hemen sordu;

Evet beyefendi. Anlat bakalım gezimizi babaanneye. Nereleri gördün, nerelerden geçtin?

Hemen sözü aldım ben de;

Önce mahallede birkaç tur attık babaanne. Şuradaki Osman Bakkal yeni toplar getirmiş. Onlardan bir tane istiyorum. Ama boşver şimdi onları. Tren yolunun aşağısına geçtik önce. Tarsus'u boydan boya ikiye ayırıyormuş tren yolu babaanne, bilmiyordum ben. Turumuzda üç kez üzerinden geçtik tren yolunun. Çok eğlenceliydi. Ama çok çok dikkatli olmak lazım. Sık sık tren geçiyor. Öğretmenler mahallesinden Nato yoluna indik. Servis yolu dedikleri yola paralel sürmeye başladık. Ne kadar çok araba, kamyon, tır geçiyor o yoldan. Hiçbir zaman o yola girmeye cesaret edemem sanırım. O yol Adana Mersin yoluymuş. Bu bölgedeki en işlek yol olarak kullanılıyormuş. Ama beni çok korkuttu. İyi ki servis yolu diye bir şey var. Çok sürmedi, gittiğimiz yolda solumuza bir baktık, kocaman bir tepe. Dağ gibi ama küçük. Orası Gözlükule imiş. İçinden bir sürü tarihi eser çıkmış. Eski Tarsus hep onun altındaymış diyorlar. Oranın yanından geçip kocaman duvarı olan bir yerin yayından geçtik. Kapısı da dev gibiydi. Burası da Amerikan Kolejiymiş. "Sanırım Amerikanlar okuyor burada" diye sordum kapıdaki amcaya, öyle değilmiş. Sınavı varmış, kazanınca okuyabiliyormuşsun. Oradan devam ederek kocaman, yarım ay gibi kapısı olan bir yere geldik. İçine girince diğer ucunda da kocaman kapısı olan bir tünel gibi yapılmış bir yerdi. Burası eski Tarsus'un önemli ticaret alanlarından Kırkkaşık Bedesteni imiş. Çok renkli şeyler, eşyalar ve yiyecekler vardı içinde. Babam bana Kaynar ısmarladı orada. Biraz fazla kokuluydu ama lezzetliydi. Oraya yakın Ulu Cami vardı. Bahçesi

çok güzel, eski eserler var. Kocaman bir abdest alma yeri var. Ardından Danyal Peygamberin mezarının olduğu yere gittik. Bisikletle olmamıza rağmen yoruludum. Dışından kabrin oradaki kazı çalışmasını izledik. Bir an arkamı bir döndüm, yolun ortasında kocaman bir heykel. Yılan desem yılan değil kadın desem kadın değil. İrkildim ve babama sordum. Şahmeran efsanesinin kahramanı imiş o heykel. Hem yılan hem de kadın olan bir efsane. İlk fırsatta hakkında bir şeyler öğrenmem lazım, çok merak ettim. Oradan bir cadde üzerinde kocaman bir yapı vardı. Kalınlığı neredeyse ev kadar olan bir kapı. Burası Kleopatra Kapısıymış. Kancık Kapı de derlermiş buraya. Çok komik geldi bana, hıhıhı. Bir sürü küçük taştan yapılmış kocaman bir kapı. Yolun tam ortasında duruyor öylece. Çok merak ettim, yine gideceğim sonrasında oraya. Sonra yola devam ettik ve bu sefer tren yolunun üstünden, bir üst geçit ile geçtik. Tren garı ve trenler üst geçitten bakınca çok şirin gözüktüler. Üst geçitten devam ederek Cetvel Köprüsüne geldik. Sen Molla Kerim'den bahsederken hep Cetvel Köprüsü derdin babaanne. Ben de ilk kez gördüm. Çok güzel akan bir su kanalı var altında. Oradan devam ettik ve Tarsus barajına gittik. Daha önce barajda piknik yapmıştık orayı biliyorum. Ama ilk kez bisikletle gittim. Çok eğlenceliydi. Barajın üzerinde bir köprü var, o kadar merak ettim ki orayı. Bir daha gidersem muhakkak gezeceğim orayı. Barajda babam bana dondurma ısmarladı. Barajdan dönüşte yeniden tren yolunun üzerinden geçtik. Hava kararmaya yakın Tarsus Şelalesine vardık. Yazın başı olunca Şelale daha da gür sulara sahipti. Neredeyse sestten birbirimizi duyamadık babamla. Başında biraz dinlendik ve yola devam ettik. Tren garının yanından geçerek mahallemize geldik. Çok güzel bir gezi oldu.

Babaannem araya girmeden dikkatlice dinledi. “Aferin” dedi; Artık bu bilgilerle Tarsus’ta kaybolmazsın değil mi? Ama daha görülecek öğrenilecek çok yer var. Ama ilk bisikletli gününde harika zaman geçirmişsin. Şimdi ödül zamanı sanki. Öğleyn ödülünü almadan bisiklete koştun. Nerede benim bohçam?

dedi ve kalktı. Epey bir gelemedi. Yine yerini unuttu sanırım bohçasının. Mahcup mahcup geldi ve anneme şöyle dedi;

Benim bohçanın içinde bir şey kalmamış kızım.

Hep birlikte gülüştük. Kendi haline babaannem de güldü. Sonra annem cevizli ve fıındıklı bandırma getirdi. Yayında da kerebiç tatlısı getirdi. Ben köpüğüne daldırdığım kaşığı, kurabiyesine uzatırken sevinçle;

Bu nereden çıktı anneciğim? Çok seviyorum ben bunu.

dedim. Annem bisikletime sevincimden kerebiç yaptığını fark etmediğimi söyledi. Benim için unutulmaz bir Tarsus günüydü. Yıllarca üzerinde Tarsus’u gezdiğim bisikletim ile böyle bir tur ile tanışmak çok güzeldi.

ZAMAN GEÇİDİ

Kaptan Ahmet, Gökbeyi-33 isimli uzay gemisinin kaptan köşkünden lazer dürbünüyle dikkatlice uzay boşluğuna bakıyordu. Kendilerine doğru hızla yaklaşan devasa büyüklükteki kuyruklu yıldız, adeta bir alev topuna benziyordu. “Çok büyük bir kuyruklu yıldız bu, ne kadar da hızlı hareket ediyor” diye aklından geçirdi.

Acil durum, acil durum. Kaptan Ahmet, kumanda odasına lütfen !

Anons sesi tekrarlanınca birden irkildi. Hemen üzerindeki şaşkınlıktan kurtularak kumanda odasına doğru hızlı adımlarla yürüdü. Geminin acil durum ekibi toplantı için kendisini bekliyordu.

Yuvarlak toplantı masasının, en başındaki kaptan koltuğuna oturdu. Başını ellerinin arasına aldı. Aklından acil durum planını geçiriyordu. Konuşmaya nasıl başlayacağını ve üzerlerine doğru gelen devasa kuyruklu yıldız beş saniye kadar düşündü. Yüksek sesle konuşmaya başladı:

“Arkadaşlar! Gemimize doğru hızla yaklaşan büyük bir kuyruklu yıldız var. Korkarım ki gemimize çarpacak. Şimdi herkes hızla görev yerlerine dönsün ve sorumluluk alanını acil durum planındaki çarpışma modülüne hazır hale getirsin.

Lazer topu nişancıları silahları aktif hale getirsin. Kuyruklu yıldız ateş ederek parçalamaya çalışacağız. Ayrıca, patlama olma ihtimaline karşı kaçış kapsülünü de hazır durumda tutmamız gerekiyor. Bu görev İkinci Kaptan Selçuk Bey’e ait olacak. Acil olarak görev yerlerinize dönün ve emirlerimi uygulayın” dedi.

İkinci Kaptan Selçuk, ayağa kalkarak hazır ol vaziyetinde elini başını götürdü, selam çaktı:

Emredersiniz kaptanım. Dedi ve koşarak kaçış kapsülünün olduğu sığınak bölümüne doğru uzaklaştı. Ardından bütün personel görev yerlerine geçtiler.

Lazer topu ateşlenmiş fakat istenilen düzeyde parçalanma olmamıştı. Uzay gemisine doğru büyük parçalar hızla yaklaşıyordu.

Yaklaşık bir dakika sonra gemi personeli; görev yerlerinde, çarpışma için korku içinde bekliyordu. Birden geminin içini kulakları sağır edecek kadar yüksek sesle acil durum sireninin sesi doldurdu.

Kırmızı alarm, kırmızı alarm. Bütün personel kaçış kapsülüne. Çarpışmaya otuz saniye, çarpışmaya otuz saniye.

Önce gözleri kör edecek derecede parlak bir ışık geminin içini aydınlattı. Ardından kulaklarına gümme diye çok yüksek bir çarpışma sesi geldi. Şiddetli bir çarpışma olmuştu. Mürettebat dahil etraftaki her eşya bir sağa, bir sola savruldu.

Emniyet kemerlerini takmamış olsalardı çoktan bir yerlerini kırmışlardı. Daha sarsıntı bitmeden sol kanattan çarpan kuyruklu yıldızın açtığı büyük delik, kopan eşyaları uzay boşluğuna doğru büyük bir güçle çekmeye başladı.

Kaptan Ahmet, çarpışma sırasında kafasını koltuğun kenarına çarparak bayılmıştı. Kulağına çok derinlerden gelen seslerle gözlerini hafifçe araladı.

Ahmet, Ahmeet !

Uyan!

Ahmet aç gözlerini!

* * *

Annesi her sabah yaptığı gibi başucuna gelmiş ve yastığını ileri-geri sallarken sürekli adını tekrarlıyordu. Rüyada olduğunu anlaması üç saniye sürmüştü.

“Ahmet değil anne, Kaptan Ahmet” dedi. Uykulu gözlerle. Kollarını iki yana açarak esnedi.

“Of anne ya! Çok heyecanlı bir rüya görüyordum. Maceranın ortasında uyandırdın” dedi.

Babası da yatağın başucuna gelmiş oğlunu dikkatle dinliyordu.

“Hayırlı sabahlar oğlum, esneme hareketlerin bittiyse kalkiver bakim. Mehmet Bakkal’dan iki ekmek al da kahvaltımızı yapalım. Gelince maceramı anlattırsın” dedi.

Yarı uykulu yarı uyanık “tamam” anlamında başını salladı. Babası elindeki kahverengi, ahşaptan yapılmış radyodan sabah haberlerini dinlemeye başlamıştı. Gözlüğünün üstünden bakarak konuşmasına devam etti:

Haydi, aslanım ateş parçası gibi ol, daha karneni almaya gideceksin. Hem yarın seni çarşıya götüreceğim, yaz tatilinde boş durmak iyi olmaz. Koskoca adam oldun bak, elin ekmek tutsun biraz değil mi? Dedi.

Ahmet, babasına doğru, ne dediğini anlamadığını belli eden boş gözlerle baktı. Sanki anlamış gibi hafifçe başını öne doğru salladı.

Cuma günlerinin; her öğrenci için, hafta sonu tatilinin başladığı mutlu bir gün olduğunu düşünürdü. Fakat bu cuma;

çok farklı bir gündü. Bugün ilkokul beşinci sınıftan mezun olacaktı.

İçinde hem heyecan, hem sevinç hem de birazcık korku vardı. Derslerine çok çalışmış yazılılardan yüksek notlar almıştı. Yine de karne notları nasıl gelecek diye endişe ediyordu.

Aklından beş saniyede geçen bu düşüncelerden hızla kurtularak, zıplayıp yataktan kalktı. Yüzünü yıkadı, kıyafetlerini değiştirdi. Koşarak bakkala gidip ekmekleri getirdi. Evin erkek çocuğu olarak bakkala gitmek onun göreviydi. Bazı günler beş kere bakkala gittiği bile olurdu. Aslında üşeniyordu biraz. Diğer taraftan; bakkal işlerini gitmek kârlı da oluyordu. Çünkü çoğu zaman para üstleri kendisine kalıyordu.

Ekmekleri getirdi. Ailece kahvaltayı yaptılar. Kahvaltı biter bitmez karnesini almak için hemen yola çıktı. Yan evdeki komşularının oğlu İbrahim'e seslendi ve beraber okula doğru yola çıktılar.

Yolda giderken bir an durdu ve İbrahim'e dönerek:

İbrahim, babam beni yarın çarşıya götürecekmış. “Yaz tatilinde boş durmak iyi olmaz” diyor. “Elin ekmek tutsun” da dedi. Ne demek istedi sence?

Ahmet, oğlum yoksa baban seni fırına mı götürecek? Ekmek tut dediyse kesin öyledir bak sana söyleyeyim. Dedi İbrahim.

Olabilir miydi bu? Eli ekmek tutmak demek fırında çalışmak demek miydi acaba? “Bence farklı bir anlamı olmalı” diye düşündü Ahmet.

Konuşa konuşa okula geldiler. Sıra olup içeriye girdiler. Öğretmen sınıfa girdiği anda bütün sınıf hep bir ağızdan bağırmaya başladı:

Akdeniz! Karadeniz!

Karnemizi isteriz.

Eğer karne kötüyse,

Hepinizle küseriz!

Öğretmen Leyla Hanım sınıfa girince gülümseyerek baktı öğrencilerine. Beş yıldır tüm öğrencilerin ikinci anneleri gibi olmuştu. Karneleri alıp, ilkokulu bitirecekleri için ne derece sevinçli ve heyecanlı iseler; öğretmenlerinden ayrılacakları için de o derece hüznüydü tüm çocuklar.

Leyla Öğretmen bir elini havaya kaldırıp “dur” işareti yaptı. Tüm sesler bir anda bıçak gibi kesildi. Kısa bir veda konuşması yaptı öğretmenleri. Son öğütlerini verdi öğrencilerine:

Çocuklarım, kuzularım! Hayatınız boyunca çok çalışmaya devam edin. Ben sizlere çok güveniyorum. İlerde hepinizi çok güzel yerlerde görmek istiyorum. Belki de öğretmen olursunuz ve beraber aynı okulda çalışırız. Ne dersiniz güzel olmaz mı?

Bütün sınıf öğretmenlerini coşkuyla alkışladı. Son sözleri Ahmet'i ayrı bir heyecanlandırmıştı. Sanki kendisine söylenmiş gibi hissetti.

Leyla Öğretmen, öğrencilere karnelerini verirken tek tek isimlerini söyleyerek teşekkür etti. Ahmet karnesini alırken öğretmenin elini öptü. Tüm sınıf sırayla karnesini aldı, dışarı çıkıp tekrar tören sırasına girdiler. Okul müdürü kapanış konuşmasını yaptı, İstiklal Marşı okunduktan sonra evlere doğru, adeta kanatlanmışçasına koşarak ve karnelerini sallayarak gittiler.

Ahmet'in karnesinde notlarının hepsi pekiyi idi. Takdir belgesi almıştı. Sevinçten, bulutların üzerinde uçuyormuşçasına mutluluk içindeydi.

Karnesine ilk önce annesi baktı ve sesinden belli olan bir sevinçle:

“Maşallah benim çalışkan oğluma. Gel bakalım içeriye. Şimdi iyice dinlen, yarın sabah babanla işe gideceksin biliyorsun” dedi.

Sabahki şaşkınlığı şimdi iyice artmıştı. Annesi de aynı babası gibi konuşmuştu. Tam olarak anlayamadığı bir konuşmaydı bu. Babası elinin ekmek tutmasından, annesi de işe gitmesinden söz ediyordu.

Ertesi sabah, babası sanki sabah okula gidecekmiş gibi saat altı da uyandırdı. Kahvaltıyı yaptıktan sonra:

Eveet, aslan parçası çıkalım mı artık? İş vakti geldi. Bünyamin Usta'yı çok bekletmeyelim değil mi? Dedi.

Ahmet'in canı çok sıkılmıştı. Sabahın bu erken saatinde kalkmış olmak bir yana, tatil yapamayacağını bilmek can sıkıntısını yüzlerce kez fazlalaştırmıştı. Babasının mavi bisikletinin sepetliğine oturdu ve çarşıya doğru yola çıktılar.

* * *

Ahmet on iki yıldır Tarsus'ta yaşıyordu ama çarşıya çok gitmemişti. Aslında çarşıda gezmeyi çok severdi. “Saysam ancak on defa çarşıya gitmişimdir” diye aklından geçirdi. Bisikletle giderken çevresinde gördükleri dikkatini çekti.

Dikkatini çeken ilk ilginç yer küçük “n” harfinin koca koca taşlardan yapılmış haline benziyordu. Tek başına ayakta duran, çok yüksek ve yan duvarları olmayan taş bir kapıya benziyordu. Tam yanından geçerken tabeladan Kleopatra Kapısı yazısını okudu. “Televizyonda gördüğüm uzay filmindeki zaman geçidinin kapısı da aynı bunun gibiydi” dedi kendi kendine.

Çarşıya vardıklarında şaşkınlıktan küçük dilini yutacak gibi oldu. Biraz önce gördüğü kocaman taş kapının benzeri; fakat daha uzun ve koca koca taşlardan yapılmış, altından insanların geçtiği kapısı olan bir yapı daha gördü. Bunun tabelasında ise Roma Hamamı yazıyordu.

Bu kapının biraz daha ilerisinde yine büyük taşlardan yapılmış bir cami vardı. Şaşkınlığı o kadar ilerlemişti ki; tam taş kapının altından geçerken dayanamayıp babasına sordu:

Baba, bu kocaman taş kapı niye yapılmış? Yoksa şu karşıdaki caminin giriş kapısı mı bu? Yolda gelirken bunun gibi bir tane daha görmüştüm.

Babası yavaşça fren yaptı, bisikleti durdurdu.

Merak ettiğin bu kocaman taştan yapıları beraber gezelim mi? Dedi.

Ahmet :

Çok sevindirir baba. Dedi.

Bisikleti caminin demirden dış kapısının yanına kilitlediler. Dikdörtgen gibi kesilmiş taşlardan yapılmış cami ile ayakta duran dev gibi görünen taş kapı birbirine çok yakındı. Elli adım kadar yürüdüler.

Babası sordu:

Bu taşları nasıl böyle kesmişler ve üst üste dizerek bu hale getirmişler sence?

Bilmiyorum baba, ben bu kapıyı ilk defa görüyorum.

Bu taş kapı dediğin yer çok eskiden yapılmış bir hamamın kalıntıları aslında.

Hamam nedir baba?

Hamam; aynı anda onlarca kişinin yıkanıp temizlendiği çok büyük bir banyo diyebiliriz. Sürekli sıcak su olur ve insanlar buraya banyosunu yapmaya gelirmiş.

Tarsus'ta böyle büyük bir hamam olduğunu duymamıştım şimdiye kadar.

“Tosunum, bu duvara benzeyen yüksek yerlerin hamam kalıntıları olduğunu sadece senin gibi meraklı araştırmacılar bilir” dedi babası.

Ahmet bir an babasını herkesten çok bilgisi olan öğretmeni gibi gördü. Ne de çok bilgisi vardı. “Aynı öğretmenim gibi her şeyi biliyor babam” diye aklından geçirdi.

Taştan yapılmış camiye yüzünü dönerek işaret parmağıyla babasına camiye gösterdi ve arka arkaya sorularını sıraladı:

Peki, bu cami hamamla aynı zamanda mı yapılmış baba? Hamamda temizlenen insanlar camiye tertemiz gitsin diye mi?

Babası bu sorular karşısında yüksek sesle gülmeye başladı. Eliyle saçını okşadı. Çok hoşuna giden bir davranış veya söz üzerine hep böyle yapardı.

O zaman camiye de gidip incelemek şart oldu bize. Dedi.

Ahmet'in elinden tutarak beraberce caminin bisikleti

bıraktıkları demir kapısı önüne geldiler. Babası gülümseyerek anlatmaya başladı:

- Bak oğlum, bu çok eski bir cami. Hamamla burası farklı zamanlarda yapılmış. Bu durumda temizlenip camiye öyle gidilmesi için yapılmamış gibi görünüyor.

Çok ilginç bir yermiş.

Caminin taş duvarlarını incelerken, bu koca koca taşları yukarılara nasıl taşıdılar acaba? Yoksa bu taşlar göktaş parçalarından mı yapılmış? diye düşündü Ahmet.

Arkasından babasının sesi geldi:

Hey delikanlı! Artık gidelim mi? Usta merak etmiştir bizi, bayağı da geciktik.

Hamam kalıntılarını ve camiye gezerken yarım saat kadar vakit geçmişti galiba. Bisikleti bıraktıkları yerden alıp yaz tatilinde çalışacağı çerçi dükkânına geldiler.

Babası, Bünyamin Usta'ya selam vererek tahta sandalyeye oturdu ve gülümseyerek:

“İşte yeni çırağın ustam, artık emaneti sende. Tez zamanda yetiştir kalfa olsun” dedi. Çayını içtikten sonra da dükkândan ayrıldı.

Ahmet gün içinde ustasının gösterdiği basit işleri yaptı. Yerleri süpürdü, çaycıdan çay getirdi, dükkân kapanırken dışarıdaki malzemeleri topladı. Zaman su gibi akıp geçmiş, akşam olmuştu.

İşe gelirken canı çok sıkılmıştı ama; çarşıdaki ilginç yerleri görünce ve ustanın yumuşak davranışlarıyla içindeki sıkıntılar dağılıp gitmişti.

Üç aylık yaz tatili boyunca pazar günleri hariç; her gün işe gidiş dönüş saatlerinde, hamam ve caminin yanından geçerken babasının anlattıklarını, o koca koca taşlara dokunarak düşünürdü.

Hamam kalıntısının altından her geçişinde, kendisini rüyasında gördüğü Gökbeyi-33 isimli uzay gemisi ile zaman yolculuğuna çıkmış Kaptan Ahmet gibi düşünüyordu. Uzay gemisinde mürettebata anons yaparmış gibi bir elini yumruk yaparak ağzına götürüyor ve şu sözleri tekrar ediyordu:

“Gemi personelinin dikkatine! Kaptan Ahmet konuşuyor. Uzay gemimiz şu an zaman geçidine girmiştir. Emniyet kemerlerini ve oksijen maskelerini takmanız önemle rica olunur.

* * *

